

Bestuursdienst
Gemeente Alkmaar
Stafafdeling Onderzoek en Statistiek

OMNIBUSONDERZOEK 2000
ONDERZOEKSVERANTWOORDING
ALGEMENE PERSOONSKENMERKEN
SAMENVATTINGEN RAPPORTAGES

COLOFON

Bijdragen van:

Monique van Diest, Jelle Groeneveld, Marc Groot,
Jaap van Rossum, Ton Ruis en Bureau Alice Visser

Eindredactie:

Monique van Diest

Omslag en druk:

Sector PID, Bestuursdienst Alkmaar

Redactieadres:

Bestuursdienst
Gemeente Alkmaar
Stafafdeling Onderzoek en Statistiek
Breedstraat 50
Postbus 53
1800 BC ALKMAAR
email: O&S@alkmaar.nl
tel: 072-5142184
fax: 072-5142777

Mét bronvermelding is het altijd toegestaan gegevens uit deze rapportage over te nemen.

INHOUDSOPGAVE RAPPORT OMNIBUSONDERZOEK 2000

INLEIDING	5
ONDERZOEKSVERANTWOORDING EN ALGEMENE PERSOONSKENMERKEN	7
INLEIDING EN SAMENVATTING.....	9
ONDERZOEKSVERANTWOORDING	11
ALGEMENE PERSOONSKENMERKEN.....	17
OVERZICHT ONDERWERPEN EN PUBLICATIES.....	29
SAMENVATTINGEN RAPPORTAGES.....	33
TOELICHTING	35
Gemeentelijke informatie en Imago van de gemeente Alkmaar.....	37
Kooporiëntatie.....	41
8 Oktober	43
De Grote Sint Laurenskerk	45
Openbare Bibliotheek Alkmaar	49
Vrijwilligerswerk	51
Gezond Bewegen en Sport.....	54
Brandweer.....	57
Cultuur.....	61
Verkeer	63
Politie en Veiligheid Noord-Kennemerland.....	66
Geluidhinder en Slaapverstoring Noord-Kennemerland.....	70
De Alkmaarse Kabel (<i>inclusief pc-bezit en Internetgebruik</i>).....	72
VRAGENLIJST VERSIE A.....	74
VRAGENLIJST VERSIE B.....	95

INLEIDING

Om (meer) inhoud te kunnen geven aan de relatie tussen bestuur en inwoners van de gemeenten houdt het gemeentebestuur van Alkmaar sinds 1989 elk jaar een omnibusonderzoek onder Alkmaarders van 18 jaar en ouder. Een omnibusonderzoek is een enquêteonderzoek waarin verschillende onderzoeksonderwerpen aan de orde komen.

Deze onderzoeksonderwerpen zijn afkomstig van verschillende opdrachtgevers; de meesten zijn gemeentelijke afdelingen en sectoren, maar ook externe opdrachtgevers kunnen participeren in het onderzoek.

Sinds 1996 wordt het omnibusonderzoek gehouden in de hele regio SNK, d.w.z. de gemeenten Akersloot, Alkmaar, Bergen, Egmond, Graft- de Rijk, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk, Limmen, Schermer en Schoorl. Vragen van de politie en van het Samenwerkingsverband Noord-Kennemerland waren destijds de aanleiding tot uitbreiding van het omnibusonderzoek naar de overige regiogemeenten.

In april 2000 heeft het vijfde regionale omnibusonderzoek plaatsgevonden in de elf gemeenten van Noord-Kennemerland. In de loop van 2000 en het eerste kwartaal van 2001 is per onderwerp een uitgebreide rapportage verschenen.

In onderhavig rapport is alle informatie over en uit het omnibusonderzoek 2000 verzameld. De onderzoeksopzet en de zogenaamde 'algemene persoonskenmerken' (variabelen als leeftijd en geslacht die in de analyses worden gebruikt als achtergrondvariabelen) worden beschreven. Tevens zijn de samenvattingen en eventuele aanbevelingen van alle rapportages opgenomen. De deelrapporten zijn namelijk te omvangrijk om in één uitgave te bundelen. Wilt u naar aanleiding van de informatie in dit rapport meer weten van een of meer onderwerpen, neemt u dan contact op met de Stafafdeling Onderzoek en Statistiek (zie colofon).

De volgende organisaties waren als opdrachtgever en/of uitvoerende instantie betrokken bij dit onderzoek: gemeente Akersloot, gemeente Alkmaar, gemeente Bergen, gemeente Egmond, gemeente Graft- de Rijk, gemeente Heerhugowaard, gemeente Heiloo, gemeente Langedijk, gemeente Limmen, gemeente Schermer, gemeente Schoorl, Regiopolitie Noord-Holland-Noord, Stichting Grote St. Laurenskerk Alkmaar, Openbare Bibliotheek Alkmaar, theater de Vest, Brandweer Alkmaar, GGD Noord-Kennemerland en de Alkmaarse kabel.

De onderwerpen in het omnibusonderzoek 2000 :

- gemeentelijke informatie en gemeentelijk imago
- kooporiëntatie
- 8 oktoberviering
- de Grote Sint Laurenskerk
- openbare bibliotheek
- vrijwilligerswerk
- gezond bewegen en sport
- Waarschuwings en Alarm Systeem
- brandveiligheid
- cultuur
- verkeer
- gevoel van veiligheid
- bereikbaarheid en beschikbaarheid van de politie
- slachtofferschap
- problemen in uw wijk/gemeente
- inbraak- en diefstalpreventie
- geluidhinder
- diensten van de Alkmaarse kabel

Tevens was in het omnibusonderzoek een vragenlijst ten behoeve van het Grote Stedenbeleid opgenomen. Omdat deze vragenlijst voor een deel overlapping vertoont met andere onderwerpen, is dit onderwerp niet opgenomen in deze rapportage.

In dit rapport komen achtereenvolgens aan de orde:

- Onderzoeksverantwoording
- Algemene Persoonskenmerken
- Lijst met alle publicaties uit omnibus 2000
- Samenvattingen en aanbevelingen per onderwerp
- Vragenlijst

OMNIBUSONDERZOEK 2000
ONDERZOEKSVERANTWOORDING
EN
ALGEMENE PERSOONSKENMERKEN

ONDERZOEKSVERANTWOORDING EN ALGEMENE PERSOONSKENMERKEN

In dit hoofdstuk wordt de opzet van het omnibusonderzoek 2000 beschreven. Daarnaast wordt ingegaan op de algemene persoonskenmerken¹ die als achtergrondvariabelen in de vragenlijst waren opgenomen.

KORTE SAMENVATTING VAN DIT HOOFDSTUK:

Opzet en respons

- Voor het omnibusonderzoek 2000 zijn in de regio SNK ca. 11200 enquêtes verstuurd en 7078 enquêtes retour ontvangen: een responspercentage van 64%.
- Op de onderzoeksresultaten zijn weegfactoren toegepast om te corrigeren voor de stratificatie van de steekproef. De wijze waarop dit is gedaan, wordt in dit hoofdstuk toegelicht.
- De jongste en de oudste leeftijdsgroep (18 t/m 29 jarigen en 70-plussers) zijn in de respons iets ondervertegenwoordigd. Ook mannen zijn licht ondervertegenwoordigd.

Algemene persoonskenmerken

personen

- In het SNK-gebied rekent 5% van de respondenten zich tot een groep met een andere achtergrond dan de Nederlandse, in Alkmaar is dit 8%. Vermoedelijk is er sprake van een ondervertegenwoordiging van 'niet-Nederlanders'.
- 75% van de respondenten in de regio woont met partner. 13% woont alleen. 44% heeft thuiswonende kinderen. Alkmaar heeft een hoog percentage alleenwonenden: 18%.
- Jongeren zijn beter opgeleid dan ouderen. In Bergen en Heiloo wonen relatief veel mensen met een hoog opleidingsniveau (resp. 27% en 32% tegen 23% in het hele SNK-gebied).
- 58% van de respondenten in de regio heeft een betaalde werkkring of bedrijf. In Alkmaar en Bergen wonen relatief veel studerende.
- 6% van de regiobevolking van 18 jaar en ouder woont korter dan een jaar op het huidige adres, 7% woont er 1 tot 2 jaar en 87% woont er meer dan twee jaar. Alkmaar als geheel wijkt hiervan nauwelijks af. In het Centrum van Alkmaar wonen relatief veel mensen nog maar kort op het huidige adres (11% korter dan een jaar en 11% 1 tot 2 jaar).

huishoudens

- 33% van de huishoudens bewoont een huurwoning en 67% een koopwoning. In Alkmaar wonen relatief veel huishoudens in een huurwoning: 44%. Ten opzichte van de werkelijke situatie is dit een ondervertegenwoordiging van 10%.
- 17% van de huishoudens in de regio heeft een laag inkomen (tot f 2200), 32% een middeninkomen (f2200 tot f 3600) en 51% heeft een hoog inkomen (f3600 en meer). In Schoorl, Bergen en Alkmaar treffen we relatief veel huishoudens met een laag inkomen (minder dan f 2200 netto per maand). In Akersloot, Bergen en Heiloo wonen veel huishoudens met een hoog inkomen (meer dan f3600 netto per maand). Bergen heeft een opvallend grote groep middeninkomens.

¹ Leeftijd, geslacht, opleiding e.d.

Onderzoeksverantwoording

Opzet

Het omnibusonderzoek 2000 is in alle elf SNK-gemeenten uitgevoerd. Vanwege de grote hoeveelheid onderwerpen zijn in Alkmaar twee verschillende enquêtes gehouden, elk onder een steekproef van 3200 personen. Er waren zowel onderzoeksonderwerpen die in alle regiogemeenten aan de orde kwamen als onderwerpen die alleen op Alkmaar of alleen op een andere gemeente van toepassing waren.

In beide Alkmaarse enquêtes en in de enquête voor Heiloo is een stratificering naar wijk toegepast; in de overige enquêtes is geen stratificering toegepast.

Respons

Het veldwerk voor het omnibusonderzoek 2000 heeft plaatsgevonden in maart en april van 2000. Zoals gebruikelijk is de regiobevolking van 18 jaar en ouder steekproefsgewijs benaderd. De enquête is met een begeleidingsbrief erbij verstuurd, waarna enquêteurs bij de repondenten langsgingen om de ingevulde enquêtes weer op te halen. In onderstaand schema staat per gemeente het aantal ingevulde enquêtes en het responspercentage vermeld.

respons omnibusonderzoek 2000, naar gemeente

	verstuurd	respons	netto respons %
Akersloot	413	317	77%
Alkmaar A**	3057	1868	61%
Bergen	375	239	64%
Egmond	379	221	58%
Graft-De Rijk	382	317	83%
Heerhugowaard	426	313	74%
Heiloo***	1264	909	72%
Langedijk	378	263	70%
Limmen	390	270	69%
Schermer	393	214	55%
Schoorl	376	234	62%
Totaal*	7832	5165	66%
Alkmaar B**	3200	1913	60%****

*exclusief Alkmaar B

**gestratificeerd naar 8 wijken

***gestratificeerd naar 4 wijken

****bruto respons!

In Graft - de Rijk is de hoogste respons behaald, in Schermer de laagste. Bij de beide Alkmaarse enquêtes lag de respons iets lager dan gemiddeld in het hele SNK-gebied.

Voor versie A zijn in de Mare en Daalmeer/Koedijk de hoogste responspercentages behaald, voor versie B is dit in de Mare en Oudorp.

bruto respons omnibusonderzoek 2000. Alkmaar naar wijk

wijk	versie					
	Alkmaar A			Alkmaar B		
	verstuurd	respons	bruto respons %	verstuurd	respons	bruto respons %
Zuid	400	237	59%	400	130	33%
Oudorp	400	210	53%	400	288	72%
Overdie	400	220	55%	400	262	66%
West	400	245	61%	400	229	57%
Huiswaard	400	210	53%	400	225	56%
de Mare	400	277	69%	400	292	73%
Daalmeer/Koedijk	400	268	67%	400	269	67%
Centrum	400	201	50%	400	218	55%
Totaal	3200	1868	58%	3200	1913	60%
versie B: respons exclusief alkmaar zuid*				2800	1783	64%

*Voor Alkmaar Zuid zijn door een ongelukkige omstandigheid te weinig enquêtes binnengekomen. Voor het bepalen van het totale responscijfer is het daarom zuiverder deze wijk niet mee te rekenen.

Functie algemene persoonskenmerken

In ieder omnibusonderzoek wordt aan de respondenten een aantal persoonskenmerken gevraagd. Het gaat hier om vragen naar woonplaats (gemeente of wijk), geslacht, leeftijd, nationaliteit, plaats in het huishouden, burgerlijke staat, opleidingsniveau, belangrijkste dagelijkse bezigheid en inkomen. Het doel van deze variabelen is tweeledig. In de eerste plaats hebben zij als functie uitspraken te kunnen doen over afzonderlijke deelpopulaties, zoals mannen, vrouwen, personen in een bepaalde leeftijdscategorie, personen met een bepaald inkomens- of opleidingsniveau enzovoort. Een beschrijving van deze variabelen volgt later in dit hoofdstuk.

De andere functie van deze variabelen is de responsgroep op een aantal bekende variabelen te kunnen vergelijken met de totale bevolking. Het gaat hier dan om de variabelen woonplaats of wijk, leeftijd en geslacht. Deze variabelen zijn bekend, omdat zij opgenomen zijn in het GBA (Gemeentelijke BasisAdministratie), dat voor het omnibusonderzoek dient als steekproefkader.

Weegfactoren

Weging naar gemeente/wijk

In de 8 Alkmaarse wijken en in de 10 SNK-gemeenten (exclusief Alkmaar) was de steekproef even groot. Dit betekent dat per gemeente/wijk een verschillend *percentage* van de bevolking in de steekproef valt. Als er uitspraken *over het totaal* gedaan worden tellen bepaalde gemeenten/wijken hierdoor zwaarder of juist lichter mee. Om deze vertekening te corrigeren zijn weegfactoren toegepast om de verhouding in de steekproef voor de regio gelijk te maken aan de werkelijke verhouding in de regio. Hiertoe zijn voor het omnibusonderzoek 2000 twee sets weegfactoren gebruikt:

- Eén voor uitspraken over het hele SNK-gebied (wwsnk)
- Eén voor uitspraken over individuele gemeenten (wwgem); nodig om in de steekproeven van Alkmaar en Heiloo de stratificatie naar wijk te corrigeren

In onderstaande tabellen vindt u een illustratie van deze weegfactoren.

SNK-gebied naar gemeente

	respons		bevolking 18 jaar en ouder op 1 jan. 1999*		gewogen respons gewicht wwsnk	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Akerslout	317	6,1	3629	2	104	2
Alkmaar**	1868	36,2	72333	39,8	2062	39,7
Bergen	239	4,6	11252	6,2	318	6,1
Egmond	221	4,3	9068	5	249	4,8
Graft de Rijp	317	6,1	4850	2,7	139	2,7
Heerhugowaard	313	6,1	32580	17,9	937	18,1
Heiloo	909	17,6	16970	9,3	488	9,4
Langedijk	263	5,1	17232	9,5	495	9,5
Limmen	270	5,2	4888	2,7	141	2,7
Schermer	214	4,1	3728	2,1	107	2,1
Schoorl	234	4,5	5151	2,8	148	2,9
Totaal	5165	100	181681	100	5189	100

* Op het moment dat werd gewogen, waren de bevolkingsgegevens per 1 jan. 2000 nog niet bekend.

** Om de tabel overzichtelijk te houden, is gebruik gemaakt van een van de twee Alkmaarse enquêtes (versie A).

Leeswijzer: Het aantal enquêtes uit Akerslout (317) maakt 6,1% uit van de totale respons. Echter in Akerslout woont 2% van de regiobevolking van 18 jaar en ouder. Een weegfactor is toegepast om de verhouding in de steekproef gelijk te maken aan die in de totale bevolking. Het aantal enquêtes in Akerslout bedraagt na weging 104 stuks of wel 2% van de totale respons. De gebruikte weegfactor geldt als er uitspraken moeten worden gedaan over het SNK-gebied in zijn geheel. Indien niet gewogen zou worden, zou Akerslout zijn oververtegenwoordigd en bijvoorbeeld Heerhugowaard ondervertegenwoordigd.

Alkmaar naar wijk versie A

	respons		Bevolking 18 jaar en ouder op 1 jan. 1999*		gewogen respons gewicht wggem	
	aantal	%	Aantal	%	aantal	%
Zuid	237	12,7	11329	15,7	293	15,7
Oudorp	210	11,2	9824	13,6	254	13,6
Overdie	220	11,8	6103	8,4	158	8,4
West	245	13,1	9438	13	244	13
Huiswaard	210	11,2	6167	8,5	159	8,5
De Mare	277	14,8	13240	18,3	342	18,3
Daalmeer/Koedijk	268	14,3	10637	14,7	275	14,7
Centrum	201	10,8	5595	7,7	144	7,7
Totaal	1868	100	72333	100	1868	100

*Op het moment dat werd gewogen, waren de bevolkingsgegevens per 1 jan. 2000 nog niet bekend.

Alkmaar naar wijk versie B

	respons		Bevolking 18 jaar en ouder op 1 jan. 1999*		gewogen respons gewicht wggem	
	aantal	%	Aantal	%	aantal	%
Zuid	130	6,8	11329	15,7	300	15,7
Oudorp	288	15,1	9824	13,6	260	13,6
Overdie	262	13,7	6103	8,4	161	8,4
West	229	12	9438	13	250	13
Huiswaard	225	11,8	6167	8,5	163	8,5
De Mare	292	15,3	13240	18,3	350	18,3
Daalmeer/Koedijk	269	14,1	10637	14,7	281	14,7
Centrum	218	11,4	5595	7,7	148	7,7
Totaal	1913	100	72333	100	1913	100

*Op het moment dat werd gewogen, waren de bevolkingsgegevens per 1 jan. 2000 nog niet bekend.

Waar uitspraken per gemeente (m.u.v. Alkmaar en Heiloo²) of per wijk (Alkmaar en Heiloo) worden gedaan is niet gewogen.

Weging en ophoging naar aantal huishoudens

Het omnibusonderzoek is een steekproef onder personen. Sommige vragen hebben echter betrekking op het huishouden (woonsituatie bijvoorbeeld). Om uitspraken te kunnen doen over huishoudens moest de personensteekproef worden omgezet naar een huishoudensteekproef. Bij een personensteekproef hebben éénpersoonshuishoudens namelijk een kleinere kans om in de steekproef te vallen dan meerpersoonshuishoudens. De kans dat een gehuwd of samenwonend paar in de steekproef valt, is twee keer zo groot. Om deze verschillende trekkingkansen te corrigeren moet een wegingsfactor worden toegepast. De huishoudensweefactor is berekend door de weefactor naar gemeente en wijk te vermenigvuldigen met een huishoudfactor, resulterend in de weefactoren *wghhnsk* en *wghhgem*. Waar uitspraken worden gedaan naar gemeente (behalve Alkmaar²) of naar wijk (alleen Alkmaar), is alleen de correctiefactor toegepast.

In onderstaande tabel wordt geïllustreerd hoe de weefactoren naar huishouden zijn berekend.

Berekeningswijze weefactoren huishoudens (voorbeeld Akersloot)

Positie in het huishouden	Correctiefactor huishouden	weefactor wgsnk	weefactor huishouden (correctiefactor huishouden * weefactor wgsnk)
alleenwonend	1	0,326335	0,326335
samenwonend	0,5	0,326335	0,163167669
kind/inwonende	0	0,326335	0
eenoudergezin	1	0,326335	0,326335

² Uitspraken voor Alkmaar en Heiloo als geheel zijn gewogen met de weefactor wggem om de gestratificeerde steekproef naar wijk te corrigeren.

Representativiteit naar leeftijd en geslacht

In onderstaande tabellen is weergegeven hoe de verdeling naar geslacht is in de steekproef en in de bevolking.

gemeente	Geslacht				Totaal aantal		
	man		vrouw		steekproef	bevolking	%
	bevolking	steekproef	bevolking	steekproef			
Akersloot	51%	42%	49%	58%	305	3629	100%
Alkmaar	49%	42%	51%	58%	1816	11329	100%
Bergen	46%	43%	54%	57%	236	9824	100%
Egmond	50%	39%	50%	61%	216	6103	100%
Graft-de Rijp	50%	40%	50%	60%	305	9438	100%
Heerhugowaard	50%	40%	50%	60%	307	6167	100%
Heiloo	49%	44%	51%	56%	882	13240	100%
Langedijk	50%	39%	50%	61%	254	10637	100%
Limmen	51%	44%	49%	56%	259	5595	100%
Schermer	51%	44%	49%	56%	209	11252	100%
Schoorl	49%	48%	51%	52%	217	9068	100%
Totaal	49%	42%	51%	58%	5006	96282	100%

Alkmaarse wijken	Geslacht				Totaal aantal		
	man		vrouw		steekproef	bevolking	%
	bevolking	steekproef	bevolking	steekproef			
Zuid	46%	38%	54%	62%	236	11329	100%
Oudorp	49%	42%	51%	58%	204	9824	100%
Overdie	49%	44%	51%	56%	212	6103	100%
West	47%	41%	53%	59%	241	9438	100%
Huiswaard	49%	38%	51%	62%	204	6167	100%
de Mare	50%	49%	50%	51%	261	13240	100%
Daalmeer/Koedijk	49%	41%	51%	59%	264	10637	100%
Centrum	51%	39%	49%	61%	194	5595	100%
Totaal	48%	42%	52%	58%	1816	72333	100%

Zoals altijd in het omnibusonderzoek het geval is, blijken vrouwen in de steekproef oververtegenwoordigd te zijn: in de totale respons bedraagt het aandeel vrouwen 58%, terwijl dit in werkelijkheid 51% is.

	leeftijd in 6 klassen												Totaal aantal		%
	18 t/m 29		30 t/m 39		40 t/m 49		50 t/m 59		60 t/m 69		70 en ouder		steekproef	bevolking	
	steekproef	bevolking	steekproef	bevolking	steekproef	bevolking	steekproef	bevolking	steekproef	bevolking	steekproef	bevolking			
Akersloot	17%	18%	22%	22%	20%	18%	21%	19%	13%	15%	8%	7%	305	3629	100%
Alkmaar	17%	23%	22%	21%	24%	20%	18%	15%	11%	9%	9%	12%	1821	72333	100%
Bergen	16%	14%	17%	14%	33%	18%	31%	22%	2%	13%	1%	19%	235	11252	100%
Egmond	14%	16%	18%	19%	24%	18%	22%	19%	14%	13%	7%	14%	217	9068	100%
Graft-de Rijp	12%	16%	22%	23%	20%	19%	23%	21%	16%	12%	7%	10%	303	4850	100%
Heerhugowaard	19%	24%	27%	22%	21%	19%	20%	18%	10%	9%	4%	7%	307	32580	100%
Heiloo	11%	16%	18%	18%	19%	18%	21%	18%	18%	15%	13%	14%	886	16970	100%
Langedijk	14%	21%	18%	19%	24%	23%	24%	18%	10%	10%	10%	9%	252	17232	100%
Limmen	12%	19%	16%	22%	27%	21%	22%	19%	11%	10%	13%	9%	262	4888	100%
Schermer	11%	16%	25%	22%	27%	20%	27%	20%	10%	12%	-	10%	211	3728	100%
Schoorl	16%	15%	13%	16%	14%	17%	25%	23%	18%	16%	14%	13%	223	5151	100%
Totaal	16%	21%	21%	20%	23%	20%	21%	18%	11%	11%	8%	11%	5022	181681	100%

Vergelijken we de respons uit het hele SNK-gebied met de werkelijke bevolking dan blijken de jongste en de oudste leeftijdsgroep licht ondervertegenwoordigd te zijn (resp. met 5% en 3%), terwijl de groep 40- t/m 59-jarigen licht is oververtegenwoordigd. Ook dit is een beeld dat gebruikelijk is in het omnibusonderzoek door de jaren heen. Kijken we naar de gemeenten apart, dan blijkt dat in Akersloot en Schoorl er geen ondervertegenwoordiging is van de jongste leeftijdsgroepen en in Akersloot en Schoorl er geen ondervertegenwoordiging is van de oudste leeftijdsgroep. In Bergen is er een sterke ondervertegenwoordiging van zestigplussers.

Alkmaar A

Alkmaarse wijk	leeftijd in 6 klassen												Totaal aantal		
	18 t/m 29		30 t/m 39		40 t/m 49		50 t/m 59		60 t/m 69		70 en ouder		steekproef	bevolking	%
	steekproef	bevolking	steekproef	bevolking	steekproef	bevolking	steekproef	bevolking	steekproef	bevolking	steekproef	bevolking			
Zuid	10%	19%	19%	18%	28%	18%	15%	14%	12%	11%	15%	20%	234	11329	100%
Oudorp	18%	20%	17%	20%	22%	19%	22%	18%	13%	12%	8%	11%	204	9824	100%
Overdie	18%	26%	19%	20%	15%	16%	15%	15%	19%	12%	14%	11%	214	6103	100%
West	16%	21%	19%	18%	20%	16%	18%	16%	14%	13%	14%	16%	243	9438	100%
Huiswaard	13%	22%	16%	18%	20%	19%	30%	22%	13%	11%	7%	9%	209	6167	100%
de Mare	22%	27%	25%	21%	27%	26%	18%	13%	4%	5%	4%	8%	259	13240	100%
Daalmeer/Koedijk	17%	19%	32%	29%	28%	26%	13%	12%	5%	6%	5%	8%	264	10637	100%
Centrum	21%	30%	22%	25%	20%	16%	17%	13%	14%	8%	7%	8%	194	5595	100%
Totaal	17%	23%	22%	21%	24%	20%	18%	15%	11%	9%	9%	12%	1819	72333	100%

Ook in Alkmaar totaal versie A zijn de jongste en de oudste leeftijdsgroep ondervertegenwoordigd. De ondervertegenwoordiging van de jongste leeftijdsgroep is wat minder sterk in Oudorp, Daalmeer/Koedijk en de Mare. In Overdie is juist sprake van een lichte oververtegenwoordiging van de oudste leeftijdsgroep, terwijl in Huiswaard en Centrum de ondervertegenwoordiging hiervan zeer licht is.

Alkmaar B

Alkmaarse wijk	leeftijd in 6 klassen												Totaal aantal		
	18 t/m 29		30 t/m 39		40 t/m 49		50 t/m 59		60 t/m 69		70 en ouder		steekproef	bevolking	%
	steekproef	bevolking	steekproef	bevolking	steekproef	bevolking	steekproef	bevolking	steekproef	bevolking	steekproef	bevolking			
Zuid	20%	19%	18%	18%	21%	18%	16%	14%	13%	11%	13%	20%	128	11329	100%
Oudorp	15%	20%	23%	20%	21%	19%	17%	18%	14%	12%	10%	11%	282	9824	100%
Overdie	19%	26%	17%	20%	14%	16%	20%	15%	12%	12%	18%	11%	244	6103	100%
West	17%	21%	18%	18%	15%	16%	15%	16%	13%	13%	22%	16%	222	9438	100%
Huiswaard	20%	22%	18%	18%	19%	19%	21%	22%	13%	11%	8%	9%	217	6167	100%
de Mare	15%	27%	19%	21%	31%	26%	20%	13%	5%	5%	10%	8%	278	13240	100%
Daalmeer/Koedijk	20%	19%	31%	29%	25%	26%	8%	12%	8%	6%	9%	8%	261	10637	100%
Centrum	25%	30%	30%	25%	18%	16%	15%	13%	6%	8%	6%	8%	217	5595	100%
Totaal	18%	23%	22%	21%	22%	20%	16%	15%	10%	9%	12%	12%	1853	72333	100%

In Alkmaar totaal versie B is alleen de jongste leeftijdsgroep enigszins ondervertegenwoordigd. In Zuid en Daalmeer/Koedijk is de jongste leeftijdsgroep goed vertegenwoordigd. In Zuid is de oudste leeftijdsgroep vrij sterk ondervertegenwoordigd.

Algemene Persoonskenmerken

In dit hoofdstuk worden de vragen uitgewerkt die zijn gesteld in het hoofdstuk 'Uzelf'. De variabelen leeftijd en geslacht zijn al behandeld in het vorige hoofdstuk. Waar in dit hoofdstuk uitspraken worden gedaan over de hele regio is alleen gebruik gemaakt van de Alkmaar A versie. Waar alleen over Alkmaar wordt gesproken, zijn de resultaten afkomstig uit beide Alkmaarse enquêtes.

Tot welke groep rekent men zichzelf

Er is gevraagd *tot welke groep men zich rekent* en niet naar *nationaliteit*, omdat voor de interpretatie van omnibusgegevens de culturele achtergrond belangrijk is. Iemand met de Nederlandse nationaliteit kan zich gevoelsmatig toch tot een niet-Nederlandse groepering rekenen, bijvoorbeeld omdat de ouders in een ander land zijn geboren of omdat men zelf oorspronkelijk een andere nationaliteit had. Het percentage respondenten in het omnibusonderzoek dat zich rekent tot een niet-Nederlandse groepering is in Alkmaar 8% en in het SNK-gebied 5%. Daarmee heeft Alkmaar binnen het SNK-gebied het hoogste percentage inwoners van 18 jaar en ouder die zichzelf tot een niet-Nederlandse groepering rekenen (8%).

SNK-gebied naar gemeente

	tot welke etnische groepering rekent u zichzelf				Totaal	
	Nederlands		niet-nederlands		aantal	%
	aantal	%	aantal	%		
Akersloot	297	97%	10	3%	307	100%
Alkmaar	1686	92%	141	8%	1828	100%
Bergen	228	97%	8	3%	236	100%
Egmond	210	97%	6	3%	216	100%
Graft-de Rijp	302	98%	6	2%	308	100%
Heerhugowaard	299	97%	9	3%	308	100%
Heiloo	866	97%	24	3%	890	100%
Langedijk	253	99%	2	1%	255	100%
Limmen	255	98%	6	2%	261	100%
Schermer	209	99%	2	1%	211	100%
Schoorl	220	99%	3	1%	223	100%
Totaal ^a	4846	95%	229	5%	5075	100%

a. De totalen zijn gewogen met de weegfactor voor het hele SNK-gebied. Daardoor is het mogelijk dat zij verschillen van de som van de aantallen per gemeente.

Voor Alkmaar kan dit percentage worden vergeleken met het werkelijke percentage in de bevolking, hoewel de twee gegevens niet één op één vergelijkbaar zijn. Het percentage inwoners van 18 jaar en ouder in Alkmaar met een niet-Nederlandse nationaliteit bedroeg op 1 januari 1999 5% en het percentage inwoners van 18 jaar en ouder in Alkmaar met een niet-Nederlandse culturele achtergrond³ bedroeg op 1 januari 1999 19%. Er is op basis van dit laatste percentage reden te veronderstellen dat niet-Nederlanders in de respons zijn ondervertegenwoordigd.

³ Persoon zelf of één van de ouders is geboren in een ander land dan Nederland.

Alkmaar naar wijk

In de wijk Overdie wonen de meeste respondenten die zichzelf rekenen tot een niet-Nederlandse groepering: 13%.

	tot welke etnische groepering rekt u zichzelf				Totaal	
	Nederlands		niet-nederlands		aantal	%
	aantal	%	aantal	%		
Zuid	352	97%	10	3%	362	100%
Oudorp	459	94%	27	6%	486	100%
Overdie	393	87%	60	13%	453	100%
West	434	93%	34	7%	468	100%
Huiswaard	386	91%	39	9%	425	100%
de Mare	502	93%	37	7%	539	100%
Daalmeer/Koedijk	483	92%	43	8%	526	100%
Centrum	397	96%	17	4%	414	100%
Totaa ^a	3425	93%	251	7%	3676	100%

a. De totalen zijn gewogen met de weegfactor voor Alkmaar totaal. Daardoor is het mogelijk dat zij verschillen van de som van de aantallen per wijk.

Plaats in het huishouden SNK-gebied naar gemeente

	Welke situatie het meest van toepassing												Totaal			
	woon alleen		woon met partner en 1 of meer thuiswonende kinderen		woon met partner zonder thuiswonende kinderen		woon met 1 of meer kinderen, maar zonder partner		woon in bij ouder(s), verzorger(s), broer(s) of zus(sen), andere familie		woon in woongroep/woongemeenschap		andere woonsituatie		aantal	%
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%		
Akersloot	20	7%	127	42%	120	39%	6	2%	31	10%			2	1%	306	100%
Alkmaar	321	18%	672	37%	572	32%	67	4%	137	8%	6	0%	27	1%	1801	100%
Bergen	17	7%	111	47%	66	28%	13	6%	25	11%			2	1%	234	100%
Egmond	23	11%	93	42%	83	38%	5	2%	14	6%	1	0%			219	100%
Graft-de Rijk	44	14%	138	44%	103	33%	2	1%	22	7%			3	1%	312	100%
Heerhugowaard	22	7%	130	42%	114	37%	13	4%	26	8%	1	0%			306	100%
Heiloo	122	14%	318	36%	354	40%	20	2%	62	7%	2	0%	8	1%	886	100%
Langedijk	19	7%	122	48%	83	33%	9	4%	20	8%			2	1%	255	100%
Limmen	24	9%	130	50%	79	30%	4	2%	22	8%			2	1%	261	100%
Schermer	13	6%	108	51%	78	37%	2	1%	9	4%			1	0%	211	100%
Schoorl	29	13%	75	33%	97	43%	5	2%	14	6%	1	0%	3	1%	224	100%
Totaa ^a	633	13%	2056	41%	1727	34%	173	3%	394	8%	12	0%	46	1%	5040	100%

a. De totalen zijn gewogen met de weegfactor voor het SNK-gebied. Daardoor is het mogelijk dat de absolute aantallen verschillen van de som van de aantallen per gemeente.

41% van de respondenten woont met partner en kinderen en 34% woont met partner. In totaal wonen de meeste respondenten dus met een partner: 75%. In totaal heeft 44% van de respondenten thuiswonende kinderen. 13% van de respondenten woont alleen. Met name Alkmaar, en in iets mindere mate ook Graft-de Rijk en Heiloo, hebben een hoog percentage alleenwonenden.

Alkmaar naar wijk

	Welke situatie het meest van toepassing														Totaal	
	woon alleen		woon met partner en 1 of meer thuiswonende kinderen		woon met partner zonder thuiswonende kinderen		woon met 1 of meer kinderen, maar zonder partner		woon in bij ouder(s), verzorger(s), broer(s) of zus(sen), andere familie		woon in woongroep/woongemeenschap		andere woonsituatie		aantal	%
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%		
Zuid	71	20%	120	33%	123	34%	14	4%	25	7%	1	0%	6	2%	360	100%
Oudorp	65	14%	169	35%	180	38%	19	4%	39	8%	1	0%	7	1%	480	100%
Overdie	98	22%	129	28%	159	35%	21	5%	31	7%	4	1%	11	2%	453	100%
West	102	22%	132	28%	174	38%	14	3%	31	7%			11	2%	464	100%
Huiswaard	60	14%	149	35%	141	33%	23	5%	42	10%	4	1%	5	1%	424	100%
de Mare	76	14%	242	45%	135	25%	30	6%	40	7%	5	1%	9	2%	537	100%
Daalmeer/Koedijk	53	10%	279	53%	128	25%	15	3%	45	9%	1	0%	1	0%	522	100%
Centrum	160	39%	71	17%	136	33%	17	4%	17	4%	3	1%	6	1%	410	100%
Totaal ^a	661	18%	1322	36%	1171	32%	150	4%	277	8%	18	0%	54	1%	3652	100%

a. De totalen zijn gewogen met de weegfactor voor Alkmaar totaal. Daardoor is het mogelijk dat de absolute aantallen verschillen van de som van de aantallen per wijk.

Binnen Alkmaar wonen vooral in het Centrum veel alleenstaanden. In Overdie en West wonen ook meer alleenstaanden dan gemiddeld. In de Mare en Daalmeer/Koedijk wonen relatief veel mensen met thuiswonende kinderen, terwijl in het Centrum juist weinig mensen met thuiswonende kinderen wonen.

Opleidingsniveau

Het opleidingsniveau van de regiobevolking is weergegeven in de volgende tabel, uitgesplitst naar geslacht⁴.

SNK-gebied totaal naar geslacht

SNK-gebied

Opleidingsniveau	Geslacht				Totaal	
	man		vrouw		aantal	%
	aantal	%	aantal	%		
geen	27	1%	28	1%	55	1%
lager onderwijs	124	6%	202	7%	327	7%
lager middelbaar alg. en voortgez. onderwijs	242	12%	556	19%	798	16%
lager beroepsonderwijs	337	16%	371	13%	708	14%
middelbaar beroepsonderwijs	482	23%	695	24%	1176	24%
hoger alg. en voortgez. onderwijs	301	15%	478	16%	779	16%
hoger beroeps- en wetenschap. onderwijs	559	27%	569	20%	1129	23%
Totaal	2073	100%	2899	100%	4973	100%

Mannen hebben vaker dan vrouwen hoger beroeps- of wetenschappelijk onderwijs gevolgd. Vrouwen hebben vaker dan mannen lager middelbaar algemeen en voortgezet onderwijs gevolgd.

⁴ Toelichting per antwoordcategorie zie vragenlijst

SNK-gebied totaal naar leeftijd

SNK-gebied totaal

Opleidingsniveau	leeftijd in 6 klassen						Totaal
	18 t/m 29	30 t/m 39	40 t/m 49	50 t/m 59	60 t/m 69	70 en ouder	
geen	1%	1%	1%	1%	2%	3%	1%
lager onderwijs	2%	2%	3%	4%	18%	29%	7%
lager middelbaar alg. en voortgez. onderwijs	11%	10%	15%	22%	24%	19%	16%
lager beroepsonderwijs	10%	15%	13%	15%	17%	17%	14%
middelbaar beroepsonderwijs	35%	27%	25%	22%	13%	10%	24%
hoger alg. en voortgez. onderwijs	25%	18%	15%	12%	8%	9%	16%
hoger beroeps- en wetenschap. onderwijs	16%	26%	28%	25%	18%	13%	23%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

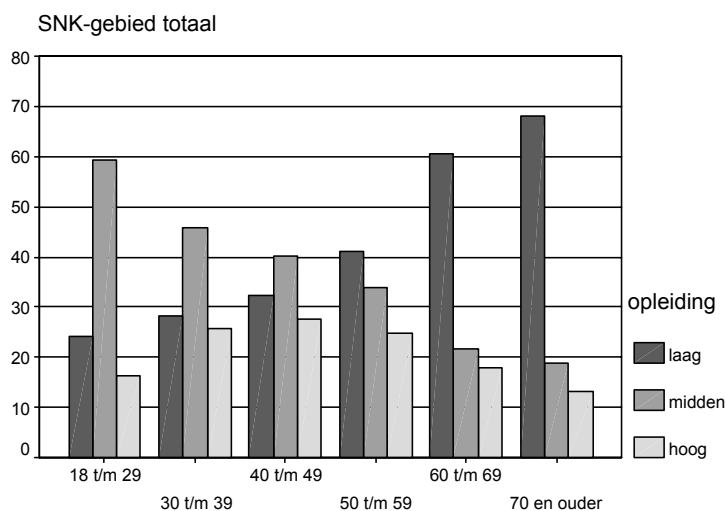
Bij de 18 t/m 29-jarigen is het percentage dat hoger beroeps- en wetenschappelijk onderwijs heeft gevolgd lager dan gemiddeld. Dit komt doordat is gevraagd naar de hoogst voltooide opleiding: veel mensen in deze leeftijdscategorie zullen nog met zo'n opleiding bezig zijn. Onder ouderen, met name onder de 70-plussers, is het percentage dat alleen lager onderwijs heeft gevolgd hoog. Vroeger was het namelijk niet algemeen gebruikelijk een vervolgopleiding te doen.

Bij de analyses in het omnibusonderzoek is de volgende driedeling gemaakt:

- Laag opleidingsniveau: *geen, lager onderwijs, lager en middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, lager beroepsonderwijs*
- Middelbaar opleidingsniveau: *hoger algemeen voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs*
- Hoog opleidingsniveau: *hoger beroeps- en wetenschappelijk onderwijs*

SNK-gebied totaal naar leeftijd

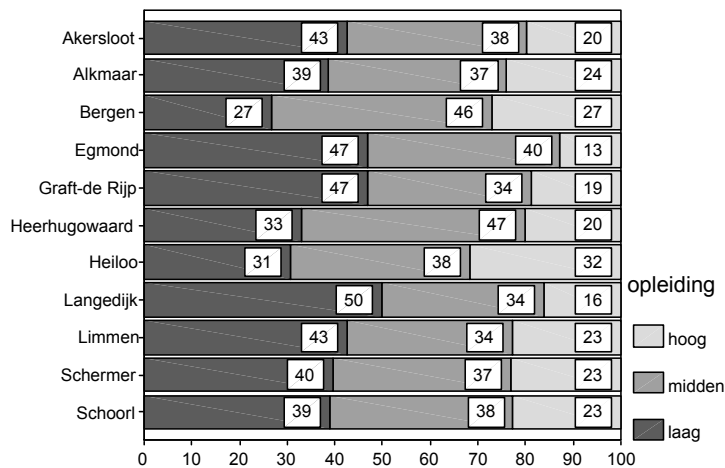
hoogst voltooide opleiding naar leeftijd

In bovenstaande figuur is duidelijk te zien dat men hoger is opgeleid naarmate men jonger is.

hoogst voltooide opleiding

SNK-gebied naar gemeente

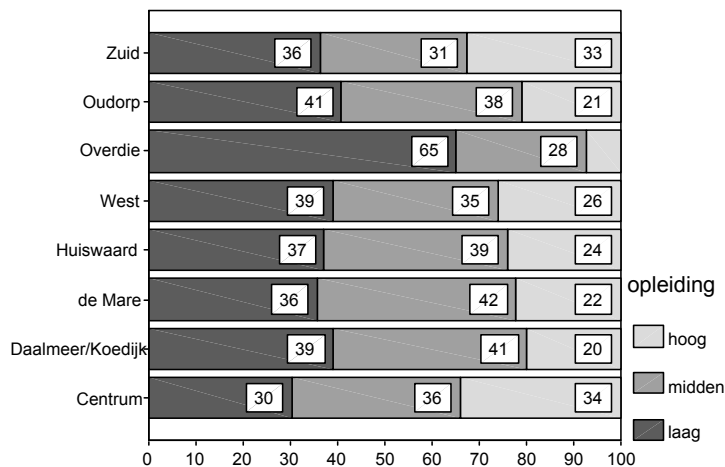
SNK-gebied naar gemeente

In Bergen en Heiloo wonen relatief veel mensen met een hoog opleidingsniveau, in Egmond, Graft-de Rijk en Langedijk juist relatief veel met een laag opleidingsniveau. In het regio totaal heeft 38% een laag opleidingsniveau, 39% een middelbaar opleidingsniveau en 23% een hoog opleidingsniveau.

Alkmaar naar wijk

hoogst voltooide opleiding

Alkmaar naar wijk

Binnen Alkmaar wonen in Overdie opvallend veel lager opgeleiden en weinig hoog opgeleiden. In Centrum en Zuid wonen veel hoog opgeleiden.

Dagelijkse bezigheid

Bij de vraag naar de dagelijkse bezigheden kon men meerdere antwoorden aankruisen. In onderstaande tabel zijn de antwoorden op deze vraag weergegeven.

SNK-gebied naar gemeente

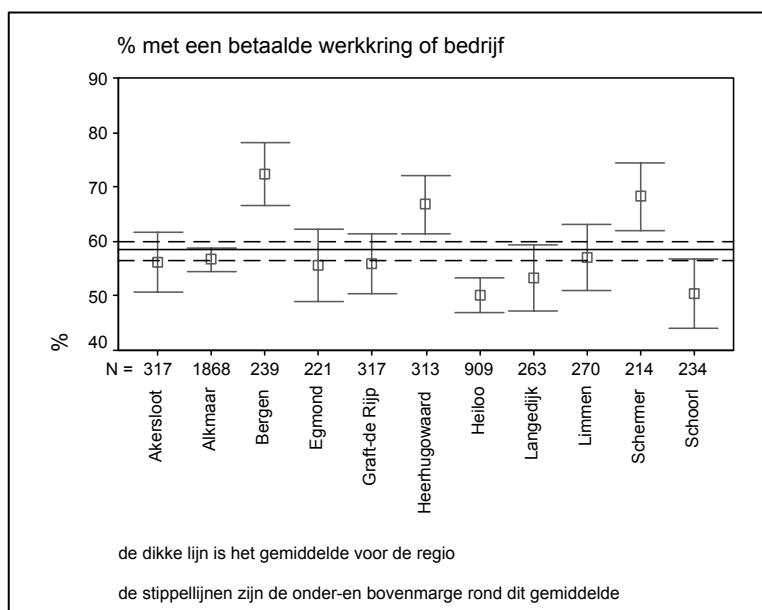
	Welke situatie(s) is /zijn op u van toepassing?							Totaal ^a
	doe het huishouden	studeer/zit op school/loop stage	betaalde werkring of bedrijf	ben werkloos	arbeids-ongeschikt	gepensioneerd	verricht voornamelijk vrijwilligerswerk	
Akersloot	47%	7%	56%	1%	3%	14%	9%	142%
Alkmaar	48%	11%	57%	2%	7%	13%	5%	147%
Bergen	46%	12%	72%	2%	3%	2%	7%	147%
Egmond	48%	6%	56%	0%	7%	15%	10%	145%
Graft-de Rijp	50%	9%	56%	1%	6%	15%	9%	150%
Heerhugowaard	51%	8%	67%	1%	4%	10%	7%	153%
Heiloo	49%	8%	50%	1%	3%	23%	10%	147%
Langedijk	52%	6%	53%	3%	8%	15%	11%	157%
Limmen	46%	8%	57%	1%	4%	14%	7%	143%
Schermer	45%	6%	68%	2%	3%	7%	10%	147%
Schoorl	48%	6%	50%	3%	5%	18%	8%	145%
Totaal	49%	9%	58%	2%	6%	13%	7%	149%

a. Omdat meerdere antwoorden mogelijk waren, zijn de totaalpercentages niet gelijk aan 100. Gemiddeld is 1,5. antwoord gegeven op deze vraag.

In Alkmaar en Bergen zijn relatief veel studerende. In de hele regio werkt 58% van de respondenten. In Bergen, Heerhugowaard en Schermer zijn relatief veel werkenden, in Heiloo relatief weinig. Zie onderstaande grafiek. Het merendeel van de werkenden (93%) werkt 12 of meer uur per week.

Toelichting error-bar grafieken

In dit onderzoek worden uitspraken gedaan over de *totale bevolking* van 18 jaar en ouder, op basis van de mening van een deel van de bevolking van 18 jaar en ouder (steekproefpopulatie). De kans bestaat daardoor dat de mening van de steekproefpopulatie niet overeenkomt met die van de totale bevolking. Deze kans kan worden berekend. In error-bar grafieken wordt via een blokje het percentage van (een deel van) de steekproefpopulatie weergegeven, dat voldoet aan een voorwaarde. In bovenstaande figuur is deze voorwaarde het hebben van een betaalde werkring of bedrijf en worden deelpopulaties gevormd door gemeenten. De horizontale streepjes boven en onder dit blokje geven steeds aan binnen welk interval het percentage zou liggen als de totale (deel-)bevolking was ondervraagd, met een betrouwbaarheid van 95%. Als de intervallen van 2 deelpopulaties elkaar horizontaal niet overlappen, is sprake van een significant verschil tussen die populaties. In deze figuur hebben bijvoorbeeld Alkmaarders minder vaak een betaalde werkring of bedrijf dan Bergenaren. Het percentage in Bergen zou echter in werkelijkheid best gelijk kunnen zijn aan dat in Heerhugowaard, hoewel de blokjes niet op dezelfde hoogte liggen. De stippelijnen geven het betrouwbaarheidsinterval voor de totale onderzoeksgroep aan. Dit interval is kleiner, doordat de steekproefomvang groter is, waardoor de kans op fouten afneemt. Als een betrouwbaarheidsinterval voor een wijk het betrouwbaarheidsinterval voor de hele groep niet overlapt, is sprake van een significant verschil met het gemiddelde voor de hele groep. Dit is in deze figuur het geval bij Bergen, Heerhugowaard, Heiloo en Schermer.

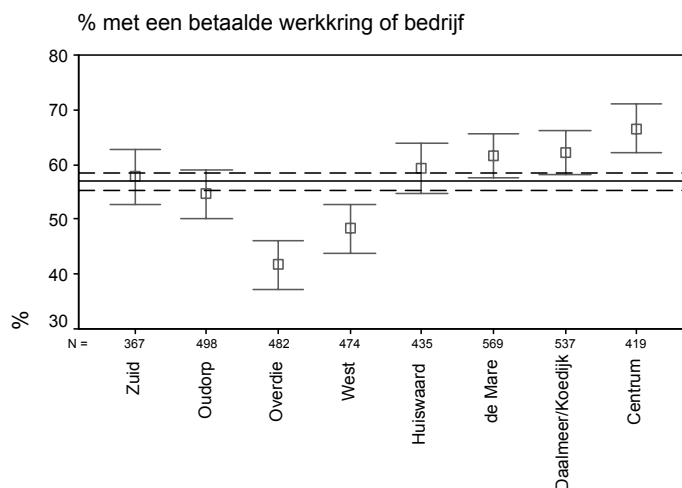

Alkmaar naar wijk

	Welke situatie(s) is /zijn op u van toepassing?							Totaal ^a
	doe het huishouden	studeer/zit op school/loop stage	betaalde werkring of bedrijf	ben werkloos	arbeids-ongeschikt	gepensioneerd	verricht voornamelijk vrijwilligers-werk	
Zuid	51%	12%	58%	2%	4%	16%	7%	154%
Oudorp	48%	8%	55%	2%	6%	16%	7%	145%
Overdie	46%	7%	42%	6%	7%	19%	6%	141%
West	53%	9%	48%	1%	7%	21%	6%	149%
Huiswaard	49%	11%	59%	3%	8%	14%	5%	153%
de Mare	43%	8%	62%	2%	7%	10%	4%	144%
Daalmeer/Koedijk	51%	11%	62%	2%	4%	9%	5%	149%
Centrum	50%	12%	67%	4%	7%	8%	3%	155%
Totaal	49%	10%	57%	2%	6%	14%	5%	148%

a. Omdat meerdere antwoorden mogelijk waren, zijn de totaalpercentages niet gelijk aan 100. Gemiddeld is 1,5 antwoord gegeven op deze vraag.

In West wonen veel gepensioneerden. In Overdie wonen relatief veel werklozen. In Centrum wonen relatief veel werkenden, in Overdie en West juist weinig. Zie onderstaande grafiek⁵.

de dikke lijn is het gemiddelde voor Alkmaar

de stippellijnen zijn de onder-en bovenmarge rond dit gemiddelde

In de vraag over dagelijkse bezigheden kon men ook aangeven of men werk zoekt. In onderstaande tabel staan de resultaten van deze vraag weergegeven.

Werkzoekenden in de regio SNK

Deze tabel heeft betrekking op mensen jonger dan 65 jaar. Degenen die arbeidsongeschikt of gepensioneerd zijn, zijn buiten beschouwing gelaten.	geen betaalde werkring of bedrijf	betaalde werkring of bedrijf	Totaal	% van werklozen
	%	%	%	%
op zoek naar werk voor 12 of meer uren per week	8%	1%	3%	27%
laatste 4 weken iets gedaan om werk te vinden	4%	1%	2%	25%
ben direct/op korte termijn beschikbaar voor (nieuw) werk	6%	3%	3%	30%

Van de totale economisch actieve bevolking in de regio heeft 2% de laatste 4 weken iets gedaan om werk te vinden. Van de mensen die hebben aangekruist dat zij werkloos zijn, heeft een kwart de laatste 4 weken iets gedaan om werk te vinden.

⁵ Toelichting error-bar grafieken zie pagina 22

Woonduur op huidig adres
SNK-gebied naar gemeente

	Hoe lang woont u op uw huidige adres?			Totaal	
	minder dan 1 jaar	1 tot 2 jaar	meer dan 2 jaar	aantal	%
	%	%	%		
Akersloot	7%	4%	89%	306	100%
Alkmaar	7%	7%	85%	1821	100%
Bergen	7%	8%	86%	235	100%
Egmond	3%	8%	89%	219	100%
Graft-de Rijp	4%	7%	89%	312	100%
Heerhugowaard	8%	10%	82%	306	100%
Heiloo	6%	5%	89%	886	100%
Langedijk	3%	4%	93%	256	100%
Limmen	5%	4%	91%	258	100%
Schermer	3%	7%	91%	212	100%
Schoorl	5%	8%	88%	220	100%
Totaal	6%	7%	87%	5061	100%

In Heerhugowaard wonen relatief veel mensen minder dan een jaar op het huidige adres. In deze gemeente is recent relatief veel nieuwbouw gereedgekomen. In Egmond, Langedijk en Schermer wonen juist relatief weinig mensen minder dan een jaar op het huidige adres. In Langedijk en Limmen wonen minder mensen korter dan 2 jaar op het huidige adres dan gemiddeld is in de regio.

Alkmaar naar wijk

	Hoe lang woont u op uw huidige adres?			Totaal	
	minder dan 1 jaar	1 tot 2 jaar	meer dan 2 jaar	aantal	%
	%	%	%		
Zuid	8%	7%	85%	361	100%
Oudorp	5%	8%	87%	483	100%
Overdie	9%	8%	84%	461	100%
West	8%	9%	84%	461	100%
Huiswaard	9%	7%	85%	424	100%
de Mare	5%	8%	87%	539	100%
Daalmeer/Koedijk	6%	7%	86%	524	100%
Centrum	11%	11%	78%	409	100%
Totaal	7%	8%	85%	3664 ^a	100%

a. De totalen zijn gewogen met de weegfactor voor Alkmaar totaal. Daardoor is het mogelijk dat de absolute aantallen verschillen van de som van de aantallen per wijk.

Met name in het Centrum is er een hoog percentage dat nog maar vrij kort op het huidige adres woont.

Eigendomsverhouding woning en inkomen

De eigendomsverhouding van de woning en de hoogte van het huishoudinkomen zijn beide kenmerken die betrekking hebben op het huishouden. Daarom zijn deze variabelen gewogen met een weegfactor naar huishouden. De absolute aantallen in de tabellen worden hierdoor flink lager dan wanneer over individuen uitspraken wordt gedaan.

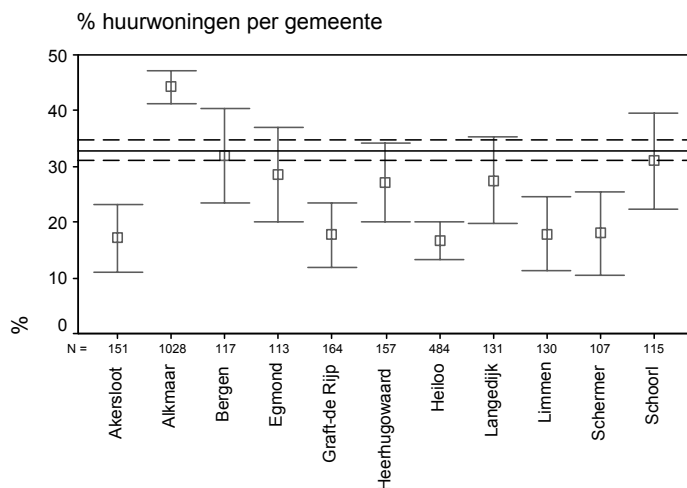
Eigendomsverhouding woning

SNK-gebied naar gemeente

In onderstaande grafiek⁶ is duidelijk te zien dat er in Alkmaar relatief veel huurwoningen zijn. In Akersloot, Graft de Rijp, Heiloo, Limmen en Schermer zijn juist relatief weinig huurwoningen (d.w.z. veel koopwoningen).

			Totaal	
	huurwoning	koopwoning	aantal	%
	%	%		
Akersloot	17%	83%	151	100%
Alkmaar	44%	56%	1028	100%
Bergen	32%	68%	117	100%
Egmond	29%	71%	113	100%
Graft-de Rijp	18%	82%	164	100%
Heerhugowaard	27%	73%	157	100%
Heiloo	17%	83%	484	100%
Langedijk	28%	72%	131	100%
Limmen	18%	82%	130	100%
Schermer	18%	82%	107	100%
Schoorl	31%	69%	115	100%
Totaal	33%	67%	2710 ^a	100%

a. De totalen zijn gewogen met de weegfactor voor het SNK-gebied. Daardoor is het mogelijk dat de absolute aantallen verschillen van de som van de aantallen per gemeente.

de lijn is het gemiddelde voor de regio

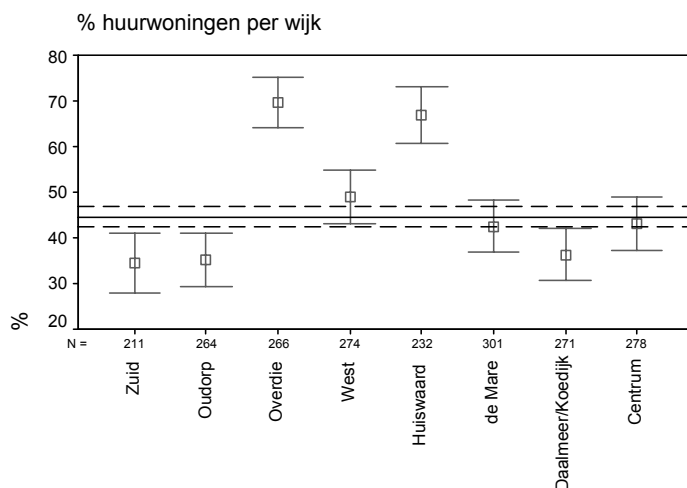
de stippellijnen zijn de onder- en bovenmarge rond dit gemiddelde

Alkmaar naar wijk

Onderstaande grafiek⁷ maakt duidelijk dat er in Overdie en Huiswaard veel huurwoningen staan en in Zuid en Oudorp juist relatief veel koopwoningen.

			Totaal	
	huurwoning	koopwoning	aantal	%
	%	%		
Zuid	35%	65%	211	100%
Oudorp	35%	65%	264	100%
Overdie	70%	30%	266	100%
West	49%	51%	274	100%
Huiswaard	67%	33%	232	100%
de Mare	43%	57%	301	100%
Daalmeer/Koedijk	36%	64%	271	100%
Centrum	43%	57%	278	100%
Totaal	45%	55%	2084 ^a	100%

a. De totalen zijn gewogen met de weegfactor voor Alkmaar totaal. Daardoor is het mogelijk dat de absolute aantallen verschillen van de som van de aantallen per wijk.

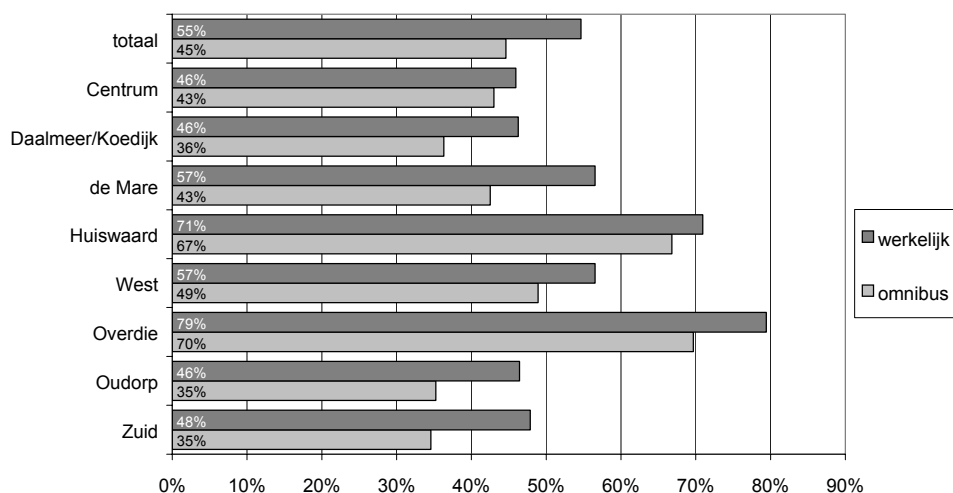
de lijn is het gemiddelde voor Alkmaar

de stippellijnen zijn de onder- en bovenmarge rond dit gemiddelde

⁶ Toelichting error-bar grafieken zie pagina 22

⁷ Toelichting error-bar grafieken zie pagina 22

% huurwoningen Alkmaar, omnibusonderzoek 2000 en werkelijk (1999)

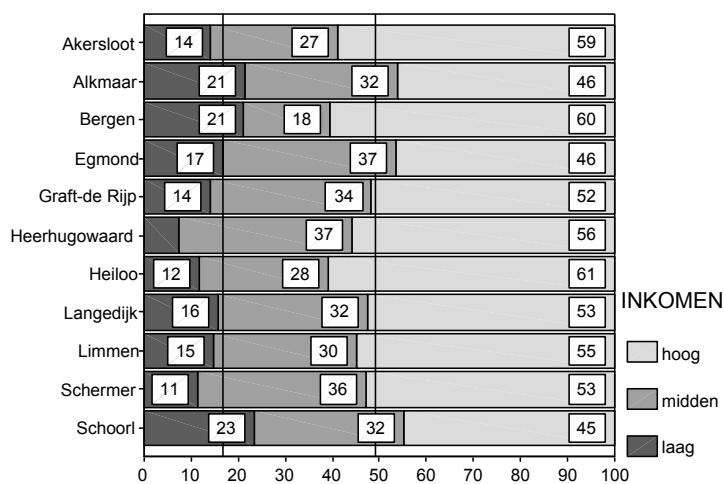
Zoals gebruikelijk in omnibusonderzoek zijn bewoners van huurwoningen in de respons (met 10%) ondervertegenwoordigd en bewoners van koopwoningen oververtegenwoordigd (met 10%). In huurwoningen wonen over het algemeen mensen met lagere inkomens. Dit is een groep die door enquêteonderzoek iets minder wordt bereikt. Ook kan het zo zijn dat bewoners van koopwoningen wat meer betrokken zijn bij hun woonomgeving en daardoor eerder geneigd zijn een omnibusenquête in te vullen (de onderwerpen hebben altijd voor een deel betrekking op de woonomgeving).

Inkomen
SNK-gebied naar gemeente

	Hoe hoog is het gezamenlijke netto inkomen per maand van uw hele huishouden?							Totaal	
	minder dan 1551,=	1551,= - 2200,=	2201,= - 3100,=	3101,= - 3600,=	3601,= - 5500,=	5501,= - 7500,=	7501,= of meer	aantal	%
Akersloot	2%	13%	15%	12%	31%	16%	13%	131	100%
Alkmaar	8%	13%	19%	14%	31%	10%	5%	968	100%
Bergen	8%	13%	12%	6%	27%	17%	17%	112	100%
Egmond	6%	11%	23%	14%	30%	12%	5%	99	100%
Graft-de Rijp	1%	13%	22%	12%	32%	14%	5%	150	100%
Heerhugowaard	3%	5%	20%	17%	36%	16%	4%	147	100%
Heiloo	4%	8%	14%	13%	32%	18%	11%	450	100%
Langedijk	2%	13%	17%	14%	34%	13%	6%	125	100%
Limmen	5%	10%	20%	11%	28%	18%	9%	115	100%
Schermer	4%	8%	18%	18%	26%	16%	11%	99	100%
Schoorl	10%	13%	17%	15%	24%	14%	7%	109	100%
Totaal	6%	11%	18%	14%	32%	13%	6%	2533 ^a	100%

a. De totalen zijn gewogen met de weegfactor voor het SNK-gebied. Daardoor is het mogelijk dat de absolute aantallen verschillen van de som van de aantallen per gemeente.

In de volgende grafiek is gebruik gemaakt van de indeling
 laag minder dan f 2200 per maand
 midden tussen f2201 en f3600 per maand
 hoog f3601 en meer per maand

de lijnen zijn de gemiddelden voor heel SNK

17% laag, 32% midden en 51% hoog

In Schoorl, Bergen en Alkmaar treffen we relatief veel huishoudens met een laag inkomen. In Akersloot, Bergen en Heiloo wonen veel huishoudens met hoge inkomens. In Bergen is er een opvallend kleine groep met een middeninkomen.

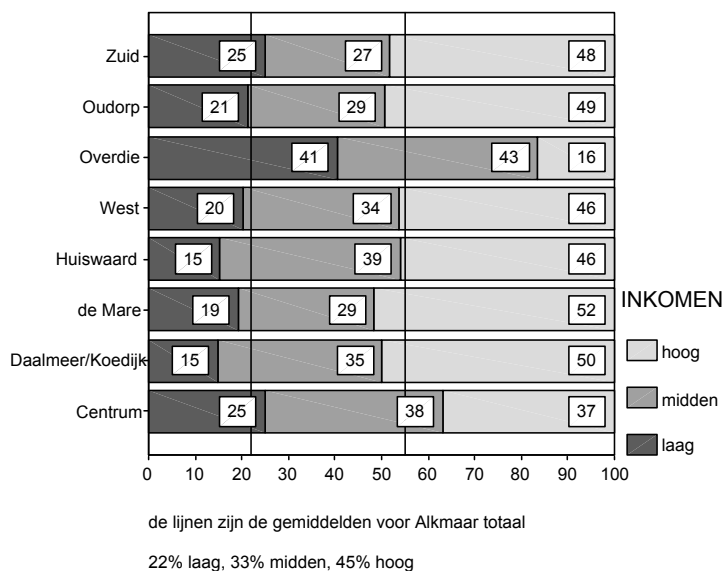
Alkmaar naar wijk

	Hoe hoog is het gezamenlijke netto inkomen per maand van uw hele huishouden?							Totaal	
	minder dan 1551,=	1551,= - 2200,=	2201,= - 3100,=	3101,= - 3600,=	3601,= - 5500,=	5501,= - 7500,=	7501,= of meer	aantal	%
Zuid	7%	18%	14%	14%	29%	11%	7%	311	100%
Oudorp	9%	13%	16%	13%	31%	13%	5%	254	100%
Overdie	11%	29%	30%	13%	13%	3%	0%	169	100%
West	7%	13%	20%	14%	31%	9%	6%	274	100%
Huiswaard	4%	11%	22%	17%	34%	9%	3%	167	100%
de Mare	6%	14%	17%	13%	38%	11%	2%	341	100%
Daalmeer/Koedijk	5%	9%	19%	16%	35%	11%	4%	264	100%
Centrum	10%	15%	22%	17%	20%	12%	5%	190	100%
Totaal	8%	15%	20%	14%	29%	10%	4%	1990 ^a	100%

a.

De totalen zijn gewogen met de weegfactor voor Alkmaar totaal. Daardoor is het mogelijk dat de absolute aantallen verschillen van de som van de aantallen per wijk.

In Overdie hebben veel huishoudens een laag inkomen en opvallend weinig een hoog inkomen. In Daalmeer/Koedijk en de Mare hebben relatief veel huishoudens een hoog inkomen. In Centrum, Huiswaard en Overdie wonen relatief veel huishoudens met een middeninkomen (tussen f2201 en f3600 per maand).

OMNIBUSONDERZOEK 2000
OVERZICHT ONDERWERPEN EN
PUBLICATIES

Overzicht onderwerpen en Publicatie Omnibusonderzoek 2000

Onderwerpen gemeente Alkmaar			
titel publicatie	auteur	opdrachtgever	verschijningsdatum
8 oktoberviering	Monique van Diest	8 Oktobervereniging	februari 2001
Bibliotheek	Ton Ruis	Openbare Bibliotheek Alkmaar	december 2000
Cultuur*	Jaap van Rossum	Theater de Vest	februari 2001
De Alkmaarse Kabel	Jelle Groeneveld	De Alkmaarse Kabel	oktober 2000
de Grote Sint Laurenskerk	Marc Groot	de Grote Sint Laurenskerk	mei 2001
Geluidhinder en slaapverstoring Noord-Kennemerland*	Monique de Kok (GGD)	GGD Noord-Kennemerland	december 2000
Gemeentelijke informatie en imago stad Alkmaar	Monique van Diest	Stafafdeling communicatie gemeente Alkmaar	februari 2001
Gezond bewegen en Sport	Marc Groot	Sportstimulator	mei 2001
Grote Steden Beleid**	Jelle Groeneveld/ Marc Groot	ministerie BZK	juni 2001
Kooporiëntatie Noord- Kennemerland*	Jaap van Rossum	Economische zaken gemeente Alkmaar	december 2000
Onderdelen Brandweer*	Marc Groot	Brandweer Alkmaar	februari 2001
Politie en veiligheid Noord-Kennemerland*	Jaap van Rossum	Regiopolitie Noord-Holland-Noord	december 2000
Verkeer*	Monique van Diest	Afdeling Verkeer gemeente Alkmaar	december 2000
Vrijwilligerswerk	Bureau Alice Visser	Wijkgericht Samenwerken gemeente Alkmaar	december 2000

* rapportage betreft alle regiogemeenten

** is niet opgenomen in dit rapport

Eigen onderwerpen andere SNK-gemeenten			
publicatie	auteur	opdrachtgever	verschijningsdatum
Gemeente Limmen (openbaar vervoer, servicetaxi en thuishulp)**	Jelle Groeneveld	gemeente Limmen	augustus 2000
Gemeente Langedijk (winkelen)**	Ton Ruis	Gemeente Langedijk	november 2000
Gemeente Bergen/Egmond/Schoorl (WVG)	Jaap van Rossum	gemeente Bergen/Egmond/Schoorl	augustus 2000
Gemeente Heerhugowaard (evenementen en recreatie, recreatief fietsen, Poldermuseum, Internet, uitgaan/horeca)	P.J. Holen (O&S Heerhugowaard)	Gemeente Heerhugowaard	info bij O&S Heerhugowaard

** is niet opgenomen in dit rapport

OMNIBUSONDERZOEK 2000

SAMENVATTINGEN RAPPORTAGES

Toelichting

In dit hoofdstuk is van alle Alkmaarse onderwerpen⁸ uit het omnibusonderzoek 2000 een samenvatting en - indien aanwezig- de conclusies en beleidsaanbevelingen opgenomen. Alle afzonderlijke rapportages zijn in de loop van 2000 en begin 2001 aangeboden aan de opdrachtgever (voor de rapportages waarvoor de gemeente Alkmaar opdrachtgever was, is dit het college van B&W van de gemeente Alkmaar).

De onderwerpen zijn opgenomen in volgorde van de vragenlijst. Waar de titel van een rapportage niet overeenkomt met die in de vragenlijst, wordt tussen haakjes de titel van het vragenblok vermeld. De vragenlijst is opgenomen aan het slot van deze publicatie.

⁸Behalve het Grote Steden Beleid, voor verantwoording hiervoor zie de inleiding op pagina 5.

GEMEENTELIJKE INFORMATIE EN IMAGO VAN DE GEMEENTE ALKMAAR

(titel vragenblok in de enquête: gemeentelijke informatie)

De stafafdeling Communicatie van de gemeente Alkmaar heeft in het omnibusonderzoek 2000 een aantal vragen laten opnemen:

- Hoe komen Alkmaarders aan informatie van of over de Gemeente Alkmaar en heeft men behoefte aan informatie van de gemeente Alkmaar op Internet?
- Kent men de 'structuurvisie Centrumgebied' en wil men op de hoogte worden gehouden van stedenbouwkundige plannen in Alkmaar?
- Wat is het 'imago' van de stad Alkmaar bij haar inwoners? (als volgt uitgewerkt: welke positieve dingen zou men vertellen, welke negatieve dingen zou men vertellen en wat mist men als men Alkmaar vergelijkt met andere Nederlandse steden)

RESULTATEN

Informatie van de gemeente Alkmaar

Als Alkmaarders iets willen weten van of over de gemeente Alkmaar, raadplegen zij meestal de gemeentegids (51%), de Alkmaarse Courant (47%), of nemen mondeling of telefonisch contact op met de gemeente (46%).

43% van de Alkmaarders maakt wel eens gebruik van Internet. Vooral de jongere leeftijdsgroepen doen dit.

Een kwart van de Alkmaarders zou gebruik maken van Internet als daar informatie van de gemeente beschikbaar zou zijn. Van degenen die nu al gebruik maken van Internet is dit 44%, van degenen die dat nu nog niet doen 8%.

Alkmaarders hebben van de drie genoemde manieren om aan informatie van de gemeente te komen (internet, folders, hangt van onderwerp af), een lichte voorkeur voor papieren brochures en folders (37%). Bijna een kwart vindt dat het van het onderwerp afhangt en bijna een kwart heeft geen voorkeur. 16% heeft een voorkeur voor informatie via Internet. Naarmate men jonger is, kiest men vaker voor informatie via Internet. Van degenen die nu al gebruik maken van Internet, heeft 32% een voorkeur voor informatie van de gemeente via Internet. Van degenen die al Internet gebruiken en bij de vorige vraag hebben aangegeven dat zij gebruik zouden maken van informatie op Internet, heeft ongeveer de helft een voorkeur voor informatie via Internet. Dus zelfs voor de doelgroep zal Internet voorlopig niet de enige bron voor gemeentelijke informatie zijn.

Stedenbouwkundige plannen en Structuurvisie Centrumgebied

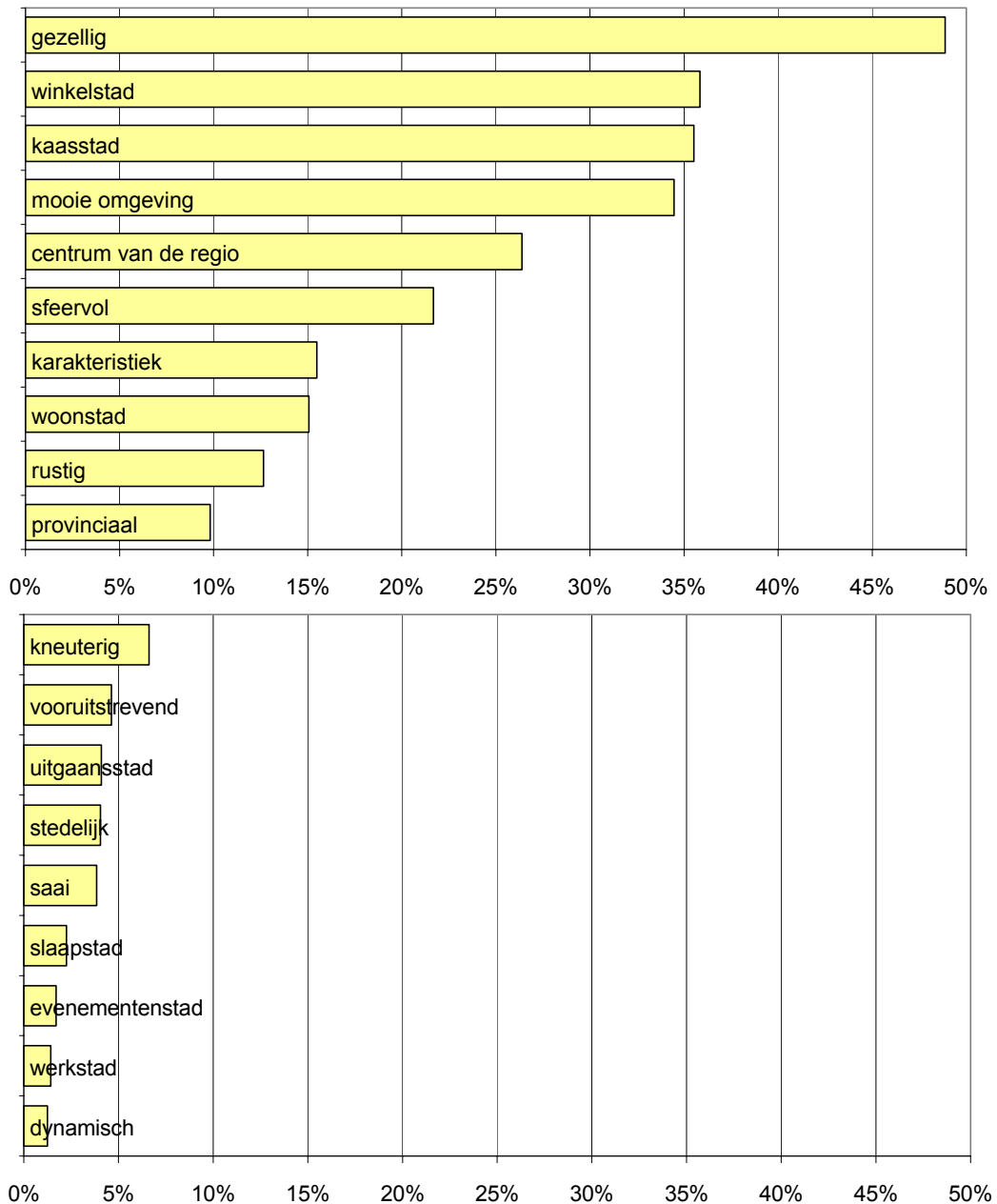
32% van de Alkmaarders heeft van de Structuurvisie Centrumgebied gehoord. De bekendheid hiervan is duidelijk minder onder de jongere leeftijdsgroepen. Inwoners van de wijken Centrum en Zuid hebben vaker dan gemiddeld gehoord van deze Structuurvisie: resp. 53% en 42%.

71% van de Alkmaarders wil op de hoogte worden gehouden van de stedenbouwkundige plannen in Alkmaar. Men is het meest geïnteresseerd in de plannen die hun eigen woonomgeving betreffen. Zo is men in het Centrum het meest geïnteresseerd in plannen omtrent het Centrum, terwijl in de verstrekte van het Centrum gelegen wijken de Mare en Daalmeer/Koedijk men de plannen over het Centrum minder vaak interessant vindt. In laatstgenoemde wijken is men weer meer geïnteresseerd in plannen betreffende nieuwbouwwijken/uitbreidingsplannen.

Gemeentelijk Imago

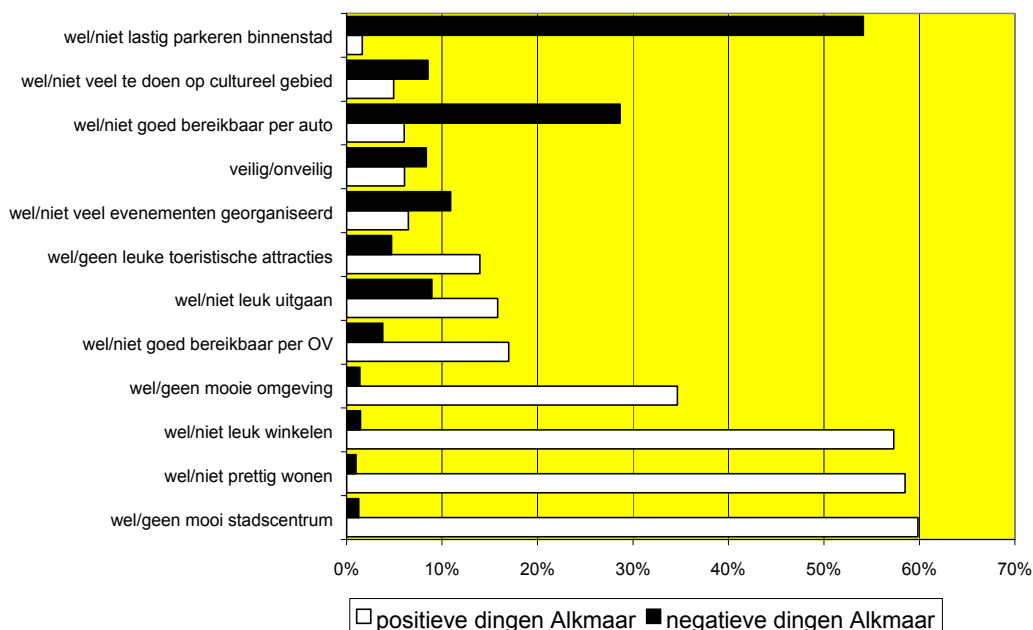
'Stel: u ontmoet mensen die Alkmaar niet kennen. Welke positieve dingen zou u dan vertellen over Alkmaar?' Het meest genoemd zijn 'een mooi stadscentrum', 'prettig wonen', en 'leuk winkelen'; elk door meer dan de helft van de respondenten (resp. 60%, 59% en 57%). Ongeveer een derde (35%) noemt de mooie omgeving als een pluspunt. De beantwoording van deze vraag verschilt naar leeftijd. Het opvallendste verschil is dat 'je kunt er leuk uitgaan' alleen in de 'top 6' van de 50-minners voorkomt. Naarmate men ouder is, heeft men vaker de mooie omgeving als positief punt genoemd. Het belangrijkste negatieve aspect dat is genoemd is: 'in de binnenstad is het lastig parkeren' (54%), gevolgd door 'de stad is slecht bereikbaar per auto' (29%).

typerend voor Alkmaar

De respondenten is gevraagd Alkmaar te typeren door een keuze van 3 steekwoorden te maken uit een lijst van 19 steekwoorden. Respondenten vinden de stad Alkmaar vooral 'gezellig' (genoemd door 49%). 'Winkelstad', 'kaasstad', en 'mooie omgeving' staan op een gedeelde tweede plaats (resp. 36%, 36% en 34%). Op de derde plaats staat 'centrum van de regio' (26%). Het minst gekozen steekwoord is 'dynamisch' (1%). Ook hier zijn er verschillen naar leeftijd: opvallend is met name dat bij de jongste leeftijdsgroep (tot 30 jaar) het steekwoord 'woonstad' wel voorkomt in de 'top 6' en bij de andere leeftijdsgroepen niet. Verder valt op dat de plaats van het steekwoord 'mooie omgeving' in de 'top 6' hoger is naarmate men ouder is.

Welke positieve/negatieve dingen zou men vertellen aan mensen die Alkmaar niet kennen?

38% van de respondenten geeft bij de vraag 'Als u Alkmaar vergelijkt met andere Nederlandse steden, wat mist u dan vooral in Alkmaar?' aan, niets te missen in Alkmaar. Hoe ouder men is, hoe vaker men aangeeft, dingen te missen als men Alkmaar vergelijkt met andere Nederlandse steden. Het gaat voornamelijk om zaken op het gebied van horeca (33%), winkels (14%), verkeer/parkeren (14%), cultuur (12%) en evenementen (11%). Vooral mensen jonger dan 30 jaar missen horecavoorzieningen; het gaat hier voornamelijk om een discotheek.

REACTIE OP 'GEMEENTELIJKE INFORMATIE, IMAGO STAD ALKMAAR' steller: Stafafdeling communicatie

Informatie van de gemeente:

De gemeentegids en de 'Alkmaarsche Courant' zijn voor de Alkmaarders de belangrijkste bronnen voor informatie van of over de gemeente Alkmaar. De gemeente heeft veel informatie aan te bieden als het gaat om projecten, achtergronden van beleid, nieuws over producten en diensten etcetera. Een te grote afhankelijkheid van redactioneel nieuws van de media is niet gewenst. Mede om deze reden geeft de gemeente sinds mei 2000 de Stadskrant uit. Deze krant verschijnt tweewekelijks en telt 8 pagina's. Ten tijde van dit onderzoek bestond de Stadskrant nog niet. In 2001 zullen vragen worden gesteld over de Stadskrant, naast de vragen gesteld in 2000 (ter vergelijking van de informatiebronnen).

Internet groeit als medium, steeds meer mensen maken er gebruik van. Per 1 januari is ook gemeentelijke informatie beschikbaar via de nieuwe website van de gemeente Alkmaar. Een gemeentelijke website is inmiddels een 'must'. Dat daarnaast schriftelijke informatiebronnen behouden moeten blijven, staat buiten kijf. Nog niet iedereen beschikt over internet en niet iedereen wil alle informatie op deze wijze verkrijgen. Juist de komst van het overheidsloket 2001 waar mondelinge en schriftelijke informatie gebundeld is, versterkt de dienstverlening en informatieverstrekking over producten. Het digitale trapveld in de Mare, Overdie en Schermereiland is een belangrijk middel om de toegankelijkheid van internet te vergroten. Opvallend is dat in de Mare het internetgebruik het hoogst is (53%)

Stedenbouwkundige plannen en Structuurvisie Centrumgebied

Uit het omnibusonderzoek blijkt dat niet iedereen de Structuurvisie kent. Dit is niet vreemd. Van belang is dat inwoners weten wat de gevolgen zijn van ruimtelijke plannen voor henzelf en op welke momenten zij informatie kunnen verkrijgen of inspraak kunnen plegen.

71% wil op de hoogte gehouden worden van stedenbouwkundige plannen, vooral plannen van de eigen woonomgeving.

In het nieuwe stadskantoor komt een maquette van het centrumgebied, met daarin de stedenbouwkundige plannen. Ook de stadskrant biedt regelmatig informatie over deze plannen. De inloopavonden en inspraakavonden houden, gezien het lokale karakter ervan, zeker bestaansrecht. In herstructureringsgebieden (waar veel ruimtelijke ordening plannen worden gemaakt) is communicatie met/naar de wijk specifiek aandachtspunt (veelal interactief).

Gemeentelijk imago

Met het opstellen van de Stadsvisie heeft de gemeente op papier gezet welke doelen de stad wil bereiken en welke plannen zij wil realiseren, onder het motto 'sterke stad in een grote regio'. In de loop van 2001 zal het college van B en W van de gemeente Alkmaar zich verder buigen over de vraag hoe de stad zich wil profileren, en welke acties moeten worden ondernomen om het gewenste imago te bewerkstelligen. Tevens wordt in de loop van dit jaar een communicatiecampagne gestart omtrent de Stadsvisie, met als doelstelling: *'het over een reeks van jaren consequent uitdragen en communiceren van het profiel van de stad Alkmaar (zoals neergelegd in de stadsvisie) zodat er een helder, positief en samenhangend beeld ontstaat van de stad naar burgers, overheden, instellingen, investeerders en andere partijen'*.

De resultaten van dit omnibusonderzoek zullen hierbij worden gebruikt.

KOOPORIËNTATIE

(titels vragenblokken in de enquête: *dagelijkse boodschappen en niet-dagelijkse boodschappen*)

In 1996, 1998 en 2000 zijn in het jaarlijkse regionale omnibusonderzoek vragen opgenomen over de winkellocaties waar de inwoners van de regio Noord-Kennemerland hun dagelijkse en niet-dagelijkse boodschappen doen. Door deze vragen iedere twee jaar te stellen kunnen ontwikkelingen in de tijd worden getraceerd.

RESULTATEN

Voor de inwoners van Alkmaar boet het belang van de binnenstad als koopcentrum voor *dagelijkse producten* in (zie afbeelding). Afhankelijk van de wijk, waar men woont, is de belangstelling voor een aantal lokale wijk- en buurtcentra bij het kopen van deze groep producten daarentegen groter geworden.

Kooporiëntatie van inwoners van Alkmaar op verschillende Alkmaarse winkelcentra, dagelijkse boodschappen, 1996-2000

jaar	Binnenstad	Overstad	De Mare	De Hoef	Wendelaarstraat	Geert Grote plein	Fred. Hendriklaan	Oudorpolder	elders in Alkmaar	buiten Alkmaar	Totaal
1996	20%	3%	24%	13%	10%	5%	1%	3%	18%	4%	100%
1998	15%	3%	24%	12%	12%	5%	2%	5%	19%	3%	100%
2000	14%	4%	22%	13%	11%	6%	1%	4%	22%	3%	100%

In Heerhugowaard is het belang van het oude winkelcentrum Centrumwaard voor de dagelijkse boodschappen afgenomen, terwijl de oriëntatie op de kleinere, gunstig ten opzichte van de recente nieuwbouwwijken gelegen centra is toegenomen. In Langedijk zijn de dorpskernen in Noord- en Zuid Scharwoude en het winkelcentrum Broekerveiling de belangrijkste centra voor de dagelijkse boodschappen van de inwoners van die gemeente. Op het niveau van het gehele SNK-gebied blijkt dat globaal gezien de kooporiëntatie op de eigen gemeente een min of meer constant gegeven is, al zijn er soms schommelingen in de tijd te bespeuren. Alleen Bergen en Schermer lijken structureel koopkracht te verliezen aan andere gemeenten.

Voor de *niet-dagelijkse goederen* is de kooporiëntatie onderzocht voor twaalf verschillende productgroepen. Wanneer naar iedere productgroep afzonderlijk wordt gekeken is de kooporiëntatie vanuit de 11 SNK-gemeenten op de verschillende koopcentra binnen en buiten de regio tussen 1996 en 2000 nauwelijks gewijzigd. Wanneer echter alle twaalf productgroepen bij elkaar worden genomen, zijn er toch enige verschuivingen te zien, althans in het geval van de oriëntatie op Alkmaar als koopstad voor niet-dagelijkse producten. De oriëntatie vanuit Schermer en Langedijk op Alkmaar neemt af, terwijl de oriëntatie uit Akersloot en Heerhugowaard toeneemt (zie afbeelding).

Kooporiëntatie van inwoners Noord-Kennemerland op Alkmaar, niet dagelijkse boodschappen, 1996-2000

	1996	1998	2000		1996	1998	2000
Schermer	811	811	678	Schermer	100	100	84
Langedijk	336	325	291	Langedijk	100	97	87
Limmen	285	263	272	Limmen	100	92	95
Egmond	498	478	480	Egmond	100	96	96
Alkmaar	1141	1131	1112	Alkmaar	100	99	97
Graft-De Rijk	314	324	316	Graft-De Rijk	100	103	101
Bergen	519	486	530	Bergen	100	94	102
Schoorl	444	466	454	Schoorl	100	105	102
Heiloo	312	291	333	Heiloo	100	93	107
Akersloot	416	460	480	Akersloot	100	111	115
Heerhugowaard	186	200	238	Heerhugowaard	100	108	128

8 OKTOBER

De 8-oktobervereniging wilde in het kader van een evaluatie van de 8-oktoberviering een aantal vragen opgenomen zien in het omnibusonderzoek. Het betrof de volgende vragen:

- Weet men welk historisch feit er op 8 oktober in Alkmaar gevierd wordt?
- Heeft men een of meer van de volgende programmaonderdelen in 1999 bezocht en hoe waardeert men de bezochte onderdelen?
- De 8 oktoberviering op 7 en 8 oktober concentreert zich in de binnenstad. Heeft men ook behoefte aan festiviteiten op andere plekken in de stad?
- Wat vindt men van het huidige programma van de 8 oktoberviering?

De laatste vraag van de probleemstelling is uitgewerkt in een aantal stellingen.

RESULTATEN

82% van de Alkmaarders weet welk historisch feit er op 8 oktober in Alkmaar gevierd wordt, namelijk de overwinning op de Spanjaarden in 1573. Van de overige regiobewoners weet 65% het goede

antwoord. Naarmate men ouder is, weet men vaker het goede antwoord op deze vraag.

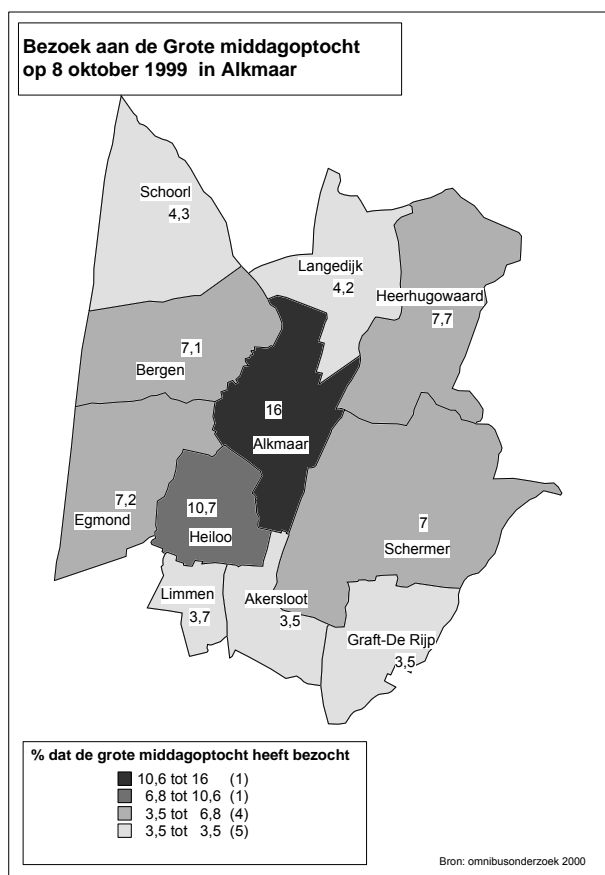
Aan de respondenten is een zestal 8-oktoberactiviteiten voorgelegd, met de vraag of zij deze in 1999 hebben bezocht en welk rapportcijfer zij hieraan geven. De Grote Middagoptocht, het vuurwerk en de 8 oktoberkermis zijn van de 6 genoemde festiviteiten het meest bezocht resp. door 12%, 11% en 10% van alle regiobewoners (alleen Alkmaarders: resp. 16%, 14% en 13%). In totaal heeft 48% van de Alkmaarders en 13% van de overige regiobewoners 1 of meer van de 6 genoemde festiviteiten bezocht.

Alkmaarders gemiddeld 2,5 festiviteiten per persoon bezocht, inwoners van andere SNK-gemeenten hebben gemiddeld 1,9 festiviteiten per persoon. Naar leeftijd is er geen verschil in het gemiddeld aantal bezochte festiviteiten.

De Grote Middagoptocht is meer bezocht naarmate men ouder is. Het vuurwerk en de 8-oktoberkermis zijn vaker bezocht naarmate men jonger is.

Het vuurwerk wordt het meest gewaardeerd: het gemiddelde rapportcijfer is 7,7. Het ringsteken wordt het minst gewaardeerd: met gemiddeld een 6,1. Bij alle genoemde festiviteiten (behalve het vuurwerk) is er een verschil in waardering naar leeftijd. Jongeren geven in alle gevallen een lager rapportcijfer.

De festiviteiten op 7 en 8 oktober concentreren zich in de binnenstad van Alkmaar. De meeste mensen hebben geen behoefte aan 8 oktoberfestiviteiten op andere plekken in Alkmaar. Slechts 8% van de Alkmaarders heeft hier wel behoefte aan.

Tot slot is de respondenten een aantal stellingen over de 8 oktoberviering voorgelegd. Over alle stellingen heeft telkens ruim een derde van de Alkmaarders en 80% van de bewoners van overige SNK-gemeenten geen mening.

**Stellingen over de 8-oktoberviering
Alleen Alkmaar**

	eens	eens/ oneens	oneens	geen mening	Totaal
	%	%	%	%	%
feestprogramma genoeg variatie	46%	14%	6%	34%	100%
feestprogramma hoeft niet veranderd	35%	16%	13%	35%	100%
feestprogramma is oubollig	15%	19%	29%	37%	100%
feestprogramma te weinig aanbod voor jeugd	11%	17%	27%	46%	100%
verheug mij op 8-oktoberviering	22%	21%	22%	35%	100%

Met uitzondering van 'ik verheug mij elk jaar op de 8-oktoberviering' zijn alle stellingen door het merendeel van de Alkmaarders positief beantwoord. Het meest positief is men over de variatie in het programma: 46% van alle Alkmaarders en 70% van diegenen met een mening hierover vinden dat het programma genoeg variatie biedt. Wel vindt van alle Alkmaarders 15% het feestprogramma oubollig, 11% dat er te weinig aanbod is voor de jeugd en is 13% het *niet* eens met de stelling dat er niets aan het feestprogramma hoeft te worden veranderd. Van alle Alkmaarders is 22% het eens met de stelling: 'Ik verheug mij elk jaar op de 8 oktoberviering'.

Op de stelling over het aanbod voor de jeugd na zijn alle stellingen positiever beantwoord naarmate men ouder is. Zo vindt 36% van de 18 t/m 24-jarigen, 44% van de 25 t/m 44-jarigen en 51% van degenen van 45 jaar en ouder dat het feestprogramma genoeg variatie biedt.

Degenen die 1 of meer van de 6 genoemde festiviteiten hebben bezocht, oordelen over alle stellingen positiever dan degenen die geen van deze festiviteiten hebben bezocht.

BELEIDSAANBEVELINGEN

steller: 8 oktobervereniging

De 8 Oktobervereniging heeft met belangstelling kennis genomen van de resultaten van het onderzoek. De resultaten zullen worden gebruikt bij het opstellen van het Beleidsplan 2001, waarin wordt bekeken hoe de 8 Oktoberviering in de komende jaren moet worden ingevuld. In dit beleidsplan komt onder andere aan de orde:

- wat voor de verschillende doelgroepen interessante evenementen zijn,
- of er 'witte plekken' zijn in het programma en zo ja, hoe deze moeten worden ingevuld.
- of er bepaalde doelgroepen zijn die een ander soort aanbod/ meer aanbod behoeven.

Voor deze aspecten van het Beleidsplan biedt het omnibusonderzoek waardevolle informatie.

DE GROTE SINT LAURENSKERK

De Stichting Grote Sint Laurenskerk heeft in 2000 aan het Omnibusonderzoek meegedaan om een beeld te krijgen van de potentiële belangstelling voor bepaalde soorten evenementen in de Kerk onder de SNK-bevolking.

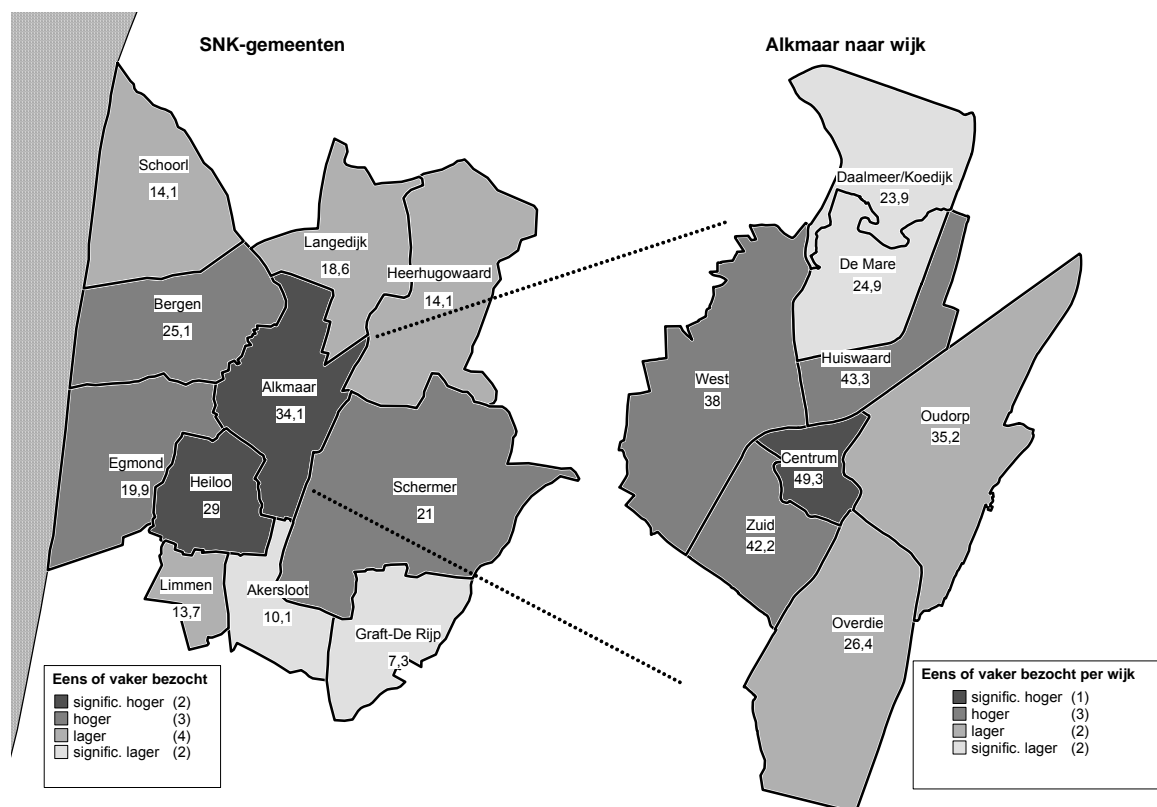
RESULTATEN

Belangstelling voor evenementen in de Grote Sint Laurenskerk

Van de totale regiobevolking van 18 jaar en ouder toont 70% belangstelling voor één of meerdere evenementen in de Grote Sint Laurenskerk. In de gemeenten Bergen, Heiloo en Alkmaar is dit percentage duidelijk hoger en in Graft-De Rijp, Akersloot, Schoorl, Langedijk en Limmen duidelijk lager dan gemiddeld. Bezien naar andere achtergrondkenmerken blijkt de belangstelling onder 70-plussers, regiobewoners met een niet-Nederlandse achtergrond, alleenstaanden, laag opgeleiden en regiobewoners met een gemiddeld of laag netto huishoudeninkomen relatief gering te zijn. Relatief groot is de belangstelling onder vijftigers, hoog opgeleiden, regiobewoners die korter dan 1 jaar op het huidige adres wonen en regiobewoners met een hoog netto huishoudeninkomen. Beurzen genieten de grootste potentiële belangstelling onder de regiobevolking. Liefst 58% van hen toont belangstelling voor minstens één soort beurs, waarbij de Kerstbeurs het meest wordt genoemd, gevolgd door een interieurbeurs en een kunstbeurs. Concerten of feesten in de Kerk genieten de potentiële belangstelling van 52% van de regiobevolking. Hier wordt de musical het meest genoemd, gevolgd door een feest in het kader van een nationale, regionale of lokale feestdag. Van de totale regiobevolking toont 44% belangstelling voor minstens één soort tentoonstelling, waarbij 'tentoonstelling over de historie van Alkmaar' het meest wordt genoemd, gevolgd door 'kunsttentoonstelling'.

Bezoekers van evenementen in de Grote Sint Laurenskerk

Van alle regiobewoners van 18 jaar en ouder heeft een kwart het afgelopen jaar minstens één bezoek aan de Grote Sint Laurenskerk gebracht. Van de Alkmaarders van 18 jaar en ouder heeft 34% de Kerk het afgelopen jaar bezocht. Het percentage op wijkniveau is significant hoger in de wijk Centrum en significant lager in De Mare en Daalmeer/Koedijk.

Bezien naar leeftijd hebben de 18 t/m 29-jarige regiobewoners de Kerk significant minder vaak bezocht en 50 t/m 64-jarigen juist significant vaker. Ook opleidings- en inkomensniveau spelen een rol. Hoog opgeleiden en regiobewoners met een hoog netto huishoudeninkomen bezochten de Grote Sint Laurenskerk significant vaker en laag opgeleiden juist significant minder vaak dan gemiddeld. Bezien naar huishoudensamenstelling tenslotte, blijken partners zonder thuiswonende kinderen het afgelopen jaar significant vaker een bezoek aan de Kerk te hebben gebracht dan regiobewoners met een andere huishoudensamenstelling.

Klantprofielen op basis van belangstelling en daadwerkelijk bezoek

Op basis van bezoek in het afgelopen jaar en belangstelling voor toekomstige evenementen in de Grote Sint Laurenskerk, zijn vier klantprofielen samengesteld:

Tevreden klanten (21%)

Zij die het afgelopen jaar minstens één bezoek aan de Kerk hebben gebracht en voor elke hoofdcategorie die men bezocht nog steeds belangstelling hebben;

Ontevreden/incidentele klanten (3%)

Zij die het afgelopen jaar één of meerdere evenementen in de Kerk hebben bezocht en voor minstens één hoofdcategorie waarin men een evenement bezocht geen belangstelling meer hebben;

Potentiële klanten (47%)

Zij die het afgelopen jaar de Kerk niet hebben bezocht maar wel belangstelling hebben voor evenementen in één of meerdere hoofdcategorieën;

Overige bevolking (30%)

Zij die het afgelopen jaar de Kerk niet hebben bezocht en ook geen belangstelling tonen voor evenementen.

Bijna de helft van de regiobevolking van 18 jaar en ouder behoort dus tot de potentiële klanten.

Redenen om de Grote Sint Laurenskerk (soms) niet te bezoeken

In het algemeen zijn de meest genoemde redenen om de Kerk (soms) niet te bezoeken de volgende: '(meeste) evenementen spreken mij niet aan' (37%) en 'weet meestal niet (op tijd) wat er te doen is' (35%). Daarna volgen op afstand de redenen 'niet geïnteresseerd in evenementen in de Kerk' (18%), 'evenementen (vaak) te duur' (17%) en 'parkeren nabij de Kerk is een probleem' (12%). De overige redenen worden door minder dan 10% van de regiobevolking genoemd.

In de uitgebreide rapportage over dit onderwerp wordt dieper ingegaan op redenen die men heeft om de Grote Kerk (soms) niet te bezoeken, uitgesplitst naar klantprofiel, persoonlijke kenmerken en soort evenement waarvoor men interesse heeft. Het doel van deze analyse is het vinden van aanknopingspunten om meer bezoekers/andere groepen bezoekers naar de Grote kerk te kunnen trekken in de toekomst.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

De aanbevelingen hebben met name betrekking op de volgende groepen:

- groepen in de regiobevolking die de Grote Sint Laurenskerk het afgelopen jaar minder vaak hebben bezocht dan gemiddeld, maar een relatief grote belangstelling tonen voor bepaalde evenementsoorten.
- groepen die de Kerk minder vaak dan gemiddeld hebben bezocht en ook een relatief geringe belangstelling tonen, terwijl een groter aandeel bezoekers uit deze groepen wellicht wel wenselijk is.

Aandachtsgroepen potentiële klanten

Onderstaande groepen bezoeken de Grote Sint Laurenskerk minder vaak dan gemiddeld maar tonen wel een relatief grote belangstelling. Uit deze groepen kunnen waarschijnlijk, relatief eenvoudig, meer mensen minstens eenmalig tot een bezoek overgehaald worden. Doordat zij in principe belangstelling hebben voor het soort evenementen dat in de Kerk plaatsvindt, zal een groot deel van hen terugkomen. De Kerk kent immers een laag percentage 'ontevreden klanten'.

Leeftijdsgroepen 18 t/m 29 jaar en (in mindere mate) 30 t/m 39 jaar

Jongeren vormen een belangrijke aandachtsgroep. Als een groter deel van hen tot de tevreden klanten gaat behoren, wordt het fundament van het klantenbestand versterkt. Regiobewoners die al op jonge leeftijd de Grote Sint Laurenskerk als cultuur- en evenementenpodium weten te vinden, zullen bij een gevarieerd aanbod voor alle leeftijden wellicht ook in de toekomst tot de klanten behoren. Zij noemen als redenen om evenementen niet te bezoeken relatief vaak dat de evenementen hen niet aanspreken en dat zij niet (op tijd) weten wat er te doen is.

- *Er is een duidelijke (potentiële) markt voor evenementen die (ook) voor jongeren interessant zijn. Momenteel zijn daar al interieurbeurzen en pop- of wereldmuziekconcerten, maar uitbreiding van het aanbod verdient aanbeveling. Musicals zijn daarbij zeker interessant, maar daar moet het niet bij blijven. Een breed aanbod is gewenst.*
- *Jongeren worden via de bestaande aankondigingen onvoldoende bereikt. Het bestuur van de Kerk en organisatoren moeten nadenken over alternatieven, waarmee de aandacht van deze leeftijdsgroep wel wordt getrokken.*

Partners met één of meerdere thuiswonende kinderen

Aangezien partners met thuiswonende kinderen een zeer groot deel van de regiobevolking vormen, zijn zij een interessante doelgroep. Een iets hoger bezoekpercentage in deze groep, levert een groot aantal klanten op. Zij tonen relatief veel belangstelling voor evenementen die ook door jongeren worden genoemd. Hun redenen om niet te gaan wijken vaak niet veel af van het regiogemiddelde, met uitzondering van de reden 'moeilijk oppas te vinden / er is niets voor kinderen'.

- *Een experiment met (al dan niet betaalde) kinderopvang/crèche tijdens evenementen is aanbevelenswaardig, bijvoorbeeld tijdens een interieurbeurs. Hier moet dan wel voldoende bekendheid aan worden gegeven via kanalen die jonge ouders bereiken. Te denken valt aan een actie in samenwerking met kinderdagverblijven.*

Personen die korter dan 1 jaar op het huidige adres wonen

Het bezoekpercentage in deze groep is niet veel lager dan gemiddeld, maar de niet-bezoekers tonen een zeer grote belangstelling voor de meeste evenementen, in het bijzonder voor beurzen en concerten of feesten. Deze groep is vaak nog bezig een patroon in hun leven op het nieuwe adres aan te brengen. Door hen in deze periode met de Kerk in aanraking te laten komen, bestaat de kans dat bezoek aan de Kerk deel gaat uitmaken van dat patroon. In deze groep weet men vaker dan gemiddeld niet wat er in de Kerk te doen is.

- *Verhuizers krijgen doorgaans een informatiepakket van de gemeente en/of van commerciële bedrijven op hun nieuwe adres. Het zou goed zijn als hier ook een programma van de Grote Sint Laurenskerk kan worden gevoegd, eventueel met kortingsbonnen.*

Inwoners van Heerhugowaard, Bergen en Heiloo

Inwoners van Bergen en Heiloo bezoeken de Kerk relatief vaak, maar ook onder de niet-bezoekers uit deze gemeenten is de belangstelling groter dan gemiddeld. In Heerhugowaard is het bezoekpercentage gering, maar ook hier is de belangstelling groter dan gemiddeld. Uit deze gemeenten moeten meer bezoekers zijn te trekken. In deze gemeenten noemen belangstellenden (m.n. uit Heerhugowaard) vaker dan gemiddeld 'weet meestal niet (op tijd) wat er te doen is' als reden om niet te gaan. In Heerhugowaard wordt daarnaast de redenen 'parkeren nabij de Kerk is een probleem' relatief vaak genoemd.

- *Promotie in deze gemeenten dient te worden geïntensiveerd, met name in Heerhugowaard. Dit kan bijvoorbeeld via lokale bladen of sandwichborden langs doorgaande wegen in deze gemeenten. Als dit door de betreffende gemeenten niet wordt toegestaan in elk geval langs toegangswegen in Alkmaar. Bestuurlijke druk in regionaal verband is dan wenselijk.*
- *Inwoners van Heerhugowaard noemen parkeerproblemen relatief vaak. Wellicht kan in de promotiecampagnes in deze gemeente aandacht worden besteed aan de zeer lage avondparkeertarieven in de omliggende parkeergarages. Ook kunnen buslijnen naar de Kerk worden genoemd.*

Overige aandachtsgroepen

Bepaalde groepen in de regiobevolking bezoeken de Grote Sint Laurenskerk minder vaak dan gemiddeld en tonen ook een geringe belangstelling. Het betreft vooral de volgende groepen: 70-plussers, personen met een niet-Nederlandse achtergrond, laag opgeleiden, personen die geen betaald werk verrichten, personen met een laag netto huishoudeninkomen en inwoners van de gemeenten Langedijk en Schoorl.

Als de politiek er naar streeft de Kerk de 'huiskamer van de regio' te laten zijn, zouden de bezoekers idealiter een afspiegeling van de bevolking moeten zijn. Bewoners in deze groepen zouden dan moeten worden gestimuleerd de Kerk te bezoeken. Dit is echter makkelijker gezegd dan gedaan. Stimuleringsmaatregelen zullen in veel gevallen meer kosten dan dat zij opleveren. Het is daarom waarschijnlijk verstandiger eventuele extra inspanningen alleen te richten op doelgroepen die interesse tonen voor de programmering van de Kerk. Als toch wordt besloten bepaalde doelgroepen te stimuleren, zou men moeten trachten voorttrekkers binnen deze groepen ertoe te bewegen

bestaande evenementen te bezoeken die mogelijk aanspreken. Als dit inderdaad het geval blijkt te zijn, kan mondelinge reclame in de eigen groep de populariteit van de Kerk wellicht vergroten. Daarnaast kunnen evenementen worden georganiseerd die speciaal gericht zijn op de doelgroepen. Voor dergelijke maatregelen zullen wel extra middelen ter beschikking moeten worden gesteld. In dat geval gelden de volgende aanbevelingen:

- *Nader onderzoek waarin voortrekkers binnen deze groepen worden onderscheiden is wenselijk. Aan deze mensen kunnen eventueel vrijkaarten of kortingbonnen worden uitgedeeld voor evenementen die voor de doelgroep waarschijnlijk aantrekkelijk zijn.*
- *De algemene promotiecampagnes werken blijkbaar onvoldoende bij deze groepen. Als bestaande of nieuwe evenementen waarschijnlijk interessant zijn voor bepaalde doelgroepen, kan hiervoor meer gericht reclame worden gemaakt via bestaande kanalen in deze groepen. Neem bijvoorbeeld contact op met ouderenbonden als er iets staat gepland dat geschikt is voor ouderen, of met verenigingen van etnische groeperingen als er iets is dat voor groepen onder hen leuk is. Ook kan de programmering bijvoorbeeld standaard worden doorgegeven aan Bureau Nieuwkomers.*
- *Als contact wordt opgenomen met dergelijke organisaties kan ook gezamenlijk worden nagedacht over eventueel nieuw te organiseren evenementen die gericht zijn op de doelgroep. Dit zal ook de betrokkenheid bij hetgeen plaatsvindt in de Kerk binnen deze organisaties vergroten. Doorgaans zijn dit mensen die tot de 'voortrekkers' gerekend kunnen worden.*

Overige conclusies en aanbevelingen

De prijs van de evenementen wordt door potentiële bezoekers veel minder vaak genoemd dan door bezoekers, wanneer naar redenen om de Kerk niet te bezoeken wordt gevraagd.

- *Het prijsniveau werkt niet afschrikwekkend op potentiële klanten. Een derde van de bestaande klanten bezoekt evenementen echter soms niet omdat men ze te duur vindt. Dit biedt mogelijkheden tot klantenbinding.*
- *Meer dan reeds het geval is, dient te worden nagedacht over klantenbindingacties waarbij de prijs een rol speelt. Te denken valt aan kortingbonnen, gratis koffie etc. Opvallender promotie van de 'Vriendenpas' is hier zeker ook een mogelijkheid.*

Enkele evenementsoorten genieten een grote en brede belangstelling. Voorbeelden hiervan zijn de kunstbeurs of -tentoonstelling, de interieurbeurs en de Kerstmarkt.

- *Evenementen die een brede belangstelling blijken te genieten, of variaties hierop, zijn bij uitstek geschikt om nieuwe klanten uit allerlei doelgroepen te trekken en deze mogelijk vast te houden.*
- *Organiseer liefst meer van dergelijke evenementen en spreid ze goed over het jaar. Intensieve algemene promotiecampagnes zullen hier hun vruchten afwerpen. Confronteer bezoekers van deze evenementen vervolgens in de Kerk zelf nadrukkelijker dan normaal het geval is, met de verdere programmering.*

In de enquête zijn enkele evenementen genoemd die tot op heden niet of nauwelijks in de Kerk hebben plaatsgevonden, maar waar wel veel belangstelling voor blijkt te bestaan in de regio. Het betreft de tentoonstelling over de historie van Alkmaar en de musical. Een reis- en vakantiebeurs is ook nooit georganiseerd, maar deze geniet alleen een grote belangstelling onder inwoners van de gemeente Alkmaar.

- *Aanpassing en/of uitbreiding van de programmering aan de wensen van (potentiële) klanten is, mits binnen de fysieke mogelijkheden van het gebouw, noodzakelijk om nieuwe klanten te trekken en bestaande vast te houden.*
- *Voor een tentoonstelling over de historie van Alkmaar of de regio bestaat grote belangstelling in de hele regio. In principe lijkt het museum hiervoor echter een meer voor de hand liggende locatie. Wel kan het elementen uit de regionale historie wellicht vaker worden gebruikt om andere evenementen mee aan te kleden. Ook kan het thema worden opgepikt door alle instellingen aan het Canadaplein, met (straat)theater, lezingen, kunst etc., waardoor het kan uitgroeien tot een soort festival. Zo wordt ook het 'Cultuurplein' gepromoot.*
- *De mogelijkheden om bepaalde musicals, ondanks de beperkingen van gebouw en voorzieningen, op te voeren in de Kerk moeten worden onderzocht. Vooral onder het jongere deel van de bevolking bestaat hiervoor veel belangstelling en de Kerk zou moeten trachten het bezoekpercentage binnen deze doelgroep te vergroten.*
- *Periodiek onderzoek zoals het onderliggende is raadzaam. Kennis van de wensen van (potentiële) klanten en problemen die zijn ondervinden is nodig om er voor te kunnen zorgen dat de positie van de Kerk als huiskamer van de regio wordt versterkt*

OPENBARE BIBLIOTHEEK ALKMAAR

(titel vragenblok in de enquête: Bibliotheek)

De vragen van de Openbare Bibliotheek gingen over de volgende onderwerpen:

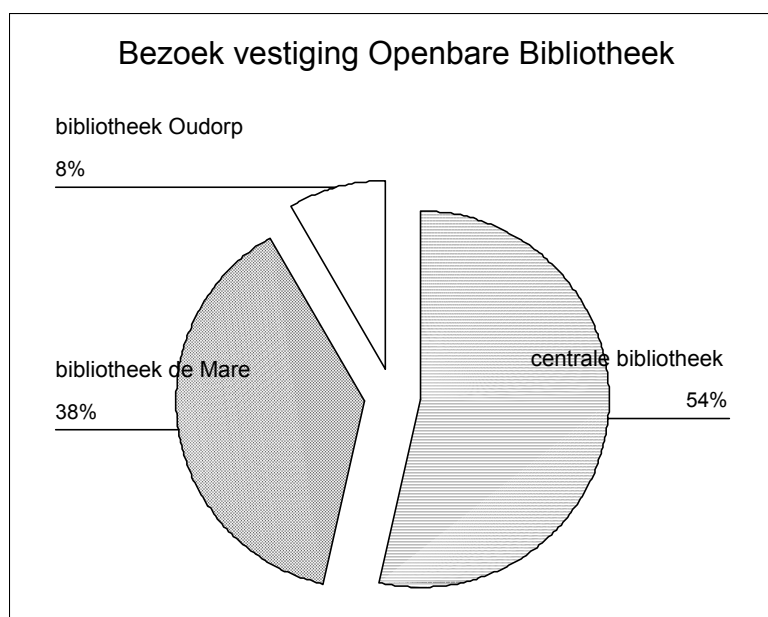
- lidmaatschap/bezoek openbare bibliotheek
- frequentie/tijdstip bezoek openbare bibliotheek
- gebruik openbare bibliotheek
- internetgebruik openbare bibliotheek
- aanbod/bezoek activiteiten openbare bibliotheek
- alternatieve openingstijden openbare bibliotheek

Op het moment van enquêteren was de centrale bibliotheek gevestigd in de Koorstraat. Thans is deze verhuisd naar het 'Cultuurplein' (Gasthuisstraat).

RESULTATEN

Lidmaatschap en bezoek bibliotheek

Van alle Alkmaarders van 18 jaar en ouder is bijna de helft (49%) lid van de Openbare Bibliotheek. Vrouwen vaker (53%) dan mannen (42%). 57% van de respondenten heeft de afgelopen 12 maanden de bibliotheek bezocht. Meer dan de helft (53%) bezoekt de centrale bibliotheek in de Koorstraat. De

vestiging in De Mare wordt bezocht door 39% en de vestiging in Oudorp door slechts 8%. Bewoners uit de wijk Zuid bezoeken de centrale vestiging het meest. Bewoners uit de wijken De Mare en Daalmeer/Koedijk bezoeken de vestiging in de Mare het meest. De bibliotheek in Oudorp wordt door meer dan de helft van de Oudorpers bezocht. Niettemin gaat ruim 1/3 van de Oudorpers naar de centrale vestiging in de Koorstraat en 7% naar de vestiging in De Mare.

Frequentie/tijdstip bibliotheek

7% van de respondenten bezoekt de bibliotheek ongeveer 1 keer per week of vaker dan 1 keer per week. Ruim 1/3 (35%) gaat ongeveer 1 keer per 2 tot 4 weken naar de bibliotheek en bijna een kwart (23%) komt er ongeveer 1 keer per maand. Tenslotte bezoekt ruim 1/3 (35%) de bibliotheek minder dan 1 keer per maand. Bijna 63% van de bibliotheekbezoekers gaat meestal op wisselende dagen de bibliotheek. De voorkeur gaat overwegend uit naar de middag (43%), terwijl 1/3 meestal op wisselende tijdstippen gaat.

Gebruik bibliotheek/internetgebruik

De openbare bibliotheek wordt verreweg het meest gebruikt voor het lenen van boeken (85%). Belangrijke diensten zijn verder het lenen van cd's en cd-rom's (tezamen 36%) en het opzoeken van informatie (31%). Slechts 3% maakt in de bibliotheek gebruik van het internet.

Aanbod/bezoek activiteiten openbare bibliotheek

Bijna 60% van de respondenten (vrouwen vaker dan mannen) weet dat de bibliotheek tentoonstellingen, lezingen, cursussen e.d. organiseert.

Bijna 7% van de respondenten heeft in de afgelopen 12 maanden zo'n soort activiteit in de bibliotheek bezocht.

Alternatieve openingstijden openbare bibliotheek in de Koorstraat

Een krappe 40% van de respondenten zegt geen behoefte te hebben aan andere openingstijden van de centrale bibliotheek op zaterdag. Een zelfde percentage bezoekt de centrale vestiging nooit.

In totaal heeft 20% behoefte aan andere openingstijden van de bibliotheek in de Koorstraat: 10% wil een latere sluitingstijd, 6% wil dat de bibliotheek om 10 uur open gaat i.p.v. om 11 uur en 4% wil zowel een vroegere openingstijd als een latere sluitingstijd. Van degenen die kiezen voor een latere sluitingstijd op zaterdag geeft 82% de voorkeur aan 17.00 uur en 18% aan 16.00 uur.

In de enquête is ook gevraagd naar het bezoek aan de centrale bibliotheek, als deze op zondag geopend zou zijn. Meer dan de helft (53%) van de ondervraagden zou de bibliotheek niet op zondag bezoeken. Ruim 10% zou dit wel doen en 23% zegt dit misschien te zullen doen. 13% weet het niet. Niet-Nederlanders zouden relatief vaker de centrale bibliotheek op zondag bezoeken dan Nederlanders. Vooral jongeren in de leeftijdsgroep 18-39 jaar zouden de hoofdvestiging bezoeken als deze op zondag open zou zijn.

VRIJWILLIGERSWERK

Het onderwerp 'vrijwilligerswerk' is een onderdeel van het drieluik 'Maatschappelijke Participatie' dat in het kader van de Wijkmonitor sinds 1997 (de nulmeting) jaarlijks in het omnibusonderzoek wordt opgenomen. Omdat elk van de onderwerpen om de drie jaar terugkomt in het omnibusonderzoek, kwam het onderwerp 'vrijwilligerswerk' in 2000 voor de tweede maal aan de orde.

RESULTATEN

Het verrichten van vrijwilligerswerk

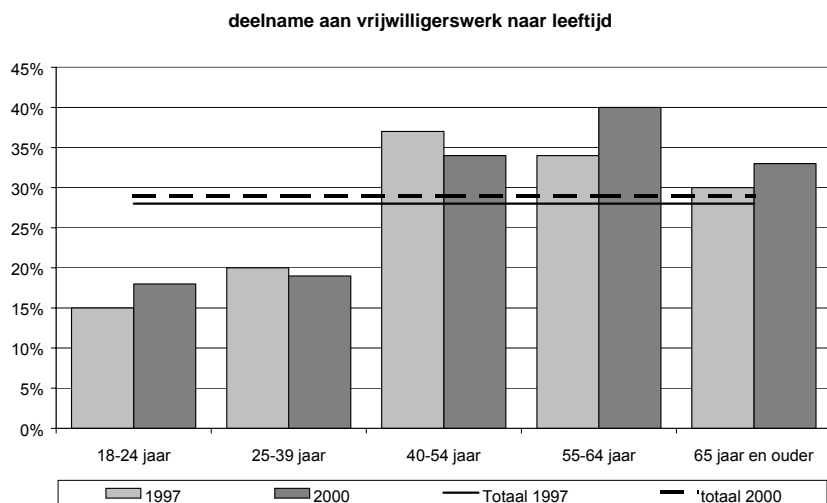
Van alle Alkmaarders van 18 jaar en ouder doet 29% aan vrijwilligerswerk. Dat komt neer op ca. 21.000 personen. In 1997 zei 28% vrijwilligerswerk te verrichten. In de wijk Daalmeer/Koedijk is het percentage vrijwilligers het hoogst (34%), gevolgd door West (31%). In Centrum treft men in verhouding het minst vrijwilligers aan (23%). Er zijn t.o.v. 1997 geen of slechts geringe verschuivingen te zien, behalve in de wijk Daalmeer/Koedijk. Daar is het aantal vrijwilligers sinds 1997 met 8% toegenomen. Dit zou te maken kunnen hebben met de bevolkingsopbouw in deze wijk in combinatie met het rijke verenigingsleven in Koedijk.

Er is een groep die zich niet als vrijwilliger ziet maar dat in feite wel is: 11% van de groep die zegt geen vrijwilligerswerk te verrichten, heeft daar geen tijd voor wegens het verlenen van mantelzorg. De meeste vrijwilligers zijn in hun eigen wijk actief; bijna een kwart doet buiten Alkmaar vrijwilligerswerk.

De belangrijkste reden om geen vrijwilligerswerk te verrichten is het ontbreken van tijd wegens werk, opleiding of andere zaken. Dit percentage is t.o.v. van 1997 iets toegenomen. Het percentage dat geen interesse zou hebben in vrijwilligerswerk is t.o.v. 1997 echter gedaald.

Profiel van de vrijwilligers

De vrijwilligers bestaan voor 57% uit vrouwen en 43% uit mannen. In 1997 waren er 52% vrouwelijke en 48% mannelijke vrijwilligers. Het is vooral de leeftijdscategorie 55-64 jaar die als vrijwilliger actief is.

In 1997 was dat de groep 40-54-jarigen. De verdeling naar leeftijdscategorieën verschilt per wijk. Zo zijn in de wijk Daalmeer/Koedijk zowel de jongere vrijwilligers (25-39 jaar) als de ouderen (65+) meer dan gemiddeld vertegenwoordigd. Dit hangt samen met de leeftijdsopbouw van de wijk. Van de laag opgeleiden is 24% actief als vrijwilliger, van de gemiddeld opgeleiden 31% en van de hoog opgeleiden 32%. T.o.v.

1997 is het percentage laagopgeleide vrijwilligers afgenomen en het percentage gemiddeld opgeleiden toegenomen. Het aandeel hoger opgeleiden is hetzelfde gebleven.

In de wijk Oudorp zijn de laagopgeleide vrijwilligers meer dan gemiddeld vertegenwoordigd; in de wijk Overdie zijn dat de hoogopgeleiden. Van degenen met betaald werk is 25% actief als vrijwilliger en van de niet-werkenden 39%. In Zuid is het deelnamepercentage van degenen zonder betaald werk hoger dan gemiddeld; in Overdie, De Mare en Centrum is dat lager dan gemiddeld.

Soort vrijwilligerswerk

De belangrijkste maatschappelijke sectoren waar vrijwilligerswerk wordt verricht zijn 1. sport, 2. mantelzorg en 3. onderwijs. Deze top-3 is niet helemaal hetzelfde als in 1997; toen stond 'godsdienstige en levensbeschouwelijke organisatie' nog op de derde plaats.

Jongeren en mannen zijn relatief vaak vrijwilliger in de sector sport; ouderen en vrouwelijke vrijwilligers zijn vaak actief in godsdienstige of levensbeschouwelijke organisaties en in de mantelzorg. Dit was in 1997 ook al het geval.

Laagopgeleide vrijwilligers komen vaker dan gemiddeld voor in buurt-, wijk- en jongerenwerk, in bewonersorganisaties, in de mantelzorg en de hobbysector, gemiddelde opgeleiden vaker in de kinderopvang en hoger opgeleiden vaker in het onderwijs, belangenorganisaties, politieke en godsdienstige/levensbeschouwelijke organisaties. Ook dit beeld verschilt niet veel van dat in 1997. Het soort werkzaamheden dat het meest verricht wordt is uitvoerend werk, gevolgd door begeleidende activiteiten en bestuurlijke activiteiten. Deze top-3 komt overeen met die uit 1997.

T.o.v. 1997 is een afname te zien van vrijwilligers die uitvoerende, begeleidende en bestuurlijke activiteiten verrichten. Daar staat een toename tegenover van vrijwilligers die administratieve/financiële taken verrichten resp. hulp bieden aan anderen (buiten gezinsleden/familie/buren). Mannelijke vrijwilligers geven vaker dan vrouwelijke vrijwilligers aan dat zij bestuurlijke taken verrichten maar ook administratieve werkzaamheden. Dat laatste werd in 1997 vaker door vrouwen gedaan.

De Alkmaarse vrijwilliger van 18 jaar en ouder besteedt gemiddeld 6,2 uur per week aan vrijwilligerswerk. In 1997 was dat gemiddeld 6 uur per week; jongeren (18-24 jaar) en senioren (vanaf 55 jaar) zitten daarboven. Vrijwilligers in West zitten boven het gemiddelde van 6,2 uur per week. De overgrote meerderheid ervaart geen problemen bij het werk dat men doet; degenen die wel problemen ervaren noemen vooral het niet nakomen van afspraken, de tijd die het hen kost en de slechte samenwerking. Dit beeld komt ongeveer overeen met dat in 1997.

Belangrijkste motieven

Het 'zich verdienstelijk maken' is het belangrijkste motief voor het verrichten van vrijwilligerswerk; motieven als 'opstap naar werk', 'werd er toe verplicht' en 'om therapeutische redenen' scoren het laagst. Degenen met betaald werk noemen vaker 'nieuwe contacten opdoen', 'nieuwe ervaringen opdoen' en 'iets heel anders doen' dan de niet-werkenden. Jongeren willen vaker dan ouderen nieuwe contacten/nieuwe ervaringen opdoen of iets heel anders; ouderen zeggen vaker dat zij vrijwilligerswerk doen uit levensbeschouwelijke overwegingen.

Bereidheid tot (uitbreiding van) vrijwilligerswerk

Een vijfde van alle respondenten wil in de nabije toekomst (extra) vrijwilligerswerk verrichten (4% zonder meer en 17% onder bepaalde voorwaarden). Deze percentages zijn hetzelfde als in 1997. Eenderde van deze groep behoort tot de reeds actieve vrijwilligers; tweederde betreft dus een nieuw potentieel. Dit was in 1997 eveneens het geval. Het nieuwe potentieel aan vrijwilligers in 2000 bestaat uit ca. 10.000 mensen.

Degenen die van plan zijn (meer) vrijwilligerswerk te gaan doen, maar wel onder bepaalde voorwaarden, bevinden zich vooral in de leeftijdscategorie 25-39 jaar en in de categorie hoger opgeleiden.

In het Centrum, waar het aantal vrijwilligers relatief het geringst is, is het percentage dat (extra) vrijwilligerswerk wil verrichten juist hoger dan gemiddeld.

Voorkeur voor het soort nieuw vrijwilligerswerk

De sectoren waar de meeste belangstelling naar uit gaat (rond 20%) zijn 'zorg aan burenen-, ouderen- of gehandicapten' en 'organisaties ter bescherming van natuur en milieu'. Ten opzichte van 1997 zijn hier en daar wat verschuivingen te zien in de voorkeur voor een bepaalde sector. Zo is er een duidelijke afname te zien in de voorkeur voor de hobbysector en gezondheidszorg en een toename in de sector muziek, zang, toneel, cultuur. Evenals in 1997 geeft men gemiddeld 2 sectoren aan waarin men (ander) vrijwilligerswerk wil gaan doen.

Qua soort werk gaat verreweg de meeste voorkeur uit naar begeleidende taken (vooral bij vrouwen en jongere leeftijdsgroepen), gevolgd door uitvoerende taken (vooral bij jongeren en hoogopgeleiden).

42% kiest voor vrijwilligerswerk in eigen wijk, 1% juist voor daarbuiten en 57% maakt het niet uit. Ten opzichte van 1997 zegt men nu vaker het werk liefst in de eigen wijk te doen.

Gemiddeld is men bereid 5,3 uur per week vrij te maken voor vrijwilligerswerk. Dat is beduidend minder dan 1997, toen was het gemiddeld 8,4 uur per week. In de wijk Overdie is het gemiddeld aantal uren dat men vrij wil maken het hoogst en in de wijken Centrum en West het laagst.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

- Het aandeel van de Alkmaarse bevolking vanaf 18 jaar dat regelmatig vrijwilligerswerk verricht (29%), is sinds 1997 niet toe- of afgenomen. Wel is het zo dat degenen die geen vrijwilligerswerk doen vaker dan in 1997 zeggen dat men er geen tijd voor heeft wegens werk of opleiding. Hoewel het percentage dat in de nabije toekomst (extra) vrijwilligerswerk wil verrichten gelijk is aan dat in 1997, is het aantal uren dat men daar gemiddeld aan wil besteden lager dan in 1997. Het veelgehoorde signaal dat het vrijwilligerswerk tanende is, wordt door het onderzoek niet bevestigd.
 - ⇒ *Zowel de gemeente als de vrijwilligersorganisaties dienen het vrijwilligerswerk zodanig te stimuleren dat het huidig percentage vrijwilligers op niveau blijft.*
- Uit het onderzoek komt naar voren dat circa 20% van de bevolking van 18 jaar en ouder eventueel extra vrijwilligerswerk wil doen. Hiervan is 2/3 een inwoner van Alkmaar die thans geen vrijwilligerswerk verricht. In feite is dit dus nieuw potentieel. Deze resultaten komen nagenoeg overeen met die uit het vorige omnibusonderzoek (1997). In absolute cijfers uitgedrukt komt dit overeen met circa 10.000 nieuwe vrijwilligers.
 - ⇒ *Aangenomen kan worden dat het hier ook om veel 'sociaal wenselijke' antwoorden gaat. Om deze groep toch over de streep te trekken zijn creatieve oplossingen nodig, zoals een andere manier van werken van de vrijwilligersorganisaties (b.v. projectmatig werken) en meer samenwerking met andere vrijwilligersorganisaties die in dezelfde sector actief zijn.*
- Het lijkt er op dat het vrijwilligerswerk t.o.v. 1997 meer een zaak van vrouwen en van personen van middelbare leeftijd wordt. De vraag is of deze trend zich voortzet. Weliswaar zijn jongeren (18-24 jaar) t.o.v. de andere leeftijdsgroepen minder vaak als vrijwilliger actief doch zij besteden gemiddeld het grootste aantal uren per week aan vrijwilligerswerk. Ook de 'rolverdeling' in het vrijwilligerswerk (tussen mannen en vrouwen resp. jongeren en ouderen) lijkt, net als overigens in de rest van het maatschappelijk leven, nogal vast te liggen: mannen en jongeren zijn actief in de sport en vrouwen en ouderen in de mantelzorg.
- Er is t.o.v. 1997 een daling te zien van het percentage vrijwilligers dat laag is opgeleid en een daling van het aandeel vrijwilligers dat uitvoerende, begeleidende en bestuurlijke taken verricht, de 'kerntaken' van het vrijwilligerswerk. Als echter gekeken wordt naar de voorkeur voor het soort vrijwilligerswerk dat men (nog meer) zou willen gaan doen, dan gaat de grootste voorkeur uit naar begeleidende taken, gevolgd door uitvoerende taken.
 - ⇒ *Er zijn mogelijkheden aanwezig om verschillende groepen te interesseren voor vrijwilligerswerk, of te interesseren voor ander vrijwilligerswerk dan men gewend is te doen. Men moet die mogelijkheden echter wel benutten. Voorbeelden hiervan zijn het projectmatig organiseren van het vrijwilligerswerk en het doorbreken van het rollenpatroon door middel van voorlichting en scholing van (potentiële) vrijwilligers.*
 - ⇒ *Er zal nog zorgvuldiger bekeken moeten worden hoe men de verschillende groepen (potentiële) vrijwilligers (zoals jongeren, vrouwen, mensen met een niet-Nederlandse achtergrond) kan interesseren voor (ander) vrijwilligerswerk. Voorbeelden hiervan zijn de samenwerking met het onderwijs als het gaat om het verdienen van studiepunten voor en het volgen van stages in het vrijwilligerswerk.*
- Als men nieuwe vrijwilligers wil gaan werven dan kunnen die vooral gezocht worden onder drie groepen die daar het meeste belangstelling voor hebben, de 25-40-jarigen, werkzoekenden en de hoger opgeleiden. Opvallend is de toename van de belangstelling voor vrijwilligerswerk in de 'culturele sector' (muziek, zang, toneel). De belangstelling voor de hobbysector en de gezondheidszorg is t.o.v. 1997 afgenomen. De sectoren die nu en wellicht in de komende jaren kunnen rekenen op nieuwe vrijwilligers, zijn de mantelzorg (buren, ouderen, gehandicapten) en de organisaties ter bescherming van natuur en milieu. Het zijn vooral vrouwen die voor deze sectoren kiezen.
 - ⇒ *De resultaten van het onderzoek komen niet alleen het Wijkgericht Samenwerken ten goede (i.c. de Wijkmonitor), maar dienen tevens onder de aandacht te worden gebracht van het Lokaal Comité 'Internationaal jaar van de vrijwilligers' en de Jongerenadviesraad van de gemeente.*

GEZOND BEWEGEN EN SPORT

De gemeentelijke Sportstimulator heeft, in samenwerking met de sector Maatschappelijke Ontwikkeling, in 2000 enkele vragen laten opnemen in het Omnibusonderzoek. De vragen bestaan uit twee blokken waarvan het eerste, 'Gezond bewegen', slechts één vraag bevat. Doel van deze vraag is bevolkingsgroepen te onderscheiden die in het dagelijks leven onvoldoende lichaamsbeweging hebben. Eventuele stimuleringsmaatregelen kunnen dan gericht worden getroffen. Het tweede blok heeft betrekking op sportbeoefening. Uit gezondheidsoverwegingen, maar ook om participatie te bevorderen, zou een zo groot mogelijk deel van de bevolking aan sport moeten doen. Hier moet beleid op worden geformuleerd en daar is informatie voor nodig. Met behulp van de antwoorden op de vragen in dit blok wordt inzichtelijk gemaakt welke bevolkingsgroepen vaak of juist minder vaak aan sport doen. Niet-sporters is vervolgens gevraagd naar hun eventuele sportverleden en hun redenen om niet (meer) aan sport te doen. Tenslotte is gevraagd of men van plan is om (weer) te gaan sporten.

RESULTATEN

Gezond bewegen

Van de totale Alkmaarse bevolking van 18 jaar en ouder zegt 91% zeker 5 dagen per week minstens een half uur per dag te bewegen tijdens alledaagse situaties als traplopen, hond uitlaten, fietsen etc. Zij voldoen hiermee aan de gestelde norm voor een gezonde hoeveelheid dagelijkse lichaamsbeweging. 6% voldoet hier niet aan en 3% weet het niet zeker. Van de Alkmaarders met een niet-Nederlandse achtergrond voldoet een significant lager percentage aan de norm (82%).

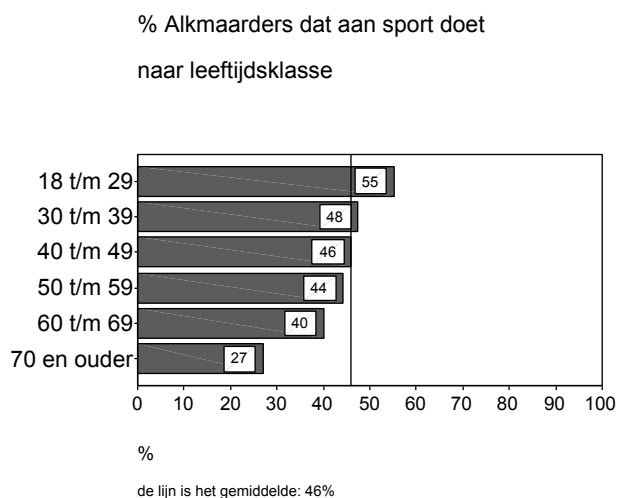
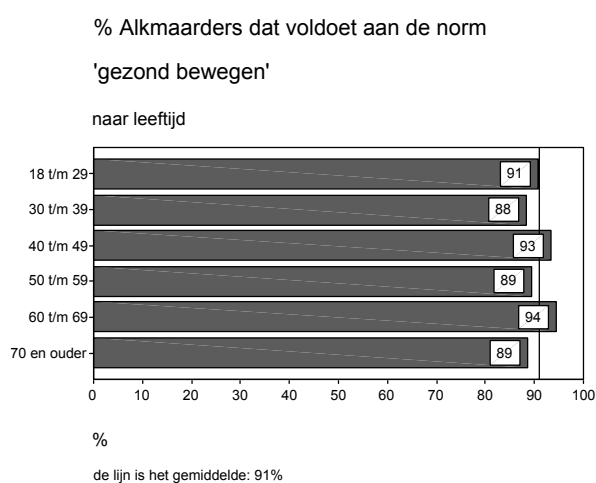
AANBEVELING

- Een te groot deel van de Alkmaarders met een niet-Nederlandse achtergrond beweegt in het dagelijks leven onvoldoende. Nader onderzoek naar het leefpatroon van deze groep is aanbevelenswaardig. Alle stimuleringsmaatregelen zouden gericht op de doelgroep moeten worden gepromoot, i.v.m. mogelijke taalproblemen.

Sport

Sportende en niet-sportende Alkmaarders

Bijna de helft (46%) van de Alkmaarders van 18 jaar en ouder doet aan sport volgens de definitie die in dit onderzoek is gehanteerd: minstens één keer per week verrichten zij gedurende minimaal 45 minuten intensieve lichamelijke activiteit.

- Inwoners van 18 t/m 29 jaar sporten significant vaker dan gemiddeld, waarna het percentage daalt naarmate de leeftijd hoger is, om tenslotte onder 65-plussers op een significant lager percentage dan gemiddeld uit te komen.
- Het percentage sporters neemt toe naarmate opleidingsniveau en netto huishoudeninkomen hoger zijn.
- Alkmaarders met een niet-Nederlandse achtergrond sporten significant minder vaak dan inwoners met een Nederlandse achtergrond.
- Van de fulltime of parttime werkzame Alkmaarders sport meer dan de helft. Onder Alkmaarders zonder betaalde baan is het percentage veel lager, ook als alleen naar personen van 18 t/m 64 jaar wordt gekeken.
- Van de bewoners van de wijk Overdie doet een significant lager percentage dan gemiddeld in Alkmaar aan sport.

Sportverleden niet-sporters

Van de Alkmaarders van 18 jaar en ouder die momenteel niet aan sport doen, heeft 82% dit in het verleden wel gedaan. Als het al dan niet hebben van een sportverleden wordt vergeleken met allerlei achtergrondvariabelen, blijkt dat met betrekking tot de achtergrondvariabelen leeftijd, opleidingsniveau, netto huishoudeninkomen en woonwijk, vrijwel dezelfde conclusies kunnen worden getrokken als in het voorgaande blokje, waar het ging om het al dan niet doen aan sport. Jongere niet-sporters hebben dus significant vaker een sportverleden en oudere significant minder vaak etc.

Redenen om niet (meer) aan sport te doen

Voor niet-sportende Alkmaarders is veruit de meest genoemde reden hiervoor het feit dat men er geen tijd voor heeft of er geen tijd voor wil maken. Daarna volgen gezondheids- en/of leeftijdsproblemen. Bijna 10% van de niet-sporters noemt daarvoor (o.a.) als reden het te duur te vinden. Door ex-sporters worden relatief vaak de redenen 'geen tijd' en 'te duur' genoemd, terwijl niet-sporters die ook nooit hebben gesport juist relatief vaak 'te oud' en 'geen zin' noemen.

- Naarmate niet-sporters ouder zijn, wordt de reden 'geen tijd' steeds minder vaak genoemd.
- Niet-sportende partners met thuiswonende kinderen zeggen veel vaker dan gemiddeld 'geen tijd'.
- Fulltime werkzame niet-sporters geven relatief vaak aan geen tijd te hebben voor sport. Niet-sporters zonder betaald werk noemen relatief vaak gezondheids- of leeftijdsproblemen als reden, ook als zij jonger zijn dan 65 jaar. Van deze 18- tot 65-jarigen acht een relatief groot deel sporten te duur.
- Naarmate het netto huishoudeninkomen van niet-sporters hoger is, noemt men vaker 'geen tijd' als reden om niet te sporten. Gezondheids- of leeftijdsredenen worden dan juist steeds minder vaak genoemd. Een relatief hoog percentage onder niet-sporters met een laag netto huishoudeninkomen vindt sporten te duur.

Plannen om (weer) aan sport te gaan doen

Van alle niet-sportende Alkmaarders van 18 jaar en ouder wil 32% zeker weer gaan sporten en 34% eventueel. Deze percentages zijn onder niet-sporters die ook nooit eerder hebben gesport veel lager. De gemiddelde leeftijd binnen deze groep is echter ook veel hoger.

- Niet-sporters van 18 tot 30 jaar zijn significant vaker dan gemiddeld van plan (weer) te gaan sporten en niet-sporters van 65 jaar en ouder juist significant minder vaak.
- Partners met thuiswonende kinderen die niet sporten zijn relatief vaak van plan dit (weer) te gaan doen.
- Een relatief groot aandeel van de niet-sporters met een laag opleidingsniveau is niet van plan (weer) te gaan sporten.
- Niet-sporters zonder betaald werk hebben minder vaak dan gemiddeld plannen om (weer) te gaan sporten, ook als zij jonger zijn dan 65 jaar.
- Alkmaarders die nog maar kort op het huidige adres wonen en niet sporten, zijn relatief vaak wel van plan dit (weer) te gaan doen.
- Een relatief gering percentage van de niet-sporters met een laag netto huishoudeninkomen is van plan (weer) te gaan sporten terwijl dit percentage juist relatief hoog is onder hen met een hoog netto huishoudeninkomen.
- In de wijken Daalmeer/Koedijk en vooral Centrum is een relatief groot deel van de niet-sporters van plan (weer) te gaan sporten, terwijl het in Overdie juist een zeer gering deel betreft. In De Mare is het percentage twijfelaars relatief groot.

AANBEVELINGEN

- *Een derde van de Alkmaarse niet-sporters is van plan (weer) te gaan sporten en nog eens een derde eventueel. Men moet er toe bewogen worden deze stap inderdaad te zetten, want het is maar de vraag welk deel van hen dit zonder stimulans op korte termijn doet.*
- *Een te gering deel van de Alkmaarders met een niet-Nederlandse achtergrond doet aan sport, maar het deel met plannen is even groot als onder Alkmaarse niet-sporters met een Nederlandse achtergrond. Relatief veel van hen geven aan de mogelijkheden niet te kennen. Via de eigen kanalen moet hier meer bekendheid aan worden gegeven, zo mogelijk ook in de eigen taal.*
- *Het percentage ouderen dat aan sport doet is gering en zij zijn doorgaans ook niet van plan het te gaan doen. Ook voor hen is sport echter gezond en biedt het participatiemogelijkheden. In principe zijn er sportmogelijkheden voor alle leeftijden en de reden "ik ben er te oud voor" zou daarom in toekomstige onderzoeken veel minder vaak moeten worden genoemd. Ook met het oog op de toenemende vergrijzing verdient het aanbeveling uitbreiding van de mogelijkheden te stimuleren en er een bredere bekendheid aan te geven.*
- *Bijna 10% van de niet-sporters noemt als reden hiervoor (o.a.) dat sporten te duur is. Onder niet-sporters met een laag netto huishoudeninkomen en niet-sporters onder de beroepsbevolking zonder betaald werk is dit percentage nog een stuk hoger. In de binnenkort te verschijnen beleidsnota over sport in Alkmaar zal hier aandacht aan moeten worden besteed.*
- *Sportdeelname en plannen om deel te nemen blijven achter in de wijk Overdie. Het blijft noodzakelijk met name in deze wijk sportstimuleringsmaatregelen te treffen. In het kader van de herstructurering van deze wijk zullen tal van nieuwe sportvoorzieningen worden gerealiseerd. T.z.t. verdient het aanbeveling te onderzoeken of het nieuwe aanbod aansluit bij de wensen in de wijk.*

BRANDWEER

(titels vragenblokken in de enquête: informatie Waarschuwings- en alarmsysteem en Brandveiligheid)

De regionale brandweer heeft twee onderdelen in de regionale Omnibus laten opnemen. Het betreft de onderdelen 'Waarschuwings- en AlarmeringSysteem' en 'Brandveiligheid'. Het eerste onderdeel bestaat uit slechts 2 vragen. Allereerst wordt gevraagd naar de bekendheid van het nieuwe alarmeringssysteem zelf in het SNK⁹-gebied. Aangezien dit systeem nu enkele jaren functioneert, zou in principe iedereen ervan op de hoogte moeten zijn. Als uit deze enquête zou blijken dat dit in onvoldoende mate het geval is, zou hieraan extra publiciteit moeten worden gegeven. Via allerlei media is, in het bijzonder in de periode rond de introductie van het nieuwe systeem, uitgelegd wat men geacht wordt te doen als men de sirene hoort. Via de tweede vraag bij dit onderdeel wordt getracht na te gaan of regiobewoners deze informatie in voldoende mate tot zich hebben genomen. Ook hier geldt, dat eventueel extra of andere (media-)aandacht noodzakelijk zou kunnen zijn. In het tweede onderdeel wordt nader ingegaan op brandveiligheid. Allereerst wordt in de hele regio een aantal vragen gesteld over het al dan niet aanwezig zijn van brand-/rookmelders in de eigen woning. Aangezien deze apparaten recentelijk ook vrij veel aandacht hebben gekregen in de media, wil de brandweer weten welk deel van de bevolking er een in huis heeft, of er op elke verdieping een aanwezig is, alsmede hoe en of de apparaatjes werken. Vervolgens is alleen onder de bevolking van Alkmaar nog iets dieper op dit onderwerp in gegaan, door te vragen naar alle maatregelen die zijn getroffen of die men wil gaan treffen om de brandveiligheid in de eigen woning te vergroten. Kennis hierover kan worden gebruikt om de publieksvoorlichting optimaal laten functioneren. Tenslotte is de Alkmaarse bevolking ook gevraagd of men heeft nagedacht over de beste vluchtwegen in de eigen woning, maar ook in enkele andere soorten gebouwen die doorgaans veel publiek trekken. De resultaten hiervan kunnen worden gebruikt ter verbetering van de publieksvoorlichting, maar ook om eventuele knelpunten aan te pakken.

RESULTATEN

Waarschuwings- en AlarmeringSysteem

Van de totale regiobevolking van 18 jaar en ouder is ruim 90% op de hoogte van het bestaan van het nieuwe Waarschuwings- en AlarmeringSysteem (WAS). Onder regiobewoners in de leeftijdsklasse 18-24 jaar, is de bekendheid geringer (81%). Het grootste verschil wordt gemeten als inwoners met een Nederlandse en met een niet-Nederlandse achtergrond worden vergeleken. In de laatstgenoemde groep weet slechts 75% van het bestaan van het WAS. In de gemeente Alkmaar is het percentage onder deze groep zelfs nog lager (69%).

Van de vier acties die men moet ondernemen als de sirene gaat (1: meteen naar binnen gaan; 2: ramen en deuren sluiten; 3: radio aan op Radio Noord-Holland; 4: centraal ventilatiesysteem uitschakelen indien aanwezig), zijn eigenlijk alleen de eerste twee algemeen bekend. De meeste regiobewoners weten ook dat men vervolgens informatie via de media tot zich moet nemen, maar het juiste medium weet men vaak niet. Slechts een vijfde van de regiobevolking weet dat men het centrale ventilatiesysteem moet uitschakelen indien aanwezig. Bewoners van flat- of etagewoningen weten dit zelfs nog iets minder vaak, terwijl zij doorgaans over een dergelijk systeem beschikken. Slechts 7% van de totale regiobevolking noemt de vier juiste antwoorden. Dit percentage is significant lager onder 50-plussers, inwoners met een niet-Nederlandse achtergrond en inwoners met een laag netto huishoudeninkomen. Het percentage dat de vier juiste antwoorden geeft neemt toe naarmate het opleidingsniveau hoger is.

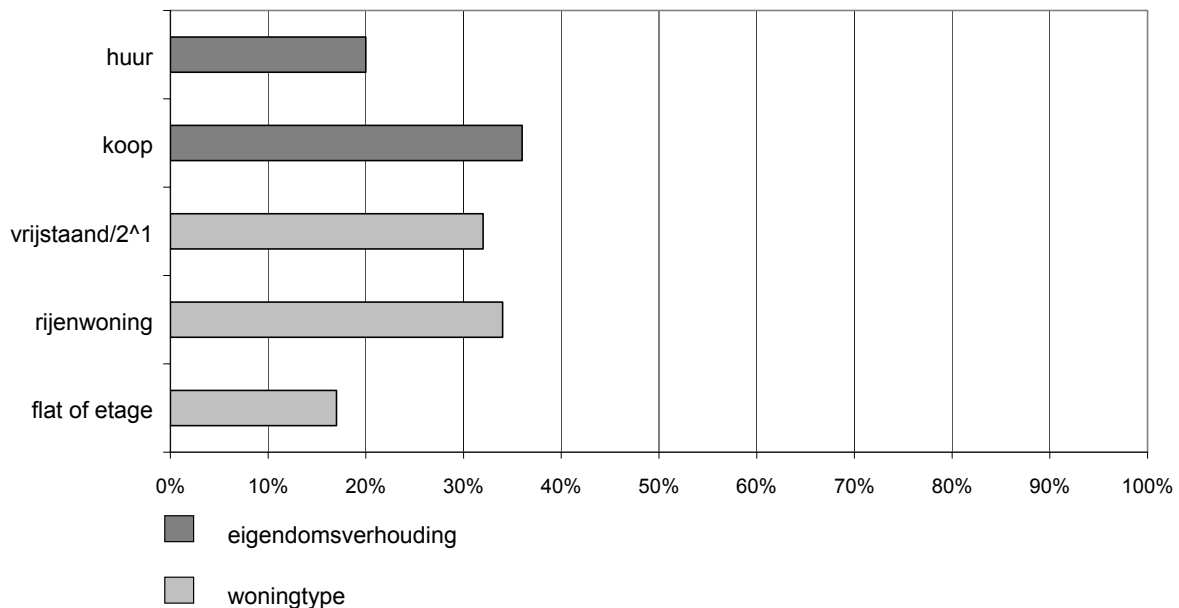
Brand-/rookmelders in Noord-Kennemerland

Ruim 30% van alle huishoudens in Noord-Kennemerland heeft één of meerdere brand-/rookmelders in huis. In koopwoningen worden de apparaatjes vaker (36%) aangetroffen dan in huurwoningen (20%). Ook het bouwjaar en het woningtype zijn van invloed. In het algemeen geldt dat vooral in woningen van na 1980 vaker brand-/rookmelders aanwezig zijn. In flat- of etagewoningen is het percentage waar de apparaatjes zijn geplaatst lager dan in rijenwoningen, twee onder één kap of vrijstaande woningen. Van alle huishoudens die beschikken over een brand-/rookmelder, zegt 57% dat op elke verdieping van de woning een apparaatje aanwezig is. Bij 87% van de huishoudens met een brand-

⁹ Samenwerkingsverband Noord-Kennemerland.

/rookmelder werken alle aanwezige apparaten, terwijl 8% zegt dat minstens één van de aanwezige apparaten niet werkt.

Aanwezigheid brand/rookmelders naar woningtype en naar eigendomsverhouding in het SNK-gebied

Voorzieningen ter vergroting van de brandveiligheid in Alkmaar

Van alle huishoudens in Alkmaar heeft 57% geen enkele voorziening getroffen in de woning ter vergroting van de brandveiligheid. Bij 28% van de Alkmaarse huishoudens is (o.a.) een brand-/rookmelder geïnstalleerd, 15% beschikt (o.a.) over een klein blusapparaat en 11% heeft (o.a.) een (aangesloten) waterslang paraat. Slechts 2% beschikt (o.a.) over een branddeken. Van de Alkmaarse huishoudens die iets in huis zeggen te hebben ter vergroting van de brandveiligheid, noemt 71% slechts één voorziening, 23% twee voorzieningen en 6% meer dan twee voorzieningen. Dit is respectievelijk 30%, 10% en 2% van alle Alkmaarse huishoudens. Van de huishoudens met een hoofd dat een niet-Nederlandse achtergrond heeft, blijkt een hoger percentage (67%) geen enkele voorziening ter vergroting van de brandveiligheid in huis te hebben. Dit zelfde geldt voor huishoudens met een laag opgeleid hoofd (64%).

Ruim een kwart (27%) van de Alkmaarse huishoudens zegt van plan te zijn binnenkort één of meerdere voorzieningen te treffen ter vergroting van de brandveiligheid. Onder huishoudens die nog niets in huis hebben is dit 28%. Deze groep geeft relatief vaak te kennen brand-/rookmelders te willen aanschaffen.

Huishoudens met een koopwoning zijn vaker dan gemiddeld van plan (extra) voorzieningen te treffen. Bewoners van een flat- of etagewoning hebben het minst vaak plannen (22%) en bewoners van twee onder één kap of vrijstaande woningen het vaakst (33%). Naarmate het hoofd van het huishouden ouder is, bestaan er minder vaak plannen om (extra) voorzieningen te treffen. Het is opvallend dat huishoudens met een hoofd met een niet-Nederlandse achtergrond relatief vaak (34%) zeggen van plan te zijn iets te gaan aanschaffen. Een zelfde percentage (35%) wordt overigens gevonden onder huishoudens met kinderen. Naarmate het huishoudeninkomen hoger is, bestaan er ook meer plannen om voorzieningen te treffen.

Vluchtwegen

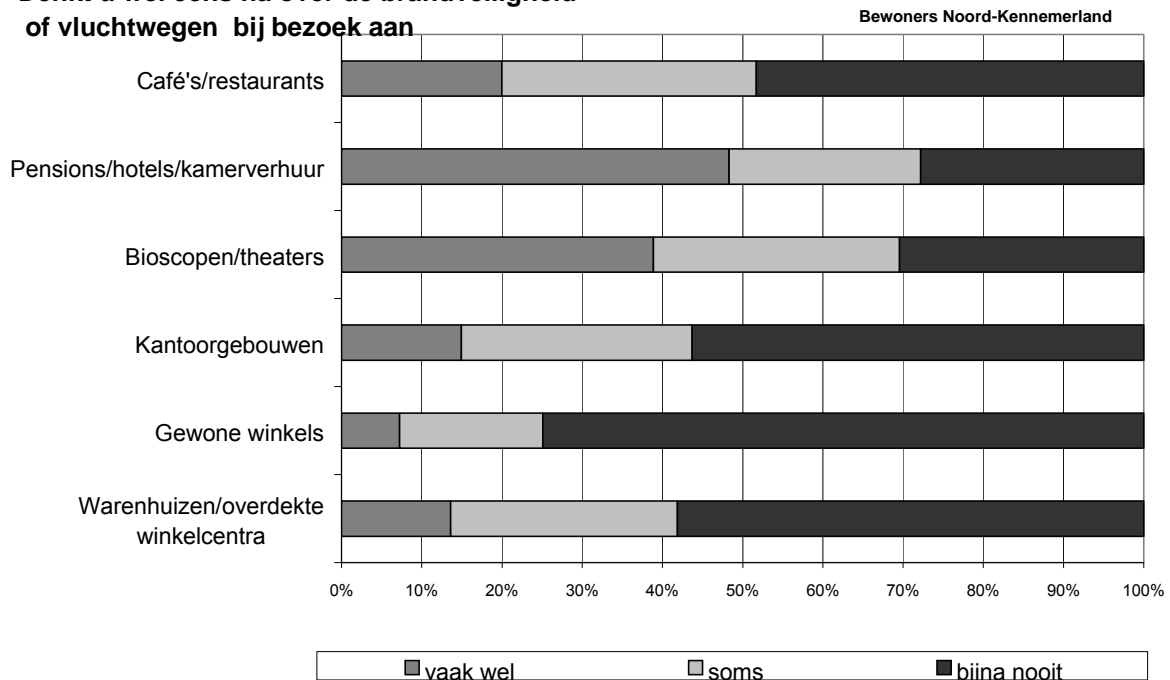
Van alle Alkmaarders van 18 jaar en ouder geeft 84% te kennen de beste vluchtwegen te weten in het geval er een grote brand uitbreekt in de eigen woning. Bewoners van flat- en etagewoningen zijn zich iets minder goed bewust van de vluchtmogelijkheden. Daarnaast maakt het ook uit of men in een huur- of in een koopwoning woont. In het laatste geval is men doorgaans beter op de hoogte. Ook de woonduur is van invloed. Naarmate men langer op het huidige adres woont, weet men vaker wat de beste vluchtwegen zouden zijn.

Ongeveer de helft van de Alkmaarders van 18 jaar en ouder heeft nooit nagedacht over de beste vluchtwegen uit de supermarkt waar de meeste dagelijkse boodschappen worden gedaan. Bijna 30%

heeft dit wel gedaan en weet ook de beste vluchtwegen. Voor de overige 20% is niet duidelijk wat de beste vluchtwegen zouden zijn. De helft van de Alkmaarders heeft er dus wel eens over nagedacht en van hen weet 40% niet wat de beste vluchtwegen zouden zijn.

Ook met betrekking tot een aantal andere publieksvoorzieningen is gevraagd of men er wel eens let op de brandveiligheid of eventuele vluchtwegen. Uit de resultaten blijkt, dat men zich er in detailhandelsvestigingen niet zo zeer mee bezig houdt. Dit is anders als het gaat om bioscopen of theaters en vooral pensions/hotels/kamerverhuur. In dergelijke voorzieningen denkt minstens 60% van de Alkmaarders in elk geval soms na over de brandveiligheid en/of mogelijke vluchtwegen. In cafés of restaurants denkt 19% er vaak wel over na en 30% soms. Voor alle publieksvoorzieningen geldt dat mannen er iets vaker over brandveiligheid en vluchtwegen nadenken dan vrouwen. Ook denkt men er doorgaans vaker over na naarmate men ouder is.

Denkt u wel eens na over de brandveiligheid of vluchtwegen bij bezoek aan

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Algemeen:

Sommige deelgroepen in de bevolking hebben weinig informatie nodig om toch over de gewenste kennis te beschikken en de juiste acties te ondernemen. (Preventie-)voorlichting, gericht op doelgroepen waarbinnen dit niet het geval is, zal daarom veel effectiever zijn dan meer algemene campagnes. Jongeren, ouderen, allochtonen, laag opgeleiden, eenoudergezinnen en huurders komen uit dit onderzoek naar voren als doelgroepen. Ook kan soms worden onderscheiden naar woongemeente.

- *Onderzocht moet worden via welke media, organisaties en platforms nu juist die doelgroepen kunnen worden bereikt die extra aandacht nodig hebben. Bij voorkeur moet het voorlichtingsmateriaal of de methode vervolgens per doelgroep zo worden samengesteld dat het hen aanspreekt. Meertalig voorlichtingsmateriaal is in vele gevallen aanbevelenswaardig.*

Waarschuwings- en AlarmeringSysteem:

De bekendheid van het nieuwe WAS is in Noord-Kennemerland doorgaans voldoende, maar binnen sommige deelgroepen lijkt extra voorlichting nodig. Als de sirene gaat weet vrijwel iedereen dat men direct naar binnen moet gaan en ramen en deuren moet sluiten. Beide overige actiepunten (radio aan op Radio N-H en centraal ventilatiesysteem uitschakelen indien aanwezig) zijn echter onvoldoende bekend. Het is ook maar de vraag welk deel van de bevolking weet op welke frequentie Radio Noord-Holland te vinden is. Wat betreft de actiepunten daarom de volgende aanbevelingen:

- *In toekomstige campagnes van het type 'Wat te doen als de sirene gaat?' dient aandacht te worden besteed aan het feit dat een extra actiepunt is toegevoegd aan de 3 oorspronkelijke.*

- *Regionaal moet worden gestimuleerd dat inwoners weten dat Radio Noord-Holland het medium bij uitstek is, in geval van calamiteiten. In samenwerking met het radiostation kan hier extra aandacht aan worden besteed. Het is daarbij in ieders belang dat de frequentie bekender wordt en regiobewoners de zender onderbrengen op een voorkeursnummer op hun radio.*
- *Gemeenten zouden moeten worden gestimuleerd de vier juiste acties op een in het oog springende locatie in hun gemeentegids en op hun internetsite te publiceren als zij die hebben.*

Brand-/rookmelders in Noord-Kennemerland:

Brand-/rookmelders zijn al aanwezig in ruim 30% van de huishoudens in de regio, maar een hoger percentage blijft wenselijk. Om de ontwikkeling te kunnen volgen zijn echter meer gegevens nodig.

- *Onderzoek naar de aanwezigheid van brand-/rookmelders in huishoudens, zou periodiek moeten plaatsvinden in Noord-Kennemerland.*
- *Om gegevens uit Noord-Kennemerland te kunnen vergelijken met andere landsdelen, moet worden getracht ook cijfers op interregionaal of zelfs nationaal niveau te verkrijgen.*

Sommige huishoudens beschikken duidelijk minder vaak over brand-/rookmelders. Vooral huishoudens in huurwoningen vallen in negatieve zin op ten opzichte van huishoudens in koopwoningen.

- *Woningbouwcorporaties moeten worden gestimuleerd om brand-/rookmelders in hun bestaande voorraad aan te brengen. Dit kunnen zij zelf doen en financieren, maar ook acties waarbij bewoners hiertoe worden gemotiveerd zijn mogelijk. Door groot in te kopen is een kwantumkorting mogelijk.*

Voorzieningen ter vergroting van de brandveiligheid in Alkmaar:

De meerderheid van de Alkmaarse huishoudens heeft geen enkele voorziening ter vergroting van de brandveiligheid in de eigen woning getroffen. Van hen geeft ruim een kwart te kennen wel plannen te hebben, maar dit percentage verschilt sterk binnen deelpopulaties. Ook is het maar de vraag welk deel van de bevolking met plannen deze in daden zullen omzetten. Stimulerende maatregelen zijn hier wenselijk, bij voorkeur gericht op doelgroepen.

Vluchtwegen:

84% van de Alkmaarse bevolking weet de beste vluchtwegen uit de eigen woning. In openbare gebouwen denkt men er echter vaak niet over na. Hoewel getracht kan worden dit besef te vergroten, is het niet reëel te veronderstellen dat dit bij de overgrote meerderheid zal lukken.

Preventievoorlichting aan eigenaren/beheerders en koepelorganisaties van gebruikers van de betreffende gebouwen, maar ook aan bouwondernemingen, zal daarom doeltreffender zijn voor de brandveiligheid. Ook bezoekers die niet nadenken over brandveiligheid moet in geval van nood direct duidelijk zijn wat te doen en hoe te vluchten.

- *De cijfers in dit rapport moeten als hulpmiddel dienen tijdens overleg met eigenaren/beheerders en koepelorganisaties van gebruikers van openbare gebouwen of bouwondernemingen. Zij geven een indicatie van het deel van de bezoekers dat niet direct weet wat men moet doen in geval van nood.*

CULTUUR

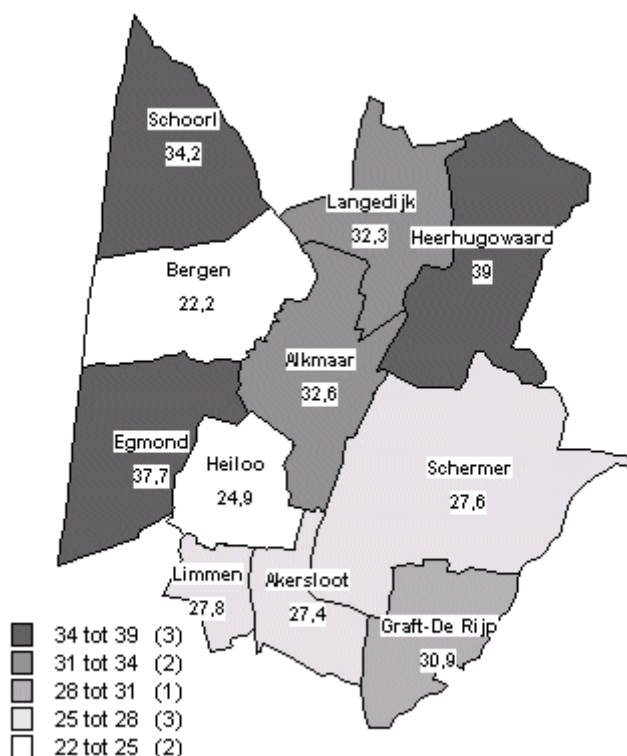
Naar welke soorten theatervoorstellingen gaat de belangstelling van het publiek in Noord-Kennemerland uit? Welke theaters binnen en buiten de regio beschouwt dit publiek als meest favoriet? Hoe ziet het culturele profiel van de Noord-Kennemerlander eruit? Dit zijn vragen die het Theater De Vest in Alkmaar beantwoord wil zien. Een deel van deze informatie is van belang voor de programmering van nieuwe voorstellingen in de komende jaren alsmede voor marketingdoeleinden.

De belangstelling voor bepaalde soorten voorstellingen is op twee manieren gemeten. Er is een vraag gesteld over de soort voorstellingen die men zou bezoeken als men een aantal theaterbonnen te besteden had. Deze vraag is aangevuld met een vraag over of men het afgelopen jaar theatervoorstellingen heeft bezocht en zo ja, welke soort voorstellingen dat waren. Tevens is een vraag gesteld over de culturele belangstelling in het algemeen (leest men over kunst en cultuur, bezoekt men de bioscoop etc.)

RESULTATEN

Uit de beantwoording van deze twee vragen kunnen twee conclusies worden getrokken. Als men theaterbonnen zou krijgen, waarmee men drie voorstellingen zou kunnen bezoeken, zou 83% van de bevolking van 18 jaar en ouder dat ook inderdaad doen. Het aantal mensen dat in een jaar daadwerkelijk minstens één voorstelling heeft bezocht blijkt daarentegen aanzienlijk minder te zijn nl. 51%. Dit verschil duidt erop dat er een behoorlijk 'potentieel' theaterbezoekers 'boven de markt' moet hangen. Het omnibusonderzoek geeft geen antwoord op de vraag wat de eventuele belemmeringen zijn voor mensen om vaker een theatervoorstelling te bezoeken. De benadering met behulp van de 'theaterbonnenvraag' en het gegeven dat een relatief groot potentieel in de laagste inkomenscategorie is te vinden duiden er echter wel op dat de kosten van het bezoeken van voorstellingen een belangrijke rol spelen.

Potentiële belangstelling in Noord-Kennemerland voor theaterbezoek, per gemeente

Cabaretvorstellungen behoren verreweg tot het meest populaire genre in Noord-Kennemerland. Daarnaast is er veel interesse voor popmuziek, show, blijspel, theaterconcert en klassieke muziek. Bij blijspelen en operettevoorstellingen valt op dat men daar graag naar toe zou willen gaan, maar dat

men dat in de praktijk toch betrekkelijk weinig doet. Dit kan te maken hebben met het aanbod van dit soort voorstellingen.

De voorkeuren van het Noord-Kennemerlandse publiek voor verschillende soorten voorstellingen is zeer gefragmenteerd. Hoewel er in een aantal gevallen wel degelijk een zeker verband bestaat tussen de voorkeur voor de ene soort en voor de andere soort voorstelling (bijvoorbeeld tussen klassieke muziek en opera), is er sprake van een groot aantal 'deelpublieken' met ieder zijn eigen voorkeur en zijn eigen profiel (gemeten naar leeftijd, geslacht, culturele achtergrond en huishoudensituatie).

De Vest is in Noord-Kennemerland verreweg het meest populaire theater. Daarnaast heeft het theateraanbod in Amsterdam een zeer grote aantrekkingskracht op de inwoners van Noord-Kennemerland. Inwoners van gemeenten met een eigen theater, zoals Heerhugowaard (De Schakel) en Heiloo (De Beun), en van sommige buurgemeenten daarvan tonen grote belangstelling voor dit 'eigen' theater.

Verreweg de meeste inwoners van Noord-Kennemerland van 18 jaar en ouder (85%) lezen vrijwel dagelijks de krant. Boeken lezen, radio- of televisie-uitzendingen volgen over kunst en cultuur en bioscoopbezoek wordt door tweederde gedaan. Ongeveer de helft bezoekt wel eens een museum en/of de openbare bibliotheek. Vier op de tien regiobewoners maakt gebruik van internet. Het lezen van opinieweekbladen (ruim een derde doet dit (bijna) wekelijks) en het regelmatig bezoeken van culturele evenementen (ruim een kwart) gebeurt minder vaak. In enkele gevallen hangt deelname aan deze culturele bezigheden onderling enigszins met elkaar samen, in de meeste gevallen is dat echter niet of nauwelijks zo. Dit wijst er op dat de culturele belangstelling van de regiobevolking zeer gedifferentieerd en gesegmenteerd is.

BELEIDSCONCLUSIES NAAR AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK

In vervolg op de eerdere onderzoeken, waarbij vooral gekeken is naar de opbouw van het publiek, de bereikbaarheid, de bekendheid met ons theater en de openingstijden, is dit keer gekozen voor een onderzoek naar klantprofielen van niet-bezoekers en de bekendheid met internet¹⁰.

Uit het onderzoek blijkt dat er nog een behoorlijk 'potentieel' theaterbezoekers aanwezig is. De stafmedewerker programmering en de afdeling marketing zullen in de komende jaren nauw samenwerken in het werven van nieuwe 'klanten' uit deze niet-theaterbezoekers.

Sinds 14 februari 2001 heeft Theater De Vest een eigen website: www.theaterdevest.nl. Dit medium heeft niet alleen een naslagfunctie, maar kan door publiek en potentieel geïnteresseerden actief worden gebruikt. Theater De Vest zal in het komende seizoen starten met een digitale theateragenda, waarbij iedere website-bezoeker zijn/haar eigen theateragenda kan samenstellen.

De informatie die uit het huidige onderzoek naar voren komt, geeft de afdeling marketing signalen over de combinaties van voorkeuren voor genres podiumkunsten. In het komende seizoen zal een aantal keren acties worden ontwikkeld, waarbij onderzocht kan worden of de realiteit klopt met de uitkomsten van het omnibusonderzoek.

¹⁰ Voor het onderwerp 'gebruik internet' waren meerdere opdrachtgevers. Voor resultaten van dit onderwerp zie pagina 72.

VERKEER

Op verzoek van de afdeling verkeer is in het omnibusonderzoek van 2000 een aantal vragen opgenomen over vervoerswijzen:

- hoeveel procent van de huishoudens in de regio heeft de beschikking over een auto
- waar werkt men (indien men werkt) en met welk vervoermiddel gaat men naar het werkadres
- hoe vaak bezoekt men de binnenstad van Alkmaar en welk vervoermiddel gebruikt men om er te komen.
- hoe vaak doet men de dagelijkse boodschappen en met welk vervoermiddel doet men dat
- indien men gebruik maakt van het openbaar vervoer: welk vervoermiddel wordt gebruikt voor het vervoertransport

De resultaten van dit gedeelte van het omnibusonderzoek zullen door de afdeling verkeer worden gebruikt:

1. als meetinstrument in het kader van het verkeers- en vervoersbeleid van de Gemeente Alkmaar
2. als input voor het verkeersprognosemodel

De vragen zijn gesteld in alle 11 regiogemeenten.

RESULTATEN

Beschikking over auto

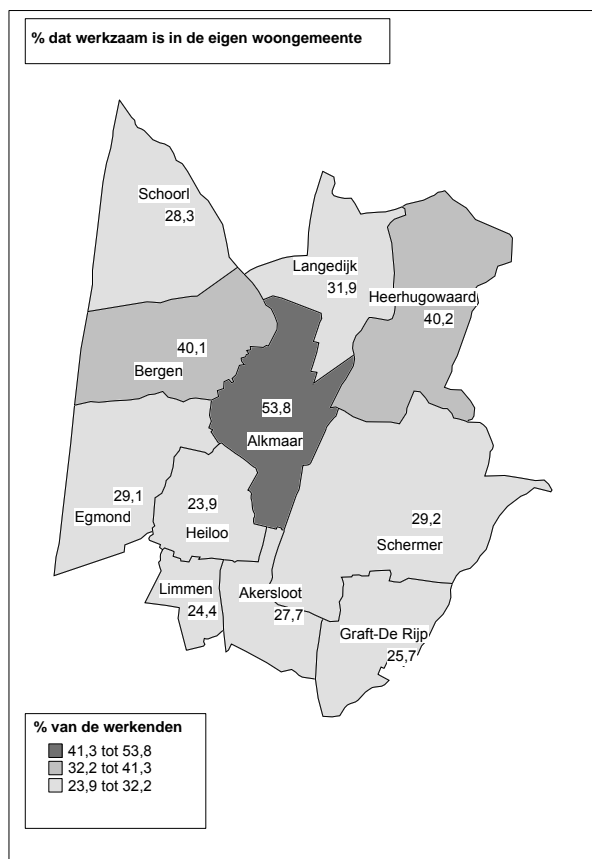
82% van de huishoudens in de regio beschikt over een auto. Het percentage is het hoogst in Schermer (98%) en het laagst in Alkmaar (74%). Binnen Alkmaar is dit percentage het hoogst in Daalmeer/Koedijk (86%).

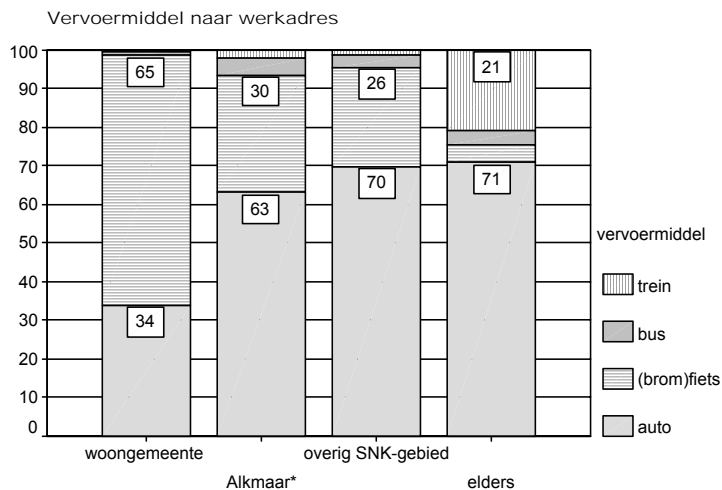
Vervoerswijze naar werkadres

Een derde van de regiobevolking van 18 jaar en ouder is werkzaam. Van hen heeft 89% een vast werkadres.

In de hele regio (incl. Alkmaar) werkt 38% in de eigen woongemeente. 54% van de Alkmaarders werkt in de woongemeente. In Bergen en Heerhugowaard is dit 40% en in de overige gemeenten rond een kwart. Van de totale werkende regiobevolking werkt bijna een derde in Alkmaar. Van de werkgelegenheid binnen de regio neemt Alkmaar 51% voor zijn rekening en Heerhugowaard 19%.

Van degenen die in Alkmaar werken, werkt het grootste deel in het Centrum: 27%. Ook in Zuid, West en Oudorp werken relatief veel van de in Alkmaar werkenden (elk ca 16%). 54% van de werkenden in de regio gaat met de auto naar het werk. 29% gaat met de (brom) fiets en 9% met het openbaar vervoer.

*Alkmaar is excl. Alkmaarders, deze vallen onder woongemeente

Lopend, motor en anders zijn in deze grafiek buiten beschouwing gelaten

Van degenen die in de woongemeente werken gaat 34% met de auto en 65% met de fiets naar het werk. Van de Alkmaarders die in hun eigen wijk werken, komt ruim de helft met de (brom)fiets. Een kwart komt lopend. Toch gaat ook nog 14% met de auto naar het werk. Van de Alkmaarders die wel in Alkmaar maar niet in hun eigen wijk werken, gaat twee derde met de (brom)fiets naar het werk en 30% gaat met de auto. Alkmaarders die in het Centrum werken, komen beduidend minder vaak met de auto dan Alkmaarders die in een andere Alkmaarse wijk werken.

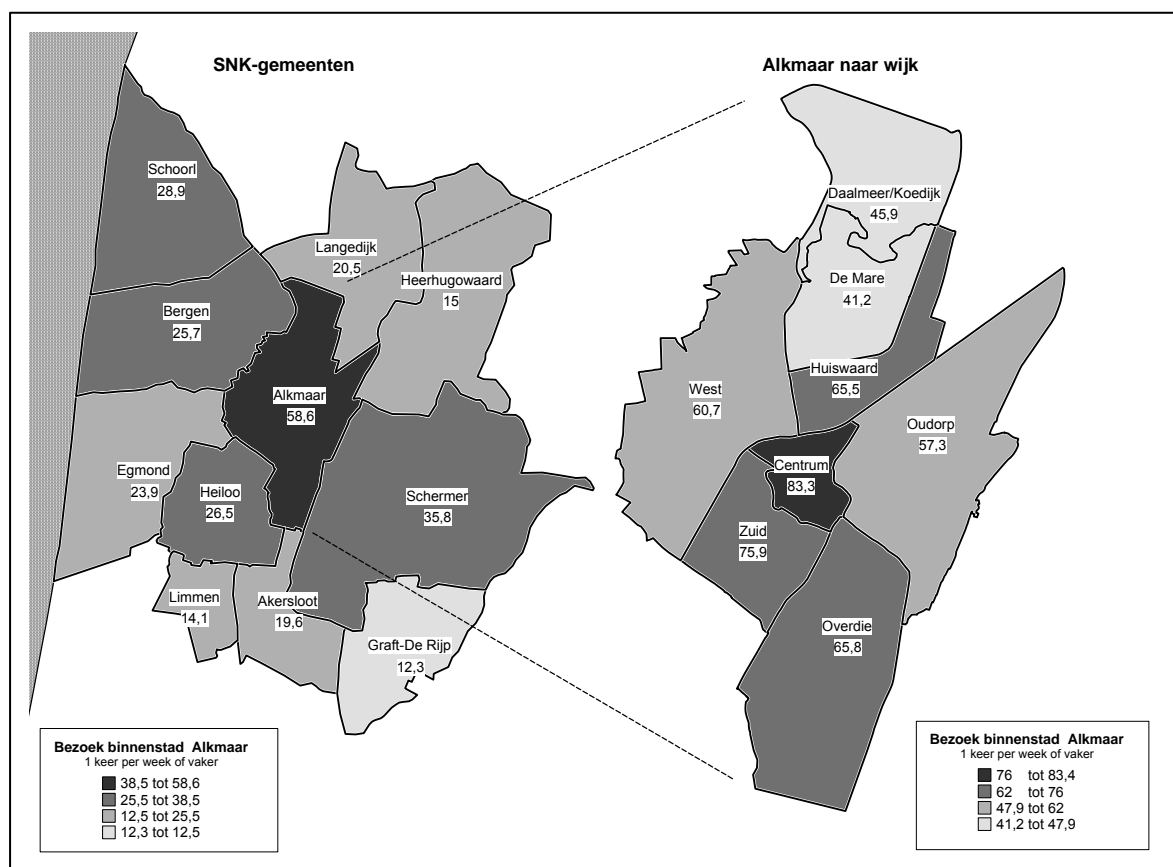
Vanuit de aan Alkmaar grenzende gemeenten¹¹ komt 61% met de auto naar het werk in Alkmaar. Van de

niet aan Alkmaar grenzende gemeenten¹² is dit nog een hoger percentage (81%). Het openbaar vervoer speelt nauwelijks een rol in het woon-werkverkeer van degenen die in Alkmaar werken.

Vervoerswijze bij bezoek aan de binnenstad

Ruim de helft van de Alkmaarders bezoekt de binnenstad van Alkmaar 1 keer per week of vaker. Van de bewoners van de overige regiogemeenten is dit 21%. Binnen Alkmaar is het bezoek aan het Centrum duidelijk wat minder vanuit Daalmeer/Koedijk en de Mare.

Bijna de helft van de bezoekers vanuit de hele regio komt meestal met de auto naar de binnenstad. Een derde van de bezoekers komt per (brom)fiets.

¹¹ Bergen, Langedijk, Heerhugowaard, Schermer, Heiloo, Egmond.

¹² Schoorl, Limmen, Graft de Rijp en Akersloot

54% van de inwoners van Alkmaar gaat meestal met de (brom)fiets naar het Centrum. 16% gaat er lopend naar toe en 22% pakt de auto. Bij de overige gemeenten zien we een verschil tussen de gemeenten die aan Alkmaar grenzen en de gemeenten waarbij dit niet het geval is. resp. 66% en 77% van hen komt met de auto.

Naarmate de woonwijk verder van de binnenstad verwijderd is, gaan Alkmaarders vaker met de auto naar de binnenstad van Alkmaar. In Daalmeer/Koedijk is dit bijna de helft, terwijl vanuit Zuid en Centrum het percentage dat met de auto gaat, te verwaarlozen is.

Naarmate men vaker een bezoek brengt aan de binnenstad van Alkmaar, neemt het aandeel van de auto in de vervoerswijze af: in totaal van 64% bij minder dan 1 maal per week tot 12% bij 3 maal per week of vaker. Bij Alkmaarders is deze afname het sterkst.

Vervoerswijze bij boodschappen doen

In 42% van de huishoudens wordt 3 keer in de week of vaker boodschappen gedaan. Een kwart doet 2 keer in de week boodschappen.

De meeste huishoudens in het SNK-gebied doen de boodschappen met de auto (45%) of met de fiets (38%). 17% doet de boodschappen lopend. Van de huishoudens waarin de beschikking is over een auto doet 54% de boodschappen met de auto. In huishoudens waar de boodschappen met de auto worden gedaan, gebeurt dit gemiddeld 1,9 keer per week, in de overige gevallen gemiddeld 2,5 keer per week.

Binnen Alkmaar doen huishoudens in Daalmeer/Koedijk en Oudorp doen het vaakst boodschappen met de auto. Als we kijken naar de huishoudens waar een auto ter beschikking is, dan wordt alleen door huishoudens in het Centrum weinig boodschappen gedaan met de auto.

Voortransport bij reizen met het openbaar vervoer

Bus

Als Alkmaarders binnen Alkmaar of vanuit Alkmaar met de bus reizen, gaan zij meestal lopend naar de bushalte (91%). 6% gaat met de (brom-)fiets.

Trein

Door inwoners van de gemeente Schermer wordt het minst met de trein gereisd. Vanuit plaatsen met een NS-station - Alkmaar, Heerhugowaard en Heiloo- wordt vaker met de trein gereisd dan gemiddeld. In Alkmaar en Heiloo komt een groot gedeelte van de treinreizigers te voet of per (brom)fiets naar het station. In Heerhugowaard komen relatief veel mensen te voet, maar veel minder dan in Alkmaar en Heiloo. In de overige gemeenten gaat een groot deel van de treinreizigers met de auto naar het station.

Binnen Alkmaar gaan met name vanuit Huiswaard en Centrum veel mensen lopend naar het station: logisch want dit zijn de wijken waar een station NS aanwezig is.

BELEIDSVOORNEMENS AFDELING VERKEER EN VERVOER

Steller: afdeling Verkeer en Vervoer

De afgelopen jaren heeft de afdeling Verkeer en Vervoer een aantal beleidsplannen opgesteld. Het gaat hierbij o.a. om het Beleidsplan Verkeer en Vervoer, Actieplan Parkeren, Fietsnota 1995 en de nota 'Fietsparkeren in Alkmaar'.

In deze beleidsnotities worden een aantal doelstellingen en oplossingsrichtingen genoemd. Om te bezien of de doelstellingen en oplossingsrichtingen effect hebben is het Omnibuseronderzoek een van de middelen om het beleid te monitoren.

Het omnibuseronderzoek 2000 kan uitstekend dienst doen als nulmeting voor een aantal aspecten van de diverse beleidsplannen. Door herhaling van de vragen in de komende jaren kunnen de beleidsvoornemens dan vergeleken worden met de voorgaande jaren.

Op dit moment kunnen op basis van deze resultaten nog geen uitspraken worden gedaan of het tot nu toe gevoerde beleid invloed heeft op de vervoerswijze van de inwoners van Alkmaar en omgeving. Een uitzondering hierop zijn de genoemde redenen voor het niet gebruik maken van het openbaar vervoer. De dienst SOB is thans bezig met het opstellen van een 'Visie op het Openbaar Vervoer'. De uitkomsten van het omnibuseronderzoek zullen in deze nota worden meegenomen.

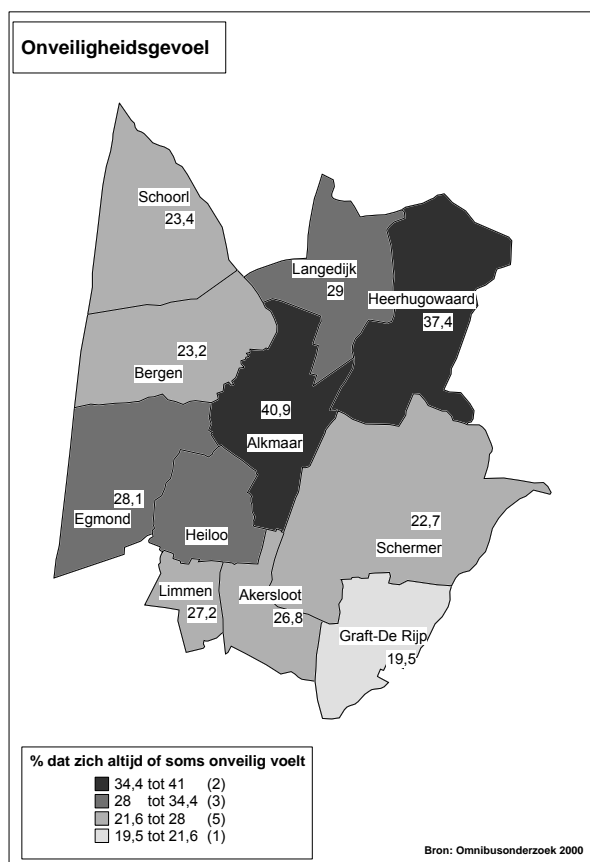
POLITIE EN VEILIGHEID NOORD-KENNERMERLAND

(onderwerpen het gevoel van veiligheid, bereikbaarheid en beschikbaarheid van de politie, slachtofferschap, problemen in uw wijk/gemeente en inbraak- en diefstalpreventie in de enquête)

In de rapportage 'Politie en veiligheid' worden de resultaten beschreven van een aantal onderwerpen in het Omnibusonderzoek 2000, waarvoor de Regiopolitie Noord-Kennemerland-West en -Oost de opdrachtgever was. De analyse heeft zich vooral gericht op verschillen tussen gemeenten en -in het geval van Alkmaar en Heiloo- tussen wijken. Daarnaast zijn er waar mogelijk doorsneden in de tijd gemaakt, zodat voor bepaalde variabelen trends kunnen worden beschreven.

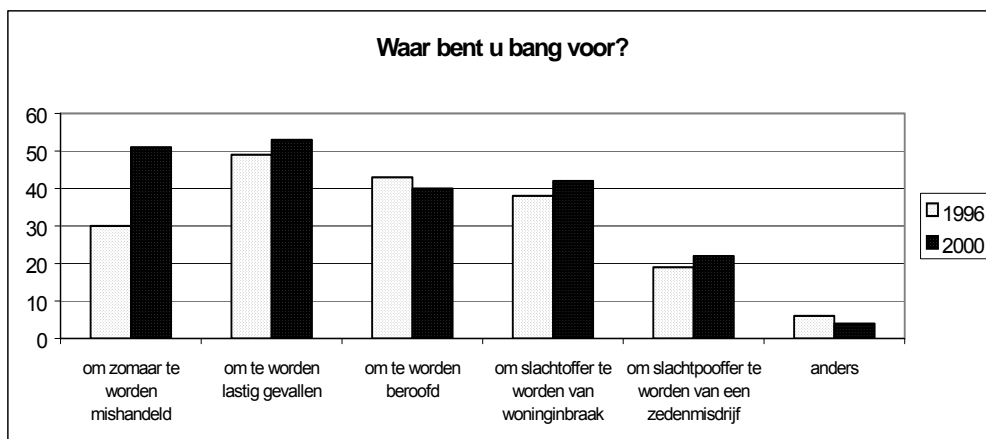
RESULTATEN

Het gevoel van veiligheid

In de regio Noord-Kennemerland is het gevoel van onveiligheid enigszins toegenomen. In de verstedelijkte gebieden van de regio, zoals Alkmaar en Heerhugowaard, is het onveiligheidsgevoel het grootst. Vooral 's avonds en 's nachts zijn tijdstippen waarop men zich het meest onveilig voelt. Dit is nog het sterkst in parken en tunnels. Thuis overdag voelt men zich het veiligst. Er zijn tussen de gemeenten en de wijken verschillen in de mate waarin men zich op verschillende plekken en tijdstippen onveilig voelt. Vastgesteld kon worden dat men zich in Noord-Kennemerland-West¹³ 's avonds en/of 's nachts wat veiliger is gaan voelen. Dit is ook het geval overdag in parken en op fiets- en wandelpaden. Overdag op NS-stations of busstations/bushaltes is men zich daarentegen juist iets onveilig(er) gaan voelen.

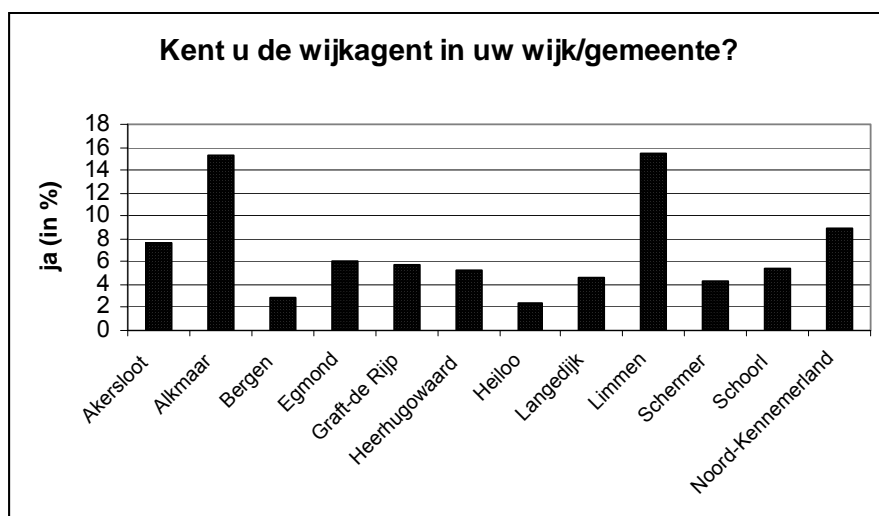
¹³ Voor Noord-Kennemerland-Oost was een vergelijking in de tijd niet mogelijk omdat deze regio de vorige keer niet meedeed aan het omnibusonderzoek.

Hoewel de vraagstelling in 2000 enigszins afwijkt van die in 1996, lijkt het er niettemin op dat mensen die zich wel eens onveilig voelen, nu vaker dan voorheen bang zijn om zomaar te worden mishandeld. In Heiloo functioneren zgn. speciale politieursveillanten. De helft van de bevolking van 18 jaar en ouder is bekend met het bestaan hiervan. Hiervan zegt een groot deel zich veiliger te voelen door de aanwezigheid van deze surveillanten.

Bereikbaarheid en beschikbaarheid van de politie

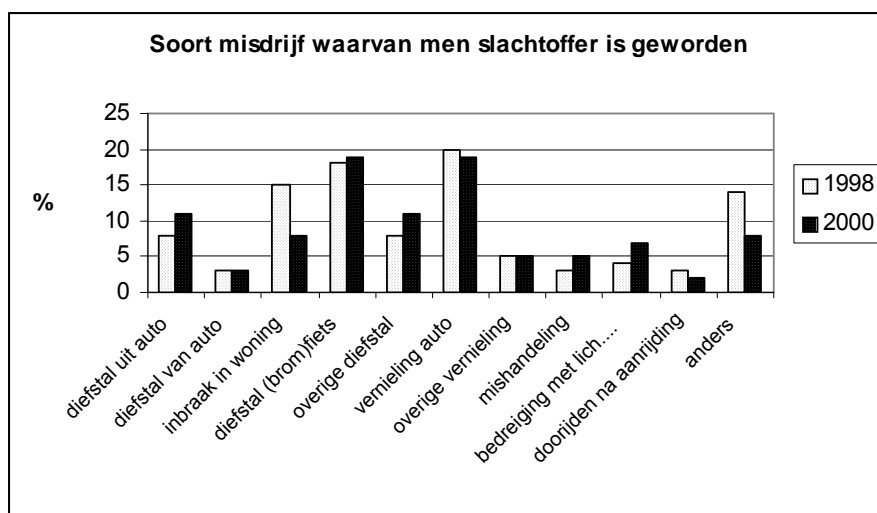
Steeds vaker vinden burgers dat het politiebureau altijd geopend moet zijn. Op dit moment denkt een kwart van de bevolking van 18 jaar en ouder dat er altijd binnen 15 minuten politie kan zijn. Nog eens een kwart denkt dat dit langer duurt en bijna de helft weet niet hoe lang het duurt. Ongeveer 1 op de 10 regiobewoners kent de wijkagent.

Een kwart van de bevolking weet niet of er een politiebureau of een politiesprekruur in de omgeving is. Over de relatie met de politie in de wijk hebben opvallend veel mensen (nl. meer dan de helft) geen mening. Er zijn ten aanzien van al deze aspecten van de bereikbaarheid en beschikbaarheid van de politie steeds grote verschillen tussen de afzonderlijke gemeenten en wijken.

Slachtofferschap

Van alle regiobewoners van 18 jaar en ouder is 13% in een tijdsbestek van een jaar wel eens slachtoffer geweest van een misdrijf. Het soort misdrijf waar men slachtoffer van is geweest, waren vooral vernielingen aan de auto en diefstal van een (brom)fiets, gevolgd door diefstal *uit* de auto. Autodiefstal, mishandeling en bedreiging met lichamelijk geweld komen in vergelijking daarmee veel minder voor. Woninginbraak lijkt in de tijd gezien belangrijk af te nemen.

Dit geldt ook voor de aangiftebereidheid, die overigens sterk afhankelijk is van het soort misdrijf waarvan men slachtoffer is geweest. Zo wordt van woninginbraak vrijwel altijd aangifte gedaan, maar van bedreiging met lichamenlijk geweld heel vaak niet. Men doet geen aangifte omdat men daar doorgaans geen nuttig effect van verwacht.

Problemen in uw wijk/gemeente

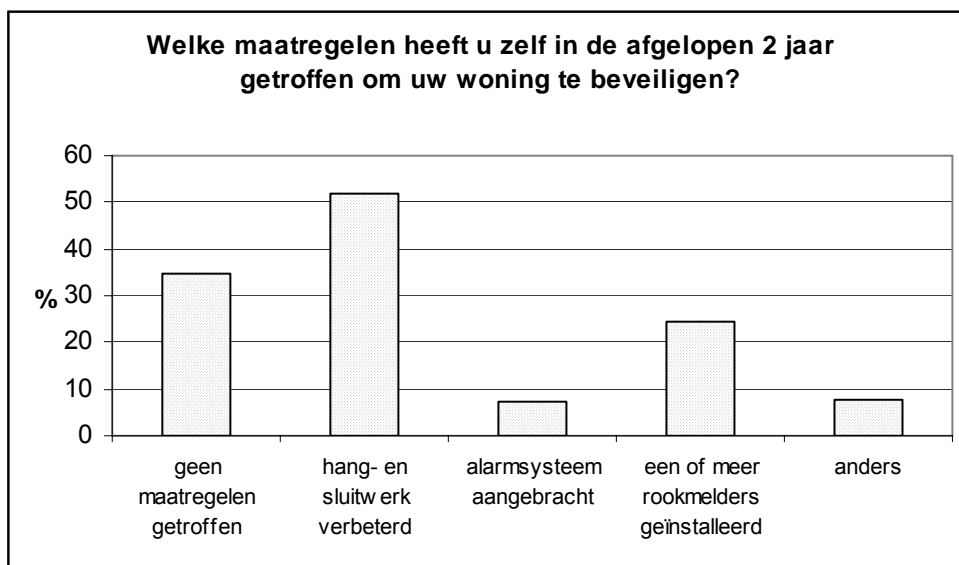
Parkeeroverlast is een groeiend probleem in de wijken. Het hoogst genoteerd op de problemenopties staan echter de snelheidsovertredingen. Loslopende honden en drugsproblematiek vormen de hekkensluiters van deze toptien. Tussen gemeenten en wijken zijn er ook hier soms grote verschillen in de mate waarin bepaalde problemen als groot of minder groot worden ervaren.

Problemopties Noord-Kennemerland	
1.	<i>Snelheidsovertredingen</i>
2.	<i>Parkeeroverlast</i>
3.	<i>Inbraak in woningen</i>
4.	<i>Fietsendiefstal</i>
5.	<i>Rommel/straatvuil</i>
6.	<i>Jongeren die op straat overlast veroorzaken</i>
7.	<i>Diefstal uit auto's</i>
8.	<i>Geluidsoverlast</i>
9.	<i>Loslopende honden</i>
10.	<i>Drugsoverlast</i>

Een op de drie regiobewoners heeft wel eens klachten of problemen over de leefbaarheid en/of veiligheid in de woonomgeving. Ruim de helft van deze mensen meldt deze klachten wel eens bij een instantie. In de praktijk is dat meestal de politie en in mindere mate ook de gemeente. Als men zich met dit soort klachten meldt bij een instantie is men overigens lang niet altijd tevreden over de afhandeling van de klachten: bijna de helft is ontevreden. Het meest ontevreden is men over de klachtenafhandeling door de gemeente en door woningbouwverenigingen

Inbraak- en diefstalpreventie

Ruim de helft van de regiobewoners kent het project 'Politiekeurmerk Veilig Wonen Bestaande Bouw'. Er zijn grote verschillen tussen de afzonderlijke gemeenten over deze bekendheid. Deze verschillen in bekendheid hangen echter niet samen met de mate waarin aan dit project bekendheid is gegeven. Van de mensen die het project kennen heeft een derde maatregelen getroffen om de woning te beveiligen. Echter een klein deel van hen heeft ook daadwerkelijk het keurmerk ontvangen. Los van het bovengenoemd project heeft bijna tweederde van de bevolking maatregelen getroffen om de woning te beveiligen. Het ging dat meestal om het verbeteren van het hang- en sluitwerk. Van degenen die maatregelen hebben genomen om de woning te beveiligen voelt driekwart zich ook veiliger in de woning.

Een andere vorm van beveiliging is de bescherming van de eigen fiets tegen diefstal of vernieling. Van de mensen die op de fiets naar bestemmingen als station, theater, bioscoop, uitgaanscentrum enzovoort gaan, zou driekwart gebruik willen maken van een bewaakte fietsenstalling, ook als daar voor betaald zou moeten worden. Twee op de tien wil dat alleen als een dergelijke stalling gratis zou zijn en één op de tien voelt in het geheel niets voor een bewaakte stalling.

Samenwerking

Iets minder dan de helft van de regiobewoners meent te weten dat de politie, de gemeenten en andere overheidsinstanties samenwerken op het gebied van verbetering van de veiligheid in de wijk. De instanties die in dit verband voor de burger het meest herkenbaar zijn, zijn de politie en de gemeente. Van de officier van justitie en van de GGD weet men nauwelijks dat deze instanties ook bij deze samenwerking zijn betrokken.

Onderlinge samenhang

In dit rapport is tot slot ook wat dieper ingegaan op de onderlinge samenhang tussen een aantal variabelen die te maken hebben met veiligheidsgevoel en ervaringen met criminaliteit en politie. Een van de meest opvallende uitkomsten van deze analyse is dat de bekendheid met de wijkagent (of in Heiloo vaak ook met de speciale politieursurveillanten) veelal samenhangt met negatieve ervaringen die men in de maatschappij heeft meegemaakt of met de mate waarin men allerlei problemen om zich heen ervaart. Daarnaast is het zo dat mensen die de wijkagent kennen, ook veel vaker een (positieve) mening hebben over de relatie met de politie in de wijk, dit in tegenstelling tot mensen die de wijkagent niet kennen en die (dan ook) vaak geen mening hebben over deze relatie.

OPMERKINGEN T.A.V. HET BELEID

De onderdelen over openbare orde en veiligheid zijn in het omnibusonderzoek 2000 opgenomen in opdracht van de Regiopolitie Noord-Holland Noord. De resultaten van het onderzoek zullen worden verwerkt in het beleidsplan 2001 van de Regiopolitie District Noord-Kennemerland. Behalve voor de Regiopolitie zelf bevat het onderzoeksrapport zinvolle informatie die de gemeenten in de regio Noord-Kennemerland ook zelf kunnen gebruiken bij het eigen veiligheidsbeleid.

GELUIDHINDER EN SLAAPVERSTORING NOORD-KENNEMERLAND

In het kader van het project 'Modernisering Instrumentarium Geluidbeleid' (MIG) wordt de lokale overheid primair verantwoordelijk voor het geluidbeleid. Gemeenten krijgen dan de mogelijkheid gebiedsgericht geluidbeleid te ontwikkelen. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid maatwerk te ontwikkelen op gemeentelijk niveau. Gemeenten kunnen zelf gebiedsgerichte geluidsnormen vaststellen afhankelijk van de functiekenmerken van het gebied voor huidige en toekomstige gewenste situaties. Daarnaast blijven er geluidsbronnen bestaan met een groter maatschappelijk en/of economisch belang waarbij de Provincie of het Rijk betrokken zullen blijven.

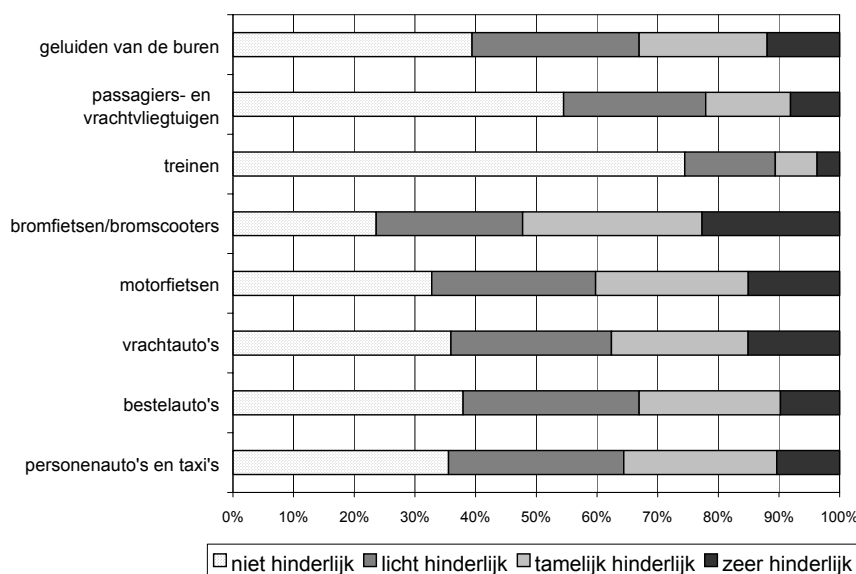
Om inzicht te krijgen in het huidige niveau van geluidsbeleving hebben de gemeenten Akersloot, Alkmaar, Bergen, Egmond, Graft de Rijk, Heiloo, Limmen, Schermer en Schoorl in samenwerking met de GGD Noord-Kennemerland een onderzoek laten doen naar de huidige geluidsbeleving van bewoners.

Volgens de Gezondheidsraad kunnen hinder en slaapverstoring leiden tot beïnvloeding van het prestatievermogen en aan stress gerelateerde aandoeningen als verhoogde bloeddruk en hart- en vaatziekten.

RESULTATEN

Aan de bevolking in Noord-Kennemerland is gevraagd in hoeverre zij hinder en slaapverstoring ondervinden ten gevolge van geluid. Gebleken is dat de grootste bron van geluidhinder en

mate van hinderlijkheid van een aantal mogelijke geluidsbronnen in de woonomgeving

slaapverstoring het wegverkeer is. Gemiddeld ervaart 21% van de bevolking in Noord-Kennemerland ernstige geluidhinder van bromfietsen, 14% van motorfietsen en 13% van vrachtauto's. Ernstige slaapverstoring wordt door 10% van de mensen ervaren door bromfietsen, 7% door burengeluiden en 6% van motorfietsen.

In Akersloot, Graft de Rijk, Heiloo, Limmen en Schermer wordt ook ernstige slaapverstoring ervaren door vliegtuiggeluid.

Ernstige hinder van burengeluid wordt vooral ervaren door bewoners van flats en etages. Ook ernstige slaapverstoring komt vooral voor bij burengeluiden in flats en etages.

Ruim driekwart van de inwoners van Noord-Kennemerland beoordeelt de woonomgeving met een rapportcijfer van een 7 of hoger; blijkbaar is het merendeel dus in het algemeen te spreken over de woonomgeving.

AANBEVELINGEN

(steller: GGD)

- Ondanks het feit dat Noord-Kennemerland op afstand ligt van Schiphol, ervaren veel mensen in de zuidelijke gemeenten ernstige geluidhinder en ernstige slaapverstoring van vliegtuiggeluid. Mogelijk kunnen gemeenten nog eens wijzen op de klachtenlijnen van vliegtuiglawaai zodat dit in de registraties rond overlast kan worden opgenomen.
- Ernstige hinder en slaapverstoring ten gevolge van burengeluid komt vooral voor in flats en etages. Het is belangrijk dat deze bij nieuwbouw deugdelijk geïsoleerd worden.
- Gezien het grote percentage mensen dat ernstige hinder ervaart van bromfietsen, wordt aanbevolen regelmatig snelheidscontroles en controles van de technische staat van bromfietsen uit te voeren in verband met geluidsproductie.
- Uit het onderzoek is gebleken dat bewoners van nieuwere woningen niet minder geluidhinder en slaapverstoring hebben als gevolg van burengeluiden. Dit pleit ervoor om aan de isolatie van nieuwe woningen hogere geluideisen te stellen (normen van luchtgeluidisolatie en contactgeluidisolatie van 0 dB naar 10 dB).

Ernstige geluidhinder en ernstige slaapverstoring in Noord-Kennemerland:

ernstige geluidhinder door (%)		ernstige slaapverstoring door (%)	
bromfietsen	21	bromfietsen	10
motorfietsen	14	burengeluiden	7
vrachtauto's	13	motorfietsen	6
burengeluiden	11	vrachtauto's	5
personenauto's	10	personenauto's	5
bestelauto's	9	vliegtuigen	4
vliegtuigen	9	anders	3

DE ALKMAARSE KABEL *(inclusief pc-bezit en Internetgebruik)*

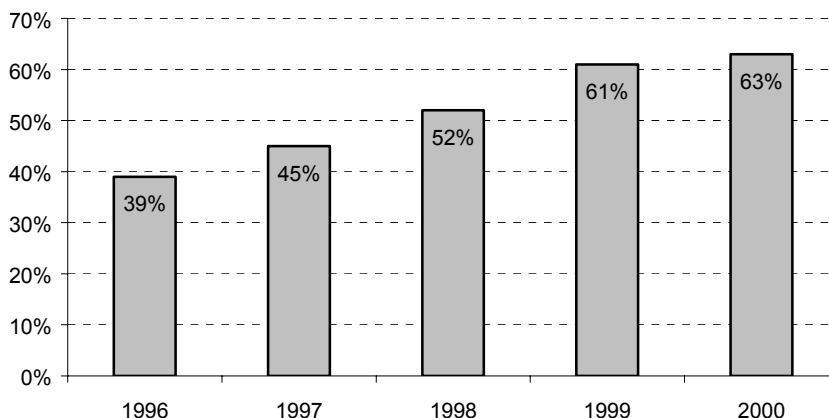
Ook in het jaar 2000 heeft de Alkmaarse Kabel gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in het Omnibus te participeren en daardoor informatie van en over de Alkmaarse consument te verkrijgen die voor de bedrijfsvoering van belang kan zijn. De onderwerpen die daarvoor ingebracht zijn, hebben vooral betrekking op het productaanbod van de Alkmaarse Kabel. Uit dit vragenblok worden allereerst de onderwerpen kabelaansluiting, pc-bezit en internetaansluiting behandeld. Vervolgens wordt ingegaan op een aantal diensten van de Alkmaarse kabel, te weten de tevredenheid met de internetverbinding via de kabel, de bekendheid met en interesse voor mr. Zap en het kijken naar twee kabelkranten.

RESULTATEN

Het aandeel van de Alkmaarse huishoudens dat een aansluiting op de Alkmaarse Kabel heeft is 96%.

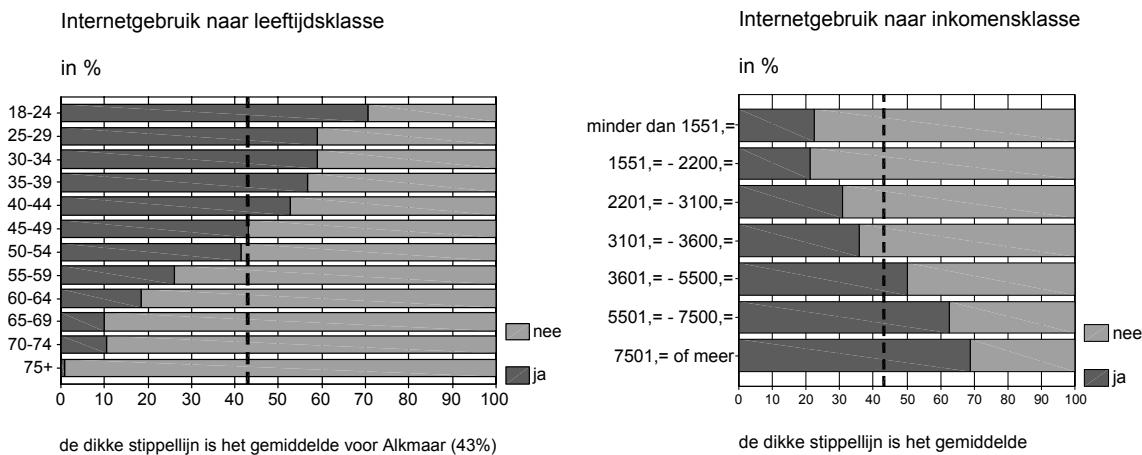
Bijna tweederde (63%) van alle Alkmaarse huishoudens heeft thuis de beschikking over een Personal Computer. Er is een eind gekomen aan de spectaculaire groei van het PC-bezit in de periode 1996-1999, hoewel er nog steeds sprake is van een toename.

PC-bezit, Alkmaar, 1996-2000

Tot 1999 waren er grote verschillen in PC-bezit te constateren tussen mannen en vrouwen, naar leeftijd en nationaliteit. Deze verschillen zijn anno 2000 goeddeels verdwenen. Een hogere opleiding en een hoger inkomen betekent nog wel een groter PC-bezit. Van alle alleenwonenden heeft gemiddeld slechts 37% thuis een PC.

Het Internetgebruik thuis is gestegen van 40% van alle PC-bezitters in 1999 tot 65% in het jaar 2000, een zeer forse toename in één jaar derhalve. Dit betekent dat in totaal 41% van de Alkmaarders thuis over een Internetaansluiting beschikt. Naarmate PC-bezitters ouder zijn, maken zij minder vaak gebruik van Internet. Het Internetgebruik neemt vooral sterk af vanaf het 60e levensjaar. De hoogste inkomensgroep scoort qua Internetgebruik het hoogst en het laagste opleidingsniveau scoort duidelijk het laagst.

Het merendeel van de internetgebruikers internet via de telefoon (86%). Van degenen die internetten via de kabel is 35% tevreden maar ook 30% ontevreden over de verbinding.

Een derde van degenen die nu via de telefoon internetten, is geïnteresseerd in een aansluiting op Internet via de kabel.

De 'Mr. Zap-box' is een voorziening waarmee men thuis via de kabel allerlei voorzieningen als films, muziek, games en interactieve diensten kan ontvangen. Van de Alkmaarders van 18 jaar en ouder kent 8% Mr. Zap. Vooralnog is de interesse van Alkmaarders om een abonnement op Mr. Zap te nemen gering (1,5% wil dit en 19% zegt misschien).

Alkmaarders kunnen twee kabelkranten ontvangen op de televisie. 60% van de Alkmaarders kijkt wel eens naar een Kabelkrant. De belangstelling voor de Alkmaarse Kabelkrant is veel groter dan die voor de Kabelkrant Nieuws TV. Beide kabelkranten worden ongeveer gelijk gewaardeerd (rapportcijfer resp. 6,1 en 6).

OMNIBUSONDERZOEK 2000

VRAGENLIJST VERSIE A

OMNIBUSONDERZOEK 2000

VRAGENLIJST VERSIE B